پرۆگرام

پێڕست

دەروازەی یەکەم: ناساندنی پارتی 5
دەروازەی دووەم: ئامانجەکانی پارتی 6
بەشی یەکەم: ئامانجە نەتەوەییەکانی پارتی 6
بەشی دووەم: ئامانجە نیشتمانییەکانی پارتی 7
بەشی سێیەم: ئامانجە هەرێمایەتی و نێودەوڵەتییەکانی پارتی 10
دەروازەی سێیەم: پرەنسیپ و ستراتیجەکانی پارتی 14
بەشی یەکەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی سیاسی و بنەماکانی حوکمڕانیدا 14
بەشی دووەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی دادوەریدا 18
بەشی سێیەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی کارگێڕیدا 20
بەشی چوارەم: لەبواری پەرەپێدانی سیاسەتی ئابووری و داراییدا...22
بەشی پێنجەم: لەبواری پەرەپێدانی سیستمی پەروەردە و خوێندنی باڵادا 27
بەشی شەشەم: لە بواری پەرەپێدانی توێژینەوەی زانستیدا 30
بەشی حەوتەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی تەندروستیدا 32
بەشی هەشتەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی کۆمەڵایەتیدا 33
بەشی نۆیەم: لە بواری پەرەپێدانی پێشمەرگەدا 37
بەشی دەیەم: لە بواری پەرەپێدانی هێزەکانی پێوەندیدار بەئاسایشی ناوخۆ 39
بەشی یازدەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی کۆمیونیکەیشن 41

بەشی دوازدەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی گواستنەوە و
گەیاندندا 43
بەشی سێزدەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی ژینگەدا 44
بەشی چواردەم: لە بواری بایەخدان بە سامانە سروشتییەکاندا ... 46
بەشی پازدەم: لە بواری پەرەپێدانی کەرتەکانی کشتوکاڵ و
پیشەسازی و بازرگانیدا 49
بەشی شازدەم: لەبواری پەرەپێدانی بیناسازی و نیشتەجێبووندا ... 55
بەشی حەڤدەم: لە بواری پەرەپێدانی شارەوانییەکان و
خزمەتگوزارییە گشتییەکاندا 57
بەشی هەژدەم: لە بواری پەرەپێدانی گەشتوگوزاردا 58
بەشی نۆزدەم: لە بواری پەرەپێدانی ڕاگەیاندن و وەشاندندا 59
بەشی بیستەم: لە بواری پەرەپێدانی کولتوور و کەلەپووردا 60
بەشی بیست و یەکەم: لە بواری پەرەپێدانی کاروباری ئاینیدا 62
بەشی بیست و دووەم: لە بواری کاروباری ئافرەتان، قوتابیان،
لاوان و وەرزشدا 64
بەشی بیست و سێیەم: لە بواری کاروباری ڕێکخراوەکانی
کۆمەڵگەی مەدەنیدا 71
دەروازەی چوارەم: قوربانییانی تاوانەکانی جینۆساید و
تاوانەکانی دژی مرۆڤایەتی 73
بەشی یەکەم: مافەکانی قوربانییان و خانەوادەکانیان 74
بەشی دووەم: یاساکان 77
بەشی سێیەم: مەسەلەگەلێکی تر لەسەر ئاستی ناوخۆ و
نێودەوڵەتی 79

دەروازەی یەکەم

ناساندنی پارتی

مادەی (١): ناوی پارتی

پارتی دیموکراتی کوردستان.

مادەی (٢): پێناسەی پارتی:

پارتێکی دیموکراتیی نیشتمانییە، بڕوای بەمافەکانی مرۆڤ و دادپەروەریی کۆمەڵایەتی و ئازادییەکانی تاک و مافی نەتەوەییی کورد و نەتەوەکانی تر هەیە لە بڕیاردانی چارەنووسیاندا. لە پێناو بەدیهێنانیاندا بەپێی پرۆگرامگەلێکی زانستی و بەرێگەی دیموکراسییانە و ئاشتییانەی سەرچاوەگرتوو لە ئەزموونەکانی بزووتنەوەی رزگاریخوازی مێژوویی نەتەوەی کورد و کەلەپووری نیشتمانی و خەباتگێڕانەی بارزانیی نەمرەوە تێ دەکۆشێت و سوودیش لە ئەزموونی گەلان وەردەگرێت کە لەگەڵ واقیعی کوردستاندا دەگونجێن.

دەروازەی دووەم

ئامانجەکانی پارتی

بەشی یەکەم: ئامانجە نەتەوەییەکانی پارتی

مـــادەی (٣): برەودان بەپتـــەوکـــردنی پێـــوەندیی برایانە و پشتگیری و هاریکاریکردن لەگەڵ سەرجەم حزب و رێکخراوە دیموکرات و ئاشتیخوازەکان و رەوەندی کوردیدا، تا بەشێوەیەکی ئاشتییانە ئامانجە نەتەوەییيە ڕەواکانی نەتەوەی کورد بەدی بهێنرێن و کولتووری دیالۆگ و لێبووردەیی لەناو ماڵی کورددا بڵاو بێتەوە و پەنابردن بۆ توندوتیژی حەرام بکرێ.

مـــادەی (٤): کـــۆشـــشکردن بۆ بەنێـــودەوڵەتیکردنی سیاسییانەی دۆزی کورد لە چوارچێوەی رێکخراوە نێـودەوڵەتی و هەرێمـایەتییـەکـاندا و بزووتنەوەی رزگـــاریخـــوازی کـــورد ســـیـــفـــەتی چاودێر لەو رێکخراوانەدا وەربگرێ بۆ ئەوەی داکۆکی لە مافە نەتەوەیی و نیشتمانییە ڕەواکانی بکات.

مـادەی (٥): گەڕانەوەی هەموو ناوچە دابڕاوەکان بۆ سەر

هەرێمی کوردستان بەپێی ئەو میکانیزمانەی لە مادەی ١٤٠ی دەستووری عێراقی فیدراڵدا هەن، بەوەش سنووری هەرێم بچەسپێنرێ.

مادەی (٦): داکۆکیکردن لە مافی هەموو ئەو کوردانەی لە ناوچەکانی تری عێراقدا نیشتەجێن وەکو بەشێکی دانەبڕاو لە گەلی کورد، کار بکرێ بۆ هەرچی زیاتر پتەوکردن و بەردەوامیەتیی پێوەندیی کۆمەڵایەتی و کولتووری لەگەڵیاندا.

بەشی دووەم: ئامانجە نیشتمانییەکانی پارتی

مادەی (٧): کۆششکردن بۆ بنیاتنانی کۆمەڵگەیەکی مەدەنی، یاسا و هاودەرفەتی تێدا فەراهەم بێ و هەمووان تێیدا لە سایەی دەسەڵاتێکی نیشتمانیی دەستپاک و شەفافدا بژین و فرەحزبی و دەستاودەستکردنی ئاشتییانەی دەسەڵات جێبەجێ بکرێ.

مادەی (٨): چەسپاندنی سیستمی دیموکراتیی پەرلەمانی فیدراڵی لە عێراقدا بەشێوەیەک هاوولاتیبوونی تەواو بۆ عێراقییەکان گرەنتی بکات و شوێنگەی نێودەوڵەتیی عێراق بپارێزێت و سەروەری و سەربەخۆیی زامن بکات.

مادەی (٩): پاراستن و پەرەپێدانی هەموو ئەو دەستکەوت و ئیستیحقاقە نەتەوەیی و سیاسی و ئابووری و کولتوورییانەی بەخەباتێکی مێژوویی هاتوونەتە دی و لە بنەڕەتدا بەرهەمی خوێنی شەهیدانمان و قوربانیدانی گەلەکەمان و وەڵامدەرەوەی ئیرادەیەکی ئازادانەی دلێر بوون.

مادەی (١٠): چەسپاندن و پتەوکردنی یەکڕیزیی نیشتمانی لە هەرێمی کوردستان و عێراقدا و کارکردن بۆ ئەوەی چارەسەری گونجاو بۆ ئەو مەسەلە ناوخۆییانە بەپێی دەستوور بدۆزرێنەوە، کە لە نێوانی حکوومەتی هەرێم و حکوومەتی فیدراڵدا هەڵپەسێردراون.

مادەی (١١): پەرەپێدانی سیستمی پەرلەمانیی فیدراڵی و مسۆگەرکردنی بەشداربوونی هەموو پێکهاتەکانی عێراق لە دامەزراوە دەستوورییەکاندا.

مادەی (١٢): مسۆگەرکردنی بەشداریی گەلی کوردستان لە دروستکردن و وەرگرتنی بڕیاری سیاسیی عێراقدا لە ڕێی بەشداریکردن لە دامەزراوەکانی حکوومەتی فیدراڵ.

مادەی (١٣): ڕێزگرتن لە دەستووری فیدراڵی لە چوارچێوەی پەیڕەوکردنی بەندەکانی و بەئەندازەی

پێویستیی خۆی بەپیرۆز بزانرێت، کە دەربڕینێکی ڕاستەوخۆی ئیرادەی گەلی عێراقە و تەنیا گرەنتیی مانەوەی یەکێتیی گەل و خاکی عێراقە.

مادەی (١٤): مسۆگەرکردنی مافە نەتەوەیی و کولتووری و ئیدارییەکانی تورکمان و کلدان سریان ئاشووری و ئەرمەن.

مادەی (١٥): دابینکردنی مافی هەر پێکهاتەیەکی ئاینی و مەزهەبی (لە جێبەجێکردنی سرووتە ئاینییەکانیان و دامەزراندنی ئەنجوومەن) بۆ پەرەپێدان و ڕێکخستنی کاروبارە کولتووری و کۆمەڵایەتییەکانیان و گەشەپێدانیان لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (١٦): باشترین پێوەندی لەگەڵ ئەو حزبانەدا دروست بکرێ کە لە کوردستان و عێراقدا کار دەکەن و بڕوایان بەدەستوور، دیموکراسی، مافی مرۆڤ، فیدراڵی و برایەتیی نیشتمانی هەیە و دان بەمافی بڕیاردانی چارەنووسی گەلی کورددا دەنێن.

مادەی (١٧): چەسپاندنی پرەنسیپی پێکەوەژیان و گیانی لێبووردەیی لە نێوانی هەموو پێکهاتە نەتەوەیی و ئاینی و مەزهەبییەکانی گەلدا.

مادەی (١٨): کارکردن لەسەر ڕێزگرتنی عێراق بۆ پێوەستبوونە نێودەوڵەتییەکانی و پیادەکردنی تێکڕای

بەڵگەنامە و پەیماننامە نێودەوڵەتییەکان بەتایبەتی ئەوانەی بەمافەکانی مرۆڤ و کەمایەتییەکان و مافی چارەنووس پێوەندن.

بەشی سێیەم: ئامانجە هەرێمایەتی و نێودەوڵەتییەکان

مادەی (١٩): پتەوکردنی پێوندیی دۆستانە لە نێوانی هەرێم و وڵاتانی دراوسێ لەسەر بنەمای پرەنسیپی بەرژەوەندیی هاوبەش و ڕێز لەیەکتر گرتن و دراوسێیەتیی باش و دەستوەرنەدان لە کاروباری ناوخۆی یەکتر و چارەسەرکردنی ئاریشە و گرفتەکان بەشێوازی ئاشتییانە و بەپێی بنەماکانی یاسای گشتیی نێودەوڵەتی.

مادەی (٢٠): پابەندبوون بەئارمانج و بنەماکانی نەتەوە یەکگرتووەکان و ڕێزگرتن لە گشت ئەو پەیماننامە و بەڵگەنامە نێودەوڵەتییانەی ناکۆک نین لەگەڵ بەرژەوەندییەکانی گەلی کوردستاندا.

مادەی (٢١): پشتگیریکردنی هەوڵەکانی وڵاتانی دۆست و هەموو ئەو ڕێکخراوە نێودەوڵەتییە حکوومی و ناحکوومییانەی بەشدارن لە ڕابوونی سیاسی و ئابووری و کولتووریی هەرێمی کوردستاندا و چارەسەرکردنی کێشەکانیان بە شێوازی ئاشتییانە

و بەرێگەیەکی رەوا.

مادەی (٢٢): بەرپاکردنی هەڵمەتێکی نێودەوڵەتی بۆ هاندانی وڵاتان و رێکخراوە نێودەوڵەتییەکان نەتەوە یەکگرتووەکان بەتایبەتی بۆ ئەوەی داکۆکی لەو گەلانە بکەن، کە تاوانی نێودەوڵەتییان بەرامبەر کراوە، پشتگیریی کۆششەکانیان بکەن لە پێناوی سەربەخۆبوونی سیاسی و گەشەکردنی ئابووری و کۆمەڵایەتی و کولتوورییان.

مادەی (٢٣): بەهێزکردنی پێوەندیی دۆستانە و هاریکاریی لەگەڵ ئەو گەل و حزب و کەسایەتی و رێکخراوە ناحکومییانەی پشتگیری و هاوکاریی گەلی کوردستان دەکەن.

مادەی (٢٤): پشتگیریکردن و بەهێزکردنی و پێوەندییە دیپلۆماسییەکانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان لە رێگەی هەوڵەکانی کردنەوەی نووسینگەی نوێنەرایەتیی حکوومەتی هەرێمی کوردستان لە وڵاتانی جیهاندا بەپێی ئەوەی لە دەستووری ئێستای عێراقدا هاتووە، هەروەها زەوینەی هاندەرانە ساز بکرێ بۆ ئەو وڵاتانە تاوەکو کونسوڵگەی خۆیان لە هەرێمی کوردستاندا بکەنەوە لە پێناوی پتەوکردنی پێوەندییە جۆراوجۆرەکان لەگەڵیاندا.

مادەی (٢٥): وەرگرتنی سیفەتی چاودێر بۆ بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کورد لە نەتەوە یەکگرتووەکان و ئاژانسە تایبەتمەندەکانیدا، کە مافی گەلی کورد لە ژیانێکی ئارام و دووچارنەبوونەوەی بە چەوسانەوە و جینۆساید مسۆگەر دەکات.

مادەی (٢٦): بەهێزکردن و پەرەپێدانی پێوەندیی هەرێم بە ڕێکخراوە نێودەوڵەتییەکانەوە بەتایبەتیش لەگەڵ نەتەوە یەکگرتووەکان و دۆزینەوەی میکانیزم و شێوازی گونجاو بۆ بەشدارکردنی نوێنەرانی هەرێم لە کۆنگرە و ڕێکخراوە نێودەوڵەتییەکان و کۆمیسیۆن و ئاژانسە پسپۆڕییەکانی نەتەوە یەکگرتووەکاندا.

مادەی (٢٧): هەوڵدان بۆ کاراکردن و پاڵپشتیکردنی مادی و مانەویی ئۆرگانەکانی پارتی لە دەرەوەی وڵات بەمەبەستی:

١- دروستکردنی باشترین پێوەندی لەگەڵ ئەو پارتانەی، کە لەو وڵاتەدا کار دەکەن، بەتایبەتی ئەو پارتانەی، کە بڕوایان بەدیموکراسی و مافی مرۆڤە و دان بەمافی گەلی کورددا دەنێن لە دیاریکردنی مافی چارەنووسیدا.

٢- گرینگیدان و بەسەرکردنەوەی زیاتری ئەندام و لایەنگرانی پارتی لە هەندەران.

٣- بینینی ڕۆڵی یارمەتیدەر بۆ نووسینگەکانی نوێنەرایەتیی حکوومەتی هەرێمی کوردستان بەمەبەستی بەهێزکردنی پێوەندییەکانی هەرێمی کوردستان لە دەرەوە و پێشکێشکردنی هاوکاریی کارگێڕی و مرۆیی بۆ ڕەوەندی کورد و هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان لە دەرەوەدا.

دەروازەی سێیەم

پرەنسیپ و ستراتیجەکانی پارتی

بەشی یەکەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستەمی سیاسی و بنەماکانی حوکمڕانیدا

لەبەرئەوەی پارتی بڕوای بەوەیە کە دەبێت سیستەمی سیاسی گوزارشت لە ئیرادەی گەل بکات و کار بکات بۆ چەسپاندنی ماف و ئازادییەکانی هاوولاتیان و هانیان بدات بۆ پێڕەویکردنی رۆڵی ئیجابییان لە کارگەلێکی سیاسیدا، کە پشت ئەستوورن بەپرەنسیپەکانی دیموکراسی، مافەکانی مرۆڤ، سەروەریی یاسا، جیاکردنەوەی دەسەلاتەکان و رۆڵی سەرەکیی پارتیمان لە دروستکردن و کاراییکردنی دامەزراوە دەستوورییەکان و پاراستنیاندا، بۆیە پارتی کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (٢٨): پشتگیریکردنی دامەزراوە دەستووری و یاساییەکانی وەکو سەرۆکایەتیی هەرێم و پەرلەمان و حکوومەت و ئەنجوومەنی دادوەری، کە بەدەستکەوتی مێژوویی گرینگ دادەنرێن و پێویستە

لەسـەر بنـەمـای پرەنسـیـپی سـەروەریـی یاسـا رۆڵی تەواوی خۆیان ببینن و ژیانی دەستووری و یاساییان بۆ دابین بکرێ.

مـادەی (٢٩): ڕێزگـرتـنی مـافـەکـانی مـرۆڤ و ئازادییـە بنەڕەتییەکان و کارکردن بۆ بەدیهێنانی ئەو ماف و ئازادییـانـەی، کـە لە بەڵگەنـامـە و پەیماننـامـە نێودەوڵەتیـەکـاندا هاتووە و عێراق بەشێکە لێیان، پابەندە بەخستنە بواری جێبەجێکردنیان لە سیستمی یاسایی ناوخۆیی لە عێراق و هەرێمی کوردستاندا.

مـادەی (٣٠): گـەل سـەرچاوەی دەسـەڵاتەکـان بێ و لەوەوە هەمـوو دەسـتـەبالاکـانی هەرێم دروست ببن، لە بڕیاردانی چارەنووسیدا لە گشت بوارەکاندا خودان ئیرادەی بالا بێت و مافی لەوەدا بۆ مسۆگەر بکرێت، کە هەموو دەسەڵاتێکی کردەنی لە ئاراستەکردنی سیاسەتی یاسادانان و جێبەجێکردندا هەبێ.

مادەی (٣١): گەلی هەرێمی کوردستان لە ڕێی ڕیفراندۆم و میکانیزمە دەستوورییەکانەوە بڕیار لە مەسەلە چارەنووسسازەکانی هەرێم دەدات.

مـادەی (٣٢): پشتگیریکردنی پەرلەمان بۆ ئەوەی رۆڵی سەرەکیی خۆی وەکو دامەزراوی یاسادانان و

چاودێریکردن ببینێ. ئەرکی سەرشانی پارتیشە، کە بایەخ بەم دامەزراوە بدات و بەهەموو شێوەیەک پشتگیریی بکات و کادیری لێهاتوو، دەستپاک، پسپۆڕ و خاوەن شارەزایی لە بوارە جۆراوجۆرەکانی بەگوێرەی پێوەر بۆ کاندید بکات.

مادەی (٣٣): پشتگیریکردنی حکوومەتی هەرێم لە جێبەجێکردنی سیاسەتی گشتی و بەرنامەکەیدا، کە متمانەی پەرلەمانی وەرگرتووە.

مادەی (٣٤): ڕێزگرتن لە پرەنسیپی شەفافیەت و لێپرسینەوە و سزادان و دابینکردنی شەفافیەتی کاری حکوومەت، جا لە پێناوی بەرجەستەکردنی مافی هاووڵاتیان لە چاودێریکردنی دەسەڵاتەکانی هەرێم، پارتی کار دەکات بۆ:

أ- مسۆگەرکردنی ئازادیی دەستکەوتنی زانیاری و ئاگەداربوون لە چالاکیی حکوومی و ناحکوومی لە هەرێمی کوردستاندا بەپێی یاسا.

ب- دەستوور و یاساکان ئەو ئامرازانە بۆ گەل فەراهەم بکەن کە بەهۆیانەوە شەفافیەت و لێپرسینەوە دروست دەبن و گەلیش دەتوانێ چاودێریی دەسەڵاتەکانی هەرێم بکات.

مادەی (٣٥): دەستەبەرکردنی مافی نەتەوەیی و کولتووری و

بەڕێوەبردن و خـــوێندن بۆ هـەمـــوو ئەو پێکهـــاتـە نەتـەوەیی و ئاینیـیـانەی لـە هـەرێمی کـوردسـتـانی عـێـراقـدا دەژین و ڕێز لە هەست و نەریتـەکـانیـان بگیــرێ و تـایبـــەتمەندییـــە نـەتەوەیی و ئاینی و مــەزهەبیـیـەکـانیـان بنرخـێنرێن و کـار بکرێ بۆ مسـۆگـەرکـردنی نوێنەرایەتییـان لە پـەرلەمـاندا بەپێی ڕێژەی دانیـشتـوانیـان و کارئاسـانی بۆ گـەڕانەوەی پەراگەندەکانیان بۆ سەر زێدی خۆیان بکرێ.

مـــادەی (٣٦): پابـەندبوون بـەبنـەمـای ســەروەریی یاســا و یەکسـانی لە بەردەمیدا بـەبێ ئەوەی جیـاوازی بکرێ بەهۆی نـەتەوە، ڕەگـــەز، ئاین و ئاینزا، یان پێگـەی کۆمەڵایەتی و سیاسییەوە.

مادەی (٣٧):

أ- پـابـەنـدبوون بـەپرەنـســیــپی جــیـــاکــردنـەوەی دەسـەڵاتـەکان.

ب- بەدیهـێنانی پرەنسـیپی سـەربەخـۆیی دادوەری، کە جگە لە یاسا هیـچ دەسـەڵاتێکی تری بەسـەرەوە نییە.

مـــادەی (٣٨): دەســتــەبەرکــردنـی ئازادیی ڕۆژنـامــەوانی و ئازادیی ڕادەربڕین و کارکردن بۆ ئەوەی ئامرازەکانی ڕاگەیاندن و ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی ببنە

میکانیزمی کارا و بەرپرس بۆ داکۆکیکردن لە ماف و ئازادییەکانی گەلی هەرێمی کوردستان.

مادەی (٣٩): بەشداریی کارا لە پرۆسەی سیاسیی عێراقدا مەرجدارە بەڕێزگرتنی تەواو لە دەستووری عێراق و پابەندبوونی هەموو لایەنەکان بەجێبەجێکردنی مادە و برگەکانیەوە.

مادەی (٤٠): بۆ بەرفراوانکردنی پرەنسیپی بەشداریکردنی هاوولاتیان لە حوکمڕانیدا، پارتیمان کار دەکات بۆ جێبەجێکردنی پرەنسیپی ڕیفراندۆم لەسەر ئەو یاسا بنەڕەتییانەی سروشتی دەستوورییان هەیە.

مادەی (٤١): کۆششکردن لە پێناوی دەرکردنی یاسایەکی تایبەت بۆ قەدەغەکردنی جیاکاری بەهەموو شێوە و شێوازەکانیەوە و سزادانی هەرکەسێ بانگەشەی بۆ بکات یان پێڕەوکردنی جیاکاری پەردەپۆش دەکات.

بەشی دووەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی دادوەریدا

لە بڕوابوونی پارتی بەپرەنسیپی: دادوەریی سەربەخۆ جگە لە یاسا هیچ دەسەلاتێکی تری بەسەرەوە نییە و ولایەتی گشتیش هەر بۆ ئەوە و لە پێناوی ئەوەدا، کە ئەرکە پیرۆزەکانی بێلایەنانە جێبەجێ بکات و لە نێوانی داواکاراندا ماف بدات بەخاوەن ماف، پارتی کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (٤٢): ڕێزگرتن لە دادوەری و سەربەخۆبوونی و دووپاتکردنەوەی هەموو ئەو زەمانەتە یاساییانەی لە گشت بوارەکاندا دەبێ لەو پێناوەدا هەبن.

مادەی (٤٣): چاوخشانەوە بەسیستمی داواکاریی گشتیدا و کاراکردنی ڕۆڵی لە پاراستنی کۆمەڵگەدا.

مادەی (٤٤): ڕاهێنانی دادوەران و داواکارە گشتییەکان لە پەیمانگەی دادوەریدا و کردنەوەی خولی گشتی و پسپۆڕانە لە بوارەکانی یاسا و دادوەریدا لە پێناوی پەرەدان بەتواناکانی فەرمانبەران لە دەسەڵاتی دادوەری.

مادەی (٤٥): بایەخدانی پێویست بەئەنجوومەنی شوورا و دادوەریی ئیداری و کاراکردنی ڕۆڵیان لە جێبەجێکردنی ئەرکەکانی سەرشانیان.

مادەی (٤٦): کارکردن بۆ مسۆگەرکردنی کارایی پارێزەران لەو ڕۆڵەدا، کە لە دادگەدا هەیانە.

مادەی (٤٧): بڵاوکردنەوەی هۆشیاریی یاسایی، کە دەبێتە هۆی ئەوەی دادگەکان ڕۆڵی سەرەکی ببینن لە چارەسەرکردنی کێشە و گرفتەکان.

بەشی سێیەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی کارگێڕیدا

لەبەرئەوەی کارگێڕی رۆڵ و بایەخی گەورەی هەیە لە هێنانەدیی گەشەی سیاسی، ئابووری، کۆمەڵایەتی و مرۆیی، لەم بارەوە پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (٤٨): دامەزراندنی دەستەی باڵای پەرەپێدانی کارگێڕی لە کوردستان. ئەرکی ئەم دەستەیە لێکۆڵینەوەی بەردەوامە لە واقیعی کارگێڕی و دانانی سیستمێکی هاوچەرخانە بۆی.

مادەی (٤٩): دارشتنی ستراتیجێکی گونجاو بۆ سوودوەرگرتنی تەواو لە سامانی مرۆییی کوردستان و دۆزینەوەی دەرفەتی کار بە مەبەستی لەناوبردنی بێکاری و بێکاریی دەمامککراو (البطالة المقنعة) کە هەر ئێستا دامەزراوەکانی دەوڵەت بەدەستییەوە دەناڵێنن. ئەمەش لە رێی:

أ- هاندانی کەرتی تایبەت بۆ کردنەوەی پرۆژەی بەرهەمهێنەر و چاوخشاندنەوە بەیاسای وەبەرهێنان، بەتایبەتی بە ئاراستەی کردنەوەی پرۆژەی کشتوکاڵی و پیشەسازی و بایەخدانی زیاتر بە کرێکاری خۆماڵی.

ب- بایەخدان بە بەکارهێنانی تەکنەلۆجیای

هاوچەرخ و بەرزکردنەوەی توانستی کارمەندان و کادیرانی کارگێڕی لە دامەزراوەکانی دەوڵەتدا لە ڕێی کردنەوەی خولی بەردەوامی مەشقپێدانەوە وەک ئامادەسازییەک بۆ دامەزراندنی حکوومەتی ئەلیکترۆنی.

مادەی (٥٠): بڵاوکردنەوەی کولتووری خزمەتکردنی هاووڵاتی لەناو دامەزراوەکانی حکوومەتدا بەجۆرێک، کە هەر کارمەندێکی ئەو دامەزراوانە لە فەلسەفەی کارگێڕیی گشتی لەم بوارەدا تێ بگات کە بریتییە لەوەی هەموو وەزیفە و دەسەڵاتێک لە پێناوی خزمەتکردنی هاووڵاتیاندایە.

مادەی (٥١): بەرجەستەکردنی شێوازی نامەرکەزیی کارگێڕی و بەخشینی دەسەڵاتی پێویست بەدەسەڵاتە خۆجێییەکان، کە هاوکار بێت لە خێراکردنی کاروبارەکان. هەموو ئەمانە پێویستە بەشێوەیەک ڕێک بخرێن کە پەرتوبڵاوی لە ئامانجەکان و تواناکاندا دروست نەکەن و ڕێگەش نەدەن، کە لە ئەرکەکاندا دووفاقی دروست ببێ.

مادەی (٥٢): دامەزراندنی دەستەی دەستپاکی لە هەرێمی کوردستاندا و کاراکردنی ڕۆڵی دیوانی چاودێریی دارایی و کارکردن بۆ ئەوەی یاسای تایبەت بۆ

بەرەنگاربوونەوەی هەموو چەشنەکانی گەندەڵی دەربکرێ.

مادەی (٥٣): دووبارە ئەندازە دانانەوەی فەلسەفە و پەیکەری کارگێڕیی داوودەزگاکانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان، بەشێوەیەک لەگەڵ ئەرکە هەنووکەییەکانی حکوومەت بەرامبەر بەهاووڵاتیان بگونجێت و تێیدا کێشەکانی گەندەڵیی کارگێڕی و زێدەرۆییی ڕۆتین چارەسەر بکات و پرەنسیپی بەشداریکردن لە بڕیاردان فەراهەم بکات.

مادەی (٥٤): پێکهێنانی ئەنجوومەنی خزمەتی گشتی لە پێناوی مسۆگەرکردنی یەکسانیی دەرفەت لە کاروباری وەزیفی و دامەزراندن لە وەزیفە گشتییەکاندا.

بەشی چوارەم: لە بواری پەرەپێدانی سیاسەتی ئابووری و داراییدا

پارتی بایەخێکی زۆر بەسیاسەتی ئابووری و دارایی دەدات، چونکە ڕۆڵێکی گەورە لە پەرەسەندنی کۆمەڵایەتی و باشکردنی ئاستی گوزەرانی تاکەکان و خۆشگوزەرانیی ئەواندا دەبینێ. لەم ڕووەوە پارتی هەوڵ بۆ دانانی سیاسەتێکی ئابووری و دارایی دەدات، کە لەگەڵ ئەو

گۆڕانکارییانەی لە ئابووریی جیهاندا ڕوو دەدەن بگونجێت و زیاتر خزمـەت بەبەرژەوەندییە ئابوورییەکانی هەرێم بکات. بۆیە پارتی کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (٥٥): زەروورەتی سەرلەنوێ بیناکردنەوەی ئابووریی عێراق لە سایەی سیستمێکی دیموکراسیی فرەییی فیدراڵدا کە بەرژەوەندییەکانی گەلی عێراق و تایبەتمەندییەکانی هەرێمی کوردستان لە بەرچاو بگرێ و سیاسەتێکی ئابووری و داراییی ئەوتۆ پەیڕەو بکات، کە لەگەڵ لۆژیکی سەردەمدا ڕێ بکات و لەگەڵ ئەو گۆڕانکارییانەدا بگونجێ، کە لە عێراقی نوێی دوای ٢٠٠٣ هاتوونەتە ئاراوە.

مادەی (٥٦): جێبەجێکردنی سیستمێکی دادوەرانە بۆ دابەشکردنی داهاتە دارایییەکانی سامانی نیشتمانی لە نێوانی حکوومەتی فیدراڵ و حکوومەتی هەرێمی کوردستانی عێراقدا. ئەمەش لە ڕێی دانانی یاسای سەرچاوە دارایییەکان، کە کاولکردنی بەئەنقەستانە و زۆرەملێیانەی ئابووریی کوردستان و ناوەڕۆکی دەستووری عێراقی فیدراڵ لە بەرچاو بگرێ.

مادەی (٥٧): حکوومەتی هەرێم سیاسەتێکی ئاشکرا و شەفافی ئابووری و دارایی پێڕەو بکات زامنی

ئازادیی چالاکیی ئابووری بکات و پشتگیریی بەرهەمی نیشتمانی و پیشەسازیی خۆماڵی بکات و هانیان بدات، هاوکات سەرلیستی ئەو سیاسەتە دامەزراندنی ژێرخانی ئابووریی کوردستان بێ.

مادەی (٥٨): سوودوەرگرتنی تەواوەتی لەو کەشە ئارام و پارێزراوەی لە هەرێمدا هەیە بۆ سەرمایەگوزاری، تا بەهۆیەوە سەرمایەی نیشتمانی و بیانی ڕاکێشرێن و ئاراستە بکرێن بەرەو بوارەکانی پیشەسازی و کشتوکاڵ و گەشتوگوزار. هەروەها لە ڕێی دانانی نەخشەیەکی سەرمایەگوزاریی گشتگرەوە، کە توانا هەبووەکان و پێویستییە گشتییەکانی لە بەرچاو گرتبێ، پێویستە یاسای سەرمایەگوزاری و ئەو یاسایانەی پێوەندییان بەم کایەوە هەیە کارا و هەموار بکرێن تا ڕابوونێکی ئابووری بەرپا بکرێ.

مادەی (٥٩): کاراکردن و سەرلەنوێ دامەزراندنەوەی پەیکەری کەرتی دارایی و بانکایەتی لە هەرێمدا و کارکردن بۆ ئەوەی سەرلەنوێ متمانەی پێ بکرێتەوە، ئەمەش لە ڕێی دانانی سیاسەتێکی نیشتمانیی دروستەوە، کە لەسەر بناخەی ڕاکێشانی زیادە نەختینە و خشڵ و زیادە پاشەکەوت کار بکات و سیستمێکی بانکایەتیی هاوچەرخ بۆ بانکە

پسپۆڕییەکان لە هەرێمدا دابنێ و بیانبەستێتەوە بەبانکە جیهانییەکانەوە و هەروەها هەوڵ بدرێ سەرلەنوێ دامەزراوەکانی دڵنیایی (تەئمین) بەهەموو جۆرەکانیەوە دروست بکرێنەوە.

مادەی (٦٠): هانی دانانی کۆمپانیای پشکداری بدرێ و لە هەرێمدا کەشێکی لەبار بۆ ئەو مەبەستە دروست بکرێ، تا پاشەکەوتە بچووک و مامناوەندییەکان بەکار بهێنرێن و دەرفەتی کار و ئیشپێکردنی هێزی کاری ناوخۆ دروست ببێ و بازاڕی نەختینە لە هەرێمدا کارا ببێ.

مادەی (٦١): هەوڵدان لە پێناوی چاوخشاندنەوە بەهەموو یاسا داراییەکاندا، بەتایبەتی ئەوانەیان، کە پێوەندییان بەسیاسەتی باجەوە هەیە، تا لەگەڵ گۆڕانکارییە ئابوورییەکانی ئێستادا بگونجێنرێنەوە.

مادەی (٦٢): چارەسەرکردنی کێشەی بێکاریی دەمامککراو، کە بووەتە قورسایی بەسەر شانی بودجەی گشتیی هەرێمەوە و خەرجییەکی یەکجار زۆری کارپێکردن و بەرخۆریی لەسەر حیسابی دابەزینی خەرجییەکانی سەرمایەگوزاریی خستووەتە ئەستۆی بودجە.

مادەی (٦٣): لە پێناوی پاراستنی پارەی گشتی و باش

بەکـــارهـێنانیــدا، پێــویســـتــە لە ڕێی کـــارابوون و کـــاریگەریی ڕۆڵی دیوانی چاودێریی داراییـــیـــەوە چالاکی و ڕۆڵی چاودێریی دارایی کارا بکرێن.

مادەی (٦٤): کاراکردنی یاسای پاراستنی مافی بەکاربەر و قـــەدەغـــەکـــردنی ئەوەی لەلایەن بەرهـەمـــهـــێنەر و بازرگـانانەوە ئیـسـتـیـغـلال بکرێ. هەروەها دەزگـای پێـــوانە و کـــۆنتـــرۆڵی جـــۆریی بۆ هەمـــوو کـــاڵا و خــزمـــەتگوزارییـــەکـــان کـــارا بکرێ و هاوکـــاریی کۆمەڵەکانی پاراستنی مافەکانی بەکاربەر بکرێ.

مـــادەی (٦٥): دانـانی یاســـای ئازادیی کـــێـــبـــەرکێ و قـــەدەغـــەکـــردنی قـــۆرخکردن، هەروەها بازاڕ بەپێی مـــیکانیـــزمـــە هاوچەرخـــەکـــان ڕێک بخـــرێ و لەگـــەڵ ســـیـــاســـەتە ئابووری و داراییـــیـــەکـــانی هەرێم بگونجێنرێن.

مادەی (٦٦): چاوخشـاندنەوە بەسـیـسـتـمی فـۆرمی خـۆراک وەرگـرتندا بۆ ئەوەی باشـبـوونی ئاسـتی گـوزەرانیی خاوەن دەرامەتە دیاریکراوەکان دەستەبەر بێ.

مادەی (٦٧): کردنەوەی حیسـابێکی تایبەت بە پشکی هەرێم لە داهاتەکانی فیدراڵی و پاشـەکەوتکردنی بەشێکی بۆ بەرژەوەندیی نەوەکانی داهاتوو.

بەشی پێنجەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی پەروەردە و خوێندنی باڵادا

پارتی بەپێویستی دەزانێ فەلسەفەیەکی پەروەردەیی و فێرکردنی ڕوون و ئاشکرا بۆ دارشتنی سیاسەتێکی نەتەوەیی نیشتمانیی یەکگرتوو دابنرێ. تێڕوانینێکی نوێی هاوچەرخی تێدابێ بۆ چارەسەرکردنی ئاسەوارە نێگەتیڤەکانی سیاسەتە پەروەردەییە ڕەگەزپەرست و شۆفێنییەکانی حکوومەتە یەک لە دوای یەکەکان، بۆیە پارتی کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (٦٨): هەڵسەنگاندن و ڕاستکردنەوەی بەردەوامیی پرۆگرامەکانی خوێندن، تا بەردەوام لەگەڵ پێشکەوتنی زانست و تەکنۆلۆجیا و شارستانییەتدا وێک بێنەوە.

مادەی (٦٩): چەسپاندنی هزری نەتەوەیی و نیشتمانیی ئاوێتەکراو بە پرەنسیپەکانی دیموکراسی و لێبووردەیی و مافی مرۆڤ لە سیستمی خوێندندا بۆ ئەوەی لە ڕێی ئاگابوون لە مێژوو و جوگرافیای کوردستان و بایەخدان بە کەلەپوور و کولتوور و زمان و شێوەزارەکانی کوردی و ئاین و مەزهەبەکانەوە ئینتیما بۆ گەل و خاکی کوردستان پتەوتر بێ.

مادەی (٧٠): لە ڕێی دانانی بابەتەکانی:

أ- جینۆساید (ئەنفال، کۆمەڵکوژی، بەکارهێنانی چەکی کیمیاوی،..)

ب- سیاسەتی پاکتاویی رەگەزی (ڕاگواستن، دەرکردن، تەعریب،..)

لەناو پرۆگرامەکانی خوێندندا بۆ ئەوەی ڕۆڵەکانی گەلەکەمان بەو تاوانانەی، کە دەرهەق بەگەلەکەمان کراون ئاشنا بن.

مادەی (٧١): پشتگیریکردنی بەردەوامیی بایەخدان بەزمان و کولتوورەکانی تورکمان، عەرەب، کلدان سریان ئاشووری و ئەرمەن لە پرۆگرامە پەروەردەییە تایبەتەکانی خۆیاندا.

مادەی (٧٢): فراوانکردنی بەکارهێنانی زمانە بیانییەکان لە بوارەکانی پەروەردە و خوێندنی باڵادا.

مادەی (٧٣): بیناکردنی کەسایەتیی تاکی کوردستانی بۆ ئەوەی کەسایەتییەکی سەربەخۆ و متمانە بەخۆ و بەرهەمهێنەری لە کۆمەڵدا هەبێ.

مادەی (٧٤): بۆ ئەوەی مامۆستایان بتوانن ئەرکی پەروەردەیی و فێرکاریی خۆیان جێبەجێ بکەن پێویستە لە ڕێی دابینکردنی ئاستێکی شایستەی گوزەران و بەهێزکردنی پێگەی کۆمەڵایەتییانەوە، بایەخیان پێ بدرێ.

مـادەی (٧٥): بایەخـێکی تایبـەت بەزانکۆ و پـەیمانگەکـان و مـامۆسـتـایان و کـادیرە زانسـتـیـیەکـانیـان بدرێ و سـەربەخـۆیـیـان بپـارێزرێ و ڕێزیـان لێ بنـرێت و دەست لە کاروباریان وەرنەدرێ.

مـادەی (٧٦): شـێوازی نامـەرکـەزیی کـارگـێڕی لە هەمـوو دامـەزراوە پەروەردەیی و فـێرکـارییە باڵاکـاندا پەیڕەو بـکـرێ لـە پـێـنـاوی کـــــەمـکـردنـەوەی ڕۆتـین و دەستـەبەرکردنی سـەربەخـۆییـان بۆ ئەوەی بتـوانن ئەرکەکانیان جێبەجێ بکەن.

مـادەی (٧٧): فـەراهەمکردنی کـەشی لـەبار بۆ گـەڕانەوەی توانا زانسـتـیـیـەکـان بۆ هەرێمی کـوردسـتـان تا بەشداری لە کاروانی زانستیدا بکەن.

مـادەی (٧٨): کـارکـردن بۆ وەرگـرتنی زەمـالە و نێـردراو بۆ دەرەوەی وڵات بۆ ئەندامـانی دەسـتـەی فـێـرکـاری و قـوتابیانی سـەرکەوتوو، دابـەشکردنی لەسەر بناخـەی یەکسانیی دەرفەت پێدان.

مادەی (٧٩): کارکردن بۆ دانانی کورسیی خوێندن لە زانکۆ و پەیمانگەکانی هەرێم بۆ قوتابیـانی کوردی دەرەوەی هەرێم.

مادەی (٨٠): پەیڕەوکردنی سیاسەتێکی روون و ئاشکرا لە بـواری پـەروەردە و خــــوێندنی بـاڵادا ســــەبارەت

بەکـــردنەوەی قـــوتـابـخــــانە و پـەیمـانگـە و زانکـۆی حکوومـەتی و ئەهلـی بەوانەشیـانەوە، کـە ئێستـا کـار دەکــەن و جــەخت لـەســەر جــۆری ئەم دامــەزراوانە بکرێتـــەوە و پێـــوەری هـەڵســـەنگانـدنی بـەردەوام و دەستەبەرکردنی جۆرایەتییان لەگەڵدا پەیڕەو بکرێ.

مـادەی (٨١): پەیڕەوکـردنی پـرەنسـیـپی جـیـانەکـردنەوە لە نێـوان ڕەگەزی نێر و مێدا لە ئامـرازەکانی خـوێندن و ڕوونکردنەوەی ناو کتێب و پرۆگرامەکانی خوێندندا.

مـادەی (٨٢): بایەخـدان بەخـوێندنی پیـشـەیی و تەکنیکی و پەرەپێـــدانیـــان لە پێناوی ڕاهێنـانی کــــادیری مــــامنـاوەندی بۆ بەشــــداریکردن لـە بینـاکـــردن و پەرەپێدانـی ئابووریی وڵات کە لەگەڵ پێویستییـەکانی بازاڕدا بگونجێ.

بەشی شەشەم: لە بواری پەرەپێدانی توێژینەوەی زانستیدا

توێژینەوەی زانسـتی رێگەیە بۆ پەرەپێـدانی شـارسـتـانی و بیناکـردنی قـەوارەی کوردی، بۆیە پێویسـتـە لە ڕێی هاندانـی زانایان و بیرمـەندان و فراوانکردنی ئەکادیمیای کوردسـتان و پەرەپێدانیەوە وەکو ئەکادیمیا هاوکوفەکانی لە جیـهانـدا، دەرفـەتی دروسـتـی بۆ برەخسـێنرێ. بۆیە پـارتی کـار دەکـات بۆ:

مـادەی (٨٣): پشـتگیـریکردنی زانایان و داهێنەران لە ڕێی دەرکـــردنی یاســای چاودێریکردنی زانایان و داهێنەرانەوە و کـردنەوەی سـەنتـەری داهێنانی زانستی لە هەرێمدا بەمەبەستی هاندانی داهێنەران و پێشکێشکردنی ئاسـانکاریی پێـویست و دابینکردنی کەشی گونجاو بۆیان و دەرخستنی توانا و داهێنانەکانیان و جێبەجێکردنی هزری داهێنان لە زەوینی واقیعدا.

مـادەی (٨٤): پشـتگیـریکردنی توێژینەوە و لێکۆڵینەوەی زانسـتیی رەسـەن لە ڕێی بایەخدان بەبنکەکانی توێژینەوە لە زانکۆکاندا و سـازکـردنی کـۆڕ و کۆنگرەی زانستیی جیهانی و سوودوەرگرتن لە ئەنجامەکانیان. هەروەها هاندانی توێژەران بۆ ئەوەی توێژینەوەی پێوەندیدار بەپرسـەکانی نەتەوەیی و نیشتمانی ئەنجام بدەن.

مـادەی (٨٥): هاندانی بزاڤی وەرگـێـڕان لە هەرێمـدا و کـردنەوەی دەزگـایەکی ئەکـادیمیی تایبەتمەند بۆ وەرگێڕانی کتێب و سەرچاوە زانستییەکان و یاساکان بۆ زمانی کوردی و لە زمانی کوردییەوە بۆ زمانەکانی تر.

مـادەی (٨٦): تەرخـانکردنی بڕێکی گـونجـاو لە بودجـەی

ساڵانەی حکوومەتی هەرێمی کوردستان بۆ پاڵپشتی و پەرەپێدانی توێژینەوەی زانستی.

بەشی حەوتەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی تەندروستیدا

بەهۆی گرینگیی سیستمی تەندروستی و رۆڵی لە بیناکردنی کۆمەڵگەیەکی تەندروستدا، پارتی لەو بڕوایەدایە، کە کار بکرێ بۆ:

مادەی (٨٧): زیاتر بایەخدان بەچاودێریی تەندروستی بەهەموو جۆرەکانی خۆپاراستن و چارەسەرکردنەوە. ئەمەش لە ڕێی دابینکردنی کەرەستە و کادیری نوژداری و تەندروستی و تەکنەلۆجیای هاوچەرخ و زیاترکردنەوەی نەخۆشخانە و بنکەکانی تەندروستی و عیادەی ڕاوێژکاری و زامنکردنی دابەشکردنی جوگرافیاییانەی عادیلانە، کە خزمەتگوزارییەکان بگەنە هەموو هاووڵاتیانی هەرێم.

مادەی (٨٨): بەرزکردنەوەی هۆشیاریی تەندروستی لە ڕێی دانانی بەرنامەی جۆراوجۆرەوە لە دەزگاکانی ڕاگەیاندن و پرۆگرامەکانی خوێندن و ئامرازەکانی تردا.

مادەی (٨٩): دروستکردن و پەرەپێدانی بنکەکانی ڕاهێنان و چارەسەریی سروشتی و سازکردنیان بەکەرەستە و ئامێری هاوچەرخ.

مـادەی (٩٠): پەرەپێـدانی پیـشـەسـازیی داوودەرمـان و کـەرەسـتـەکـانی نوژداری لە هەرێمـدا بـەپێی پێـوەرە نێـودەوڵەتییەکان و کاراکردنی ڕۆڵی دامەزراوەکانی جـۆرایەتیی داوودەرمـان و کـەرەسـتـە نوژدارییـە ناوخۆیی و هاوردەکان.

مادەی (٩١): دانانی سیـستمێکی گـشتگیریی دڵنیایی و دابینی تەندروستی لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (٩٢): چاوخـشانەوە بەسیـستمی تەندروسـتیدا بەو ئاراسـتـەیە، کـە پێـشکێـشکردنی باشـترین خزمـەتگوزاریی تەندروسـتی و مامـەڵەی مرۆییـیانە لەگەڵ نەخۆشاندا مسۆگەر بکات.

بەشی هەشـتـەم: لە بواری پەرەپێـدانی سـیـسـتـمی کۆمەڵایەتیدا

لەو ڕوانگەیەوە، کـە کـۆمـەڵی کـوردی بەگـۆڕانێکی کـۆمـەڵایەتیی گـەورەدا تێ دەپەڕێ و بەپشـتـبـەسـتن بەو گـۆڕانانەی لە بواری کـۆمـەڵایەتیـدا روویان داوە، پارتی هۆشـیـارانە کـار دەکـات لە پێناوی جـێـبـەجـێکردنی سیستمێکی کۆمەڵایەتیی پەرەسەندوو لە ڕێی جێبەجێکردنی ئەم پرەنسیپانەوە:

مادەی (٩٣): کارکـردن لە پێناوی دابینکردنی پێـویسـتییـە

سـەرەکـیـیـەکـانی تاک: ژیانێکی گـونجـاو (خـۆراک، جلوبەرگ، خــانووبـەرە...) دەرفــەتـی کــار، پەروەردە و خوێندن، چاودێریی تەندروستی، ئازادیی ڕادەربڕین...

مادەی (٩٤): دیموکراتیزەکردنی ژیانی کۆمـەڵایەتی، ئەمەش لە ڕێی بـەرزکـردنەوەی ئـاسـتی گـوزەرانی خـێـزانی کــوردســتــانی، هـەروەهـا بـەرزکــردنەوەی ئـاســتی هۆشــیــاری و زانـینی تـاک و نـاســاندنی بەچەمک و زاراوە و پرەنسیپەکانی دیموکراسی.

مادەی (٩٥): کـاراکـردنی پرۆسـەی بـەکۆمـەڵایەتیبـوون لەناو کۆمەڵدا، لـە ڕێی بەشداریکردنـی دامەزراوە فـەرمی و نافەرمییەکان شان بەشانی خێزان.

مادەی (٩٦): کارکردن بەپرەنسیپەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی و بڵاوکــردنەوەی کـولتـووری مــافــەکـانی مـرۆڤ، مافەکانی منداڵ، یەکسانیی ژن و پیاو، ئازادیی تاک، دادپەروەریی کۆمەڵایەتی...

مادەی (٩٧): پاراستن و گـەشـەپێدانـی کولتووری کوردی لە پێناوی پاراســتنی ناسنامــەی نەتەوەییی کـۆمــەڵی کوردیدا.

مـادەی (٩٨): پاراسـتن و گـەشــەپێـدانی زمـانی کـوردی و بەســتــانداردکــردنی وەک مــەرجـێکی پێـویست بۆ پێشکەوتنی کۆمەڵایەتی و یەکێتیی نەتەوەییی کورد.

هەروەها کاراکردنی پرۆسەی بەفەرمیکردنی زمانی کوردی لە سەرتاسەری عێراقدا.

مادەی (٩٩): مسۆگەرکردنی ژیانێکی بەختیار و ئارام بۆ منداڵان بەو پێیەی ئەوان سامانێکی کۆمەڵایەتین و دەبێت هەموو جۆرە توندوتیژییەکی جەستەیی و دەروونی لە دژیان قەدەغە بکرێ و رێگە نەدرێت بەکارپێکردنیان.

مادەی (١٠٠): سنووردانان بۆ هەژاری و چارەسەرکردنی ئەو ئاریشە کۆمەڵایەتییانەی لێی دەکەونەوە، ئەمەش لە ڕێی سەرلەنوێ چاوخشاندنەوە بەسیستمی چاودێری و دابینکردنی کۆمەڵایەتیدا.

مادەی (١٠١): بایەخدان بەخاوەن پێداویستییە تایبەتەکان و مسۆگەرکردنی مافەکانیان، بەپێی پێوەرە مرۆییەکان و وەکو ئەوەی لە بەڵگەنامە و رێککەوتننامە نێودەوڵەتییە تایبەتەکاندا هەن.

مادەی (١٠٢): چاوخشاندنەوە بەیاساکانی کار و ڕێکخستنەوەی وەکو ئەوەی لەگەڵ گۆڕانکارییە سیاسی و ئابوورییەکانی هەرێمدا بگونجێن، ئەمەش لە ڕێی دانانی یاسایەکی نوێ بۆ کار، کە چینی کرێکار لە کەرتی گشتی و تایبەتدا بگرێتەوە و لە بەرژەوەندیی ئەواندا بێت.

مـادەی (١٠٣): دانانـی یاسـایەکی نوێ بـۆ خـانـەنشـینـی و دابینکردنی کۆمـەڵایەتی بگونجێ لەگەڵ گۆڕانکارییە ئابووری و کۆمەڵایەتییەکان.

مــــادەی (١٠٤): دابـینـکـردنی ژیـانـێکـی شـــــایســـــتــــە بـۆ بەســاڵاچـووان و کــردنـەوە و پـەرەپـێـدانـی بنکـەکـانـی سـەرپـەرشـتیکـردنیان.

مـادەی (١٠٥): کـاراکـردنی تۆڕی پـاراسـتـنی کـۆمـەڵایەتی بۆ ئەوانەی دەیانگرێتەوە.

مـادەی (١٠٦): کــاراکــردنی خــزمــەتگوزاریی پێـویسـت لە دامــەزراوەکــانـی چاکــســازیدا (بۆ نـەوجــەوانان و بـەتـەمـەنـەکـان) و بایەخدان بە بارودۆخی گیـراوان و کـەسـوکـاریان و پـۆلێنکردنـیـان و دانـانـی بـەرنـامـە بۆ ڕاهـێنـانـیـــان وەکــــو ئـەوەی ئـەنـدامـی بـەســــوودن لـە کۆمەڵدا.

مـادەی (١٠٧): کــردنەوەی نووســینگەکــانـی کــارپێکـردنی حکوومـەتی، بۆ دابینـکـردنـی دەرفـەتـی کـار بۆ بێکاران و دۆزینـەوەی دەرفـەتـی ڕاهێنانی ئەوانەی لە کـارێکدا کارامە نین.

بەشی نۆیەم: لە بواری پەرەپێدانی پێشمەرگەدا

لەوەتـەی هـەڵگیــرســـانـی شــۆڕشـی ئـەیلوولـی مـــەزنـەوە و

بەدرێژاییی ئەم مێژووە (پێشمەرگە) قەڵغانی گەلی کوردستان و پارێزەری سنوور و سیمبولی خۆڕاگری بوون. لە سایەی قوربانیدانی زۆر و زەوەندی ئەوانەوە گەلەکەمان توانیویەتی لە بارودۆخە جیاجیاکاندا بەرگری بکات و بەشێکی زۆری ئاواتەکانی بێنێتە دی، بۆیە پارتی رۆڵی نەبەردانە و داستانە مەزنەکانی ئەوان لە کاروانی گەلەکەماندا بەرز دەنرخێنێت، هەروەها رۆڵی ئێستایان لە پاراستنی هەرێم و عێراق بەپێی ئەوەی بەشێکی گرینگی پێکهاتەی مەنزوومەی بەرگریی عێراقن بەشانازییەوە هەڵدەسەنگێنێ. پارتی لێبڕاوانە و بەجیدی کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (١٠٨): پشتگیریکردنی کۆششەکانی وەزارەتی (پێشمەرگە) بۆ ڕێکخستن و یەکخستن و بەدامەزراوەییکردنی کاروبارەکانی پێشمەرگە، کە دەستەبەری بەرگریکردنە لە سنووری کوردستان و پاراستنی ماف و دەستکەوتەکانی گەلەکەمان.

مادەی (١٠٩): بەرزکردنەوەی ئاستی گوزەرانی (پێشمەرگە) لە ڕێی دانانی یاسا و ڕێسای تایبەت بەوانەوە.

مادەی (١١٠): بەرزکردنەوەی ئاستی مەشق و پڕچەککردنی پێویست بۆ بەرزکردنەوەی توانا و لێهاتوویی

شەڕوانی پێشمەرگە و کردنەوەی کۆلێج و پەیمانگەی سەربازی و بنکەکانی توێژینەوەی پسپۆڕانەی سەربازی و دامەزراندنی دەزگای سەربازیی گونجاو لەگەڵ تەکنۆلۆجیای هاوچەرخدا.

مادەی (١١١): پشتگیریکردن و پەرەپێدانی دەزگای ئەیلوول بۆ سەرپەرشتی و چاودێریکردنی پێشمەرگەکانی شۆڕشی ئەیلوولی مەزن و شۆڕشی گوڵان وەکو نرخاندنی خەبات و قوربانیدانی ئەوان و بۆ سوودوەرگرتن لە ئەزموون و شارەزاییيان و هاریکاریکردنی ماڵباتەکانیان کە دابینی کۆمەڵایەتی و تەندروستییان هەبێ.

مادەی (١١٢): بایەخدان بەو پێشمەرگانەی لە کاتی جێبەجێکردنی ئەرکەکانیاندا بەرکەوتوون و لە ڕێی یاسای تایبەت بەو بوارەوە مافەکانیان مسۆگەر بکرێ.

مادەی (١١٣): ڕێزگرتن و نرخاندنی قوربانیدانی پێشمەرگەی شەهید و سەرپەرشتیکردنی ماڵباتەکانیان و دابینکردنی پێویستییەکانیان و ژیانێکی شایستە بۆیان.

مادەی (١١٤): بەشداریکردنی پێشمەرگە لە هاریکاریکردنی هێزەکانی بەرگریی مەدەنی و

ئاوەدانکردنەوەی کوردستاندا.

مادەی (١١٥): ناساندنی ڕۆڵەکانی گەلەکەمان بەخەبات و قوربانیدانی پێشمەرگە و ڕۆڵیان لە دامەزراندن و جێگیرکردنی ئەو قەوارەیەی ئێستا هەیە لە هەرێمدا، ئەمەش لە ڕێی دانانی ئەم بابەتانە لەناو پرۆگرامی پەروەردە و خوێندندا، مۆنیمێنت و مۆزەخانە و بنکەی بەڵگەنامەکانی داستان و نەبەردییەکانیان بکرێنەوە و پیرۆزیی ناوی پێشمەرگە بپارێزرێ.

مادەی (١١٦): بەرزکردنەوەی ئاستی ڕۆشنبیریی هێزی پێشمەرگە بەو ڕادەیە، کە ئاگاییی تەواویان لە گۆڕانکارییە سیاسی و کۆمەڵایەتییەکان بێ و لاگیریان بۆ وڵات و نەتەوە قووڵتر بێتەوە.

بەشی دەیەم: لە بواری پەرەپێدانی هێزەکانی پێوەندیدار بەئاسایشی ناوخۆ

ئاسایش یەکێکە لە پێویستییە سەرەکییەکانی مرۆڤ و بەمانای نەمانی ترس و بوونی دڵنیایی لەسەر ئاستی (تاک) و (کۆمەڵ)، بەو پێیەش پارتی بڕوای بەوە هەیە، کە هێزەکانی پێوەندیدار بەئاسایشی ناوخۆ، ڕۆڵێکی پڕ بایەخ و سەرەکی دەگێڕن لە پاراستنی ئاسایشی هاووڵاتیان و ئازادییەکانیان و بەرگریکردن لە دەستکەوتەکانی گەلەکەمان

و سەروەریی یاسا و جێبەجێکردنی دادپەروەری و پاراستن و ڕێزگرتنی مافەکانی مرۆڤ. بۆیە پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (١١٧): بەرچاوڕوونیی زیاتر لە ڕووی یاساییەوە بۆ پێناسەکردنی چەمکی ئاسایش لە هەرێمی کوردستان و دەستنیشانکردنی تەوەرەکانی کاری ئاسایش و بەرژەوەندییە باڵاکانی هەرێمی کوردستان و ئەو هەڕەشانەی، کە لەسەر ئەم بەرژەوەندییانە دەبن لەوانەش چالاکیی سیخوڕی دژ بەدامەزراوەکانی هەرێمی کوردستان و تیرۆریزم و توندڕەویی ئاینی و مەزهەبی و نەتەوەیی و بڵاوبوونەوەی مادە هۆشبەرەکان.

مادەی (١١٨): بایەخدانی زیاتر بەمەشق و ڕاهێنان و بەهێزترکردنی بەردەوامیی توانا و شارەزایی ئەفسەر و کارمەندانی دامەزراوەکانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ و ئاشناکردنیان بەمیتۆد و شێوازی نوێی کاری پرۆفیشناڵانەی ئاسایش لە ڕێی پەرەپێدانی ناوەندەکانی مەشق و ڕاهێنان و کردنەوەی خولی تایبەت و کۆڕ و سیمیناری بەردەوام لە بوارە تایبەتەکانی کاری ئاسایش.

مادەی (١١٩): باشترکردنی باری گوزەرانیی ژینگەی کارکردن و دابینکردنی دەرماڵەی مەترسی و لە

بەرچاوگـرتنی هـەسـتـیـاریی کـاری ئەفـسـەر و کـارمـەندانی هێـزەکـانی پێـوەندیدار بـەئاسـایشی ناوخۆ.

مادەی (١٢٠): گرینگیدانی زیاتر بەبەرزکردنەوەی ئاستی هۆشـیـاریی کـارمـەندانی پێـوەندیدار بە هێـزەکـانی ئاسایشی ناوخۆ لە بوارە جیاجیاکانی پێوەندیدار بە کـاری ئـاسـایش و پـاراسـتـنـی مـافـەکـانی مـرۆڤ و سـەروەریی یاسـا و بەو ڕادەیەی کـە لاگـیـرییـان بۆ نیـشـتـمـان و نەتەوە قـوولـتـر بکاتـەوە و مـتـمـانەی هاوبەشی نێوان ئەوان و هاوولاتیان بەهێزتر بکات.

مادەی (١٢١): بەکـارهێنانی تـەکنۆلۆجـیـای هاوچەرخ لە کـاری دامـەزراوەکـانی هێـزەکـانی پێـوەندیدار بە ئـاسـایشی ناوخـۆوە لە بـوارەکـانی پشکنین و کۆکردنەوەی بەڵگەکانی تاوان و قەلاچۆکردنی تیرۆر و سیخوڕی.

بەشی یازدەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستەمی کۆمیونیکەیشن (پێوەندیگرتن)

لە مـاوەی سـالانی دواییـدا کـوردسـتـان پەرەسـەندنێکی بەرچاوی لە ئامـرازە هاوچەرخـەکـانی پێـوەندیدا بەخـۆوە بینیـوە، لـەبەر بایەخی ئەم بابـەتە، پارتی کـار دەکـات لە پێناوی:

مـــادەی (١٢٢): دانانی یاســا بۆ ڕێکخـــســـتنی کـــاری کۆمپانیاکانی پێوەندیگرتن و بەکارهێنانی ئامرازە هاوچەرخەکان (ئەنتەرنێت، مۆبایل...) بەجۆرێک کە بەرژەوەندیی لایەنە هاوبەشـەکـان بەشـێـوەیەکی هاوسـەنگ و ڕەوشت بەرزانە بەدی بهێنێت و نرخی گـونجـاو و جـۆری باشی پێـوەندی و چاودێرییـەکی چۆنایەتی و سزادانی سەرپێچیکەران مسۆگەر بکات.

مادەی (١٢٣): پابەندکردنی کۆمپانیاکانی پێوەندی، کە بازنەی گەیاندنیان بەڕادەیەک فراوان بکەن، هەموو شـار و گـوند و دەڤـەرێکی کـوردسـتـان و عـێـراق بگرێتەوە.

مادەی (١٢٤): پەرەپێدانی وێستگەکانی کەشوهەوا لە کـوردسـتـاندا بەجـۆرێک، کـە لەگـەڵ پـەرەسـەندنە تەکنۆلۆجییەکان بگونجێن و بایەخێکی تایبەتیش بەبنکەکـانی ئاگـابوون لە بوومـەلەرزە و پێـزانینی پێشوەخت بدرێ.

بەشی دوازدەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی گواستنەوە و گەیاندندا

گـواسـتـنەوە و گـەیاندن شـادەمـاری ژیانی ئابوورین. جـا لەبەرئەوەی کـــوردســـتـــانیش یەکـــێکە لە دەروازە نێودەوڵەتییەکانی عێراق، بۆیە پێ بەپێی ئەوە گواستنەوە و

گەیاندن بایەخێکی تایبەتییان هەیە، پارتیمان لەم رووەوە کار دەکات بۆ:

مادەی (١٢٥): رێکخستنی تۆڕی گواستنەوەی گشتی بە میکانیزمی یاسایی (لەسەر بناغەی هاوچەرخانە) و فراوانکردنی بۆ ئەوەی بەشدار بێ لە چارەسەرکردنی دیاردەی خنکانی هاتوچۆ.

مادەی (١٢٦): بایەخدان بەتۆڕی رێگەوبان و پردەکان و پەرەپێدان و چاککردنەوە و هەمواركردنیان، بە تایبەتی ئەو رێگە ناوخۆ و دەرەکییە سەرەکییانەی هەرێم بە وڵاتانی دراوسێوە دەبەستنەوە. هەروەها تۆڕی رێگەی ئاسنین دابمەزرێنرێ و فڕۆکەخانەکان فراوان بکرێن.

مادەی (١٢٧): رێکخستنی هاوردەکردنی ئامرازەکانی گواستنەوە، بەگوێرەی پلان و بەرنامەیەکی دیراسەتکراو.

مادەی (١٢٨): هەمواركردنی ئەو یاسایانەی هاتوچۆ، کە تایبەتن بەرێکخستنی بەکارهێنانی جۆرە جیاجیاکانی ئامرازەکانی گواستنەوە چ گشتی، چ تایبەتی بەجۆرێک، باشیەتیی گواستنەوە و پاراستنی ژینگە مسۆگەر بکەن.

مادەی (١٢٩): بڵاوکردنەوەی هۆشیاریی هاتوچۆ لەناو

هاوولاتیاندا له ڕێی دەزگاکانی ڕاگەیاندن و پرۆگرامەکانی خوێندنەوە، وەرگرتنی ڕێوشوێنی کردەنی، کە سنوور بۆ ڕووداوە دڵتەزێنەکانی هاتوچۆ دابنێن.

مادەی (١٣٠): پەرەپێدانی سیستمەکانی پۆستە لە کوردستاندا بەشێوەیەکی هاوچەرخانە.

بەشی سێزدەم: لە بواری پەرەپێدانی سیستمی ژینگەدا

پاراستنی ژینگە و سەوزکردنەوەی خاکی کوردستانی جوان ئەرکێکی نیشتمانی و نەتەوەیی و مرۆییانەیە، بەسەرچاوەگرتن لە پرەنسیپی مسۆگەرکردنی مافی مرۆڤ کە لە ژینگەیەکی پاکژدا بژی، پارتی کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (١٣١): جێبەجێکردنی بڕیارەکانی ئەو کۆنگرە نێودەوڵەتییانەی تایبەتن بەپاراستنی ژینگە و دوورخستنەوەی لە پیسبوون و قەتیسمانی گەرمایی و بەشداریکردنی هەرێم لەو کۆنگرە نێودەوڵەتی و هەرێمایەتییانەدا.

مادەی (١٣٢): ڕووبەڕووبوونەوەی دیاردەی بەبیابانبوون و گەردەلوولی خۆڵاوی بەهاوکاری و هاوئاهەنگی لەگەڵ حکوومەتی فیدراڵدا و لە ڕێی ڕێوشوێن و شێوازی زانستانەوە.

مـــادەی (١٣٣): دۆزینەوەی دەڤــەری پاراستن بۆ ڕووەک و ئاژەڵان و دانانی یاسای تایبەت بۆ ئەم بابەتە.

مــادەی (١٣٤): بایەخــدان بەدارســتــانە خــۆڕسکەکــان و لەوەڕگـە و باخچـەکـان و پاراستنیان لە سـووتان و بڕینەوە و کـارکـردن بۆ سـەرلەنوێ دروسـتکردنەوەی داپۆشـینی رووەکی و ڕاکێـشـانی پشـتـێنەی سـەوز بەدەوری شار و شارۆچکەکاندا.

مادەی (١٣٥): خێراکـردن لە پرۆسـەی هەڵگرتنەوەی مین و پشـتگیـریکردنـی هەوڵە ناوخـۆیی و نێـودەوڵەتییـەکان لەم بوارەدا و هـەرچی زیاتر فراوانکردنی کارەکانیان، هـەروەها حکوومـەتی فیـدراڵ پابەند بکرێ بـەشداری بکات لەم پرۆسەیەدا.

مـــادەی (١٣٦): دانانـی یاســـای تایبــەتی ڕاوکـــردن، کـــە پاراســـتنی ســامـــانی ئاژەڵ مـــســـۆگـــەر دەکـــات و بڵاوکـردنەوەی کـولتـووری پارێزگـاریکردنی ژینگە لە ڕێی دەزگاکانی ڕاگەیاندن و دانانی لە پرۆگرامەکانی خـوێندنـدا و پشـتگیـریکردنی ئەو رێکخـراوانەی لەم بوارەدا کار دەکەن.

مادەی (١٣٧): بەکارهێنانی شێوازی زانستی و تەکنیکییە هاوچەرخـەکان لە بواری چارەسـەرکردنی پاشماوە و

پاشـــەڕۆکـــاندا بۆ ئەوەی ســـەرلەنوێ لە پرۆژە پیشەسازی و کشتوکاڵییەکاندا بەکار بهێنرێنەوە.

بەشی چواردەم: لەبواری بایەخدان بەسامانە سروشتییەکاندا

پارتی کار دەکات بۆ بەکارهێنان و پارێزگاریکردن لە (سامانە سروشتییەکان لە هەرێمی کوردستاندا) بۆ خزمەتی رۆڵەکانی ئێستا و داهاتوو، ئەمەش لە ڕێگەی:

یەکەم: نەوت و گاز

مادەی (١٣٨): سووربوون لەسەر مافی دەستووری هەرێم لە بەڕێوەبردنی کـــاروباری نەوت و گـــاز بەپێی ئەو میکانیزمە یاساییانەی پێوەندیدارن بەگرێدانی گرێبەست و پێکهێنانی پەیکەری کارگێڕی و سەرمایەگوزاری تایبەتمەند بەم بوارەوە، ئەمەش لە پێناوی هەرچی زیاتر قازانجی نیشتمانی و نەتەوەیی گەلی کوردستانە.

مادەی (١٣٩): پەرەپێدانی بیرەکانی نەوت و گاز و کارکردن بۆ دۆزینەوەی بیری نوێ و دەرهێنانی سامانەکەی.

مادەی (١٤٠): دامەزراندن و پەرەپێدانی پیشەسازیی بەرهەمەکانی نەوت بۆ ئەوەی پێویستی هەرێم دابین بکات و زیادەکەیشی ڕەوانەی دەرەوە بکرێ.

مادەی (١٤١): هاندانی کردنەوەی پڕۆژەی پیترۆکیمیایی لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (١٤٢): ڕاهێنانی کادیری هونەریی خۆماڵی بۆ کارکردن لە بواری نەوت و گازدا لە ڕێگەی خوێندن و ڕاهێنان و مەشقی جۆراوجۆر لە ناوخۆ و دەرەوەی هەرێم.

مادەی (١٤٣): کردنەوەی بنکەکانی توێژینەوە و لێکۆڵینەوەی ستراتیجی لە بواری نەوت و گازدا.

مادەی (١٤٤): ڕاکێشانی تۆڕی بۆڕی ناوخۆیی بۆ گواستنەوە و دابەشکردنی گاز بۆ هەموو شار و شارۆچکە و دەڤەرەکان.

دووەم: کانزاکان

مادەی (١٤٥): کێوماڵێکی جیۆلۆجایی و تۆپۆگرافیاییی سەرتاسەری هەرێم بکرێ بۆ دۆزینەوەی کانزا تا لە پێناوی بەرژەوەندیی گەلی هەرێمدا بەکار بهێنرێ.

مادەی (١٤٦): پەرەپێدان و نوێکردنەوەی پیشەسازیی کانزا و هاندانی کردنەوەی پڕۆژەی نوێ لەم بوارەدا.

مادەی (١٤٧): ڕێکخستنی کاری هەڵکەندن و کانەکان، بەپێی یاسا و ڕێسای تایبەت و پابەندبوون

بەجێبەجێکردنی پێوەرە نێودەوڵەتییەکانی پێوەندیدار بەپاراستنی ژینگە و شوێنەوارەوە.

سێیەم: سەرچاوەکانی ئاو

مادەی (١٤٨): ڕێزگرتن لە هەموو رێککەوتننامە و نەریتە نێودەوڵەتییەکانی تایبەت بەمافەکانی بەکارهێنانی ئاوی هاوبەش و جێبەجێکردنیان بەجۆرێک مافی هەموو وڵاتە هاوبەشەکان مسۆگەر بکەن.

مادەی (١٤٩): بەکارهێنانی بەرهەمەکانی ئاو لە ڕووبار و کانی و باران بەباشترین شێوە، ئەوەش بەدروستکردنی بەنداو کە زیادکردنی ڕێژەی ئاوی سەرزەوی و ژێرزەوی مسۆگەر بکەن و بۆ بەرهەمهێنانی کارەبا، بواری کشتوکاڵ، گەشتوگوزار و گەشەپێدانی سامانی ماسی بەکار بهێنرێن.

مادەی (١٥٠): مسۆگەرکردنی مافی هەموو هاووڵاتیان لە دەستکەوتنی ئاوی شیاو بۆ خواردنەوە، ئەمەش لە ڕێی ڕاکێشان و نوێکردنەوەی تۆڕەکانی ئاو و بڵاوکردنەوەی کولتووری کەم بەکارهێنانی ئاو.

بەشی پازدەم: لە بواری پەرەپێدانی کەرتەکانی کشتوکاڵ و پیشەسازی و بازرگانیدا

یەکەم: کەرتی کشتوکاڵ

پارتی بەو چاوە دەڕوانێتە کشتوکاڵ، کە گرینگترین کەرتەکانی بەرهەمهێنانە، جا بۆ ئەوەی ئاسایشی خۆراکی هەرێم بپارێزرێ، پارتی بایەخێکی یەکجار گەورە بەپەرەپێدان و نوێکردنەوە و بەئامێرکردن و ئامادەکردنی هەموو پێویستییەکان و چارەسەرکردنی گشت ئەو کێشە و ئاریشانە دەدات، کە ڕووبەڕووی دەبنەوە، ئەمەش لە ڕێی دانانی پلانێکی ستراتیجییانە، کە ئەمانەی خوارەوە مسۆگەر بکات:

مادەی (١٥١): چاوخشاندنەوە بەهەموو ئەو یاسایانەی پێوەندیدارن بەکێشەکانی موڵکداری و مافی بەکارهێنانی زەوی بەشێوەیەک، کە ببێتە هۆکاری گەشەپێدانی کەرتی کشتوکاڵ و ئاوەدانبوونەوەی گوندەکان لە ڕێگەی پەرلەمانی کوردستان.

مادەی (١٥٢): پەیڕەوکردنی سیاسەتێکی ئەوتۆی نرخ لە بواری کشتوکاڵدا، کە هانی بەرهەمهێنانی کشتوکاڵ بدات و لە کێبەرکێی بیانی بیپارێزێ و دۆزینەوەی میکانیزمی گونجاو بۆ پێدانی قەرز و پێشکێشکردنی

ئاسانکاریی پێویست بە جووتیاران.

مادەی (١٥٣): زیاتر بایەخدان و پەرەپێدانی خوێندنی زانستی کشتوکاڵی بۆ ئەوەی کادیری کشتوکاڵی زانستی بەشدار بن لە گەشەپێدانی کەرتی کشتوکاڵیدا.

مادەی (١٥٤): دابینکردنی خزمەتگوزارییە تەواوکارییەکان لە ناوچە کشتوکاڵییەکان و گوندەکان و بەشێوەیەک هاندەر بێت بۆ بووژاندنەوەی هاوچەرخیی گوندەکان و گەڕانەوەی جووتیاران بۆیان.

مادەی (١٥٥): بایەخدان بەسامانی ڕووەک و ئاژەڵ و گەشەپێدان و زیادکردنی لە ڕێی کارکردن بۆ گۆڕینی تەرزی نەریتانەی کشتوکاڵ و بەکارهێنانی سیستمی بەخێوکردنی ئاژەڵ و چاندنی ڕووەک بەشێوازی هاوچەرخ و پەرەسەندوو و سوودوەرگرتن لە ئەزموونی سەرکەوتووی ئەم بوارە لە جیهاندا.

مادەی (١٥٦): دانانی پلانی پەرەسەندووی دیاریکراو لە ڕووی کاتەوە بۆ ڕێنوێنیکردنی جووتیاران لە پێناوی ئەوەدا، کە بایەخ بە بەرهەمهێنانی جۆری دیاریکراوی کشتوکاڵ و ئاژەڵ بدەن، کە بازاڕ پێویستی پێیانە و گەشەی پیشەسازیی کشتوکاڵ مسۆگەر دەکەن، لە چوارچێوەی پلانی ستراتیجیی

(٥) ساڵەی کشتوکاڵی حکوومەتی هەرێمی کوردستان.

مادەی (١٥٧): بەئامێرکردنی کەرەستەکانی بەرهەمهێنانی کشتوکاڵ و ڕاهێنانی کادیری هونەریی پێویست بۆ بەڕێوەبردن و چاککردنەوەیان و ڕێنوێنیکردنی جووتیاران لە چۆنیەتیی بەکارهێنانیاندا لە ڕێگەی مەڵبەندەکانی ڕێنوێنیی کشتوکاڵی.

مادەی (١٥٨): چێکردنی زەویوزاری کشتوکاڵی و خێراکردن لە پرۆسەی هەڵگرتنەوەی مین لە ڕێی فراوانکردنی ڕووبەری کشتوکاڵی لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (١٥٩): بایەخدان بەلایەنی ڕاگەیاندن لە ڕێنوێنیکردنی جووتیاران و بڵاوکردنەوەی کولتووری کشتوکاڵیدا.

مادەی (١٦٠): برەودان بە بەشداریکردن لە پێشانگە نێودەوڵەتی و هەرێمایەتییەکاندا بۆ ئەوەی بازاڕ بۆ بەرهەمی کوردستانی بدۆزرێتەوە.

مادەی (١٦١): دروستکردنی بنکەکانی توێژینەوە و لێکۆڵینەوەی تایبەتمەند بۆ پەرەپێدانی کشتوکاڵ و چارەسەرکردنی نەخۆشی و ئافاتەکانی کشتوکاڵ و ئاژەڵان.

مادەی (١٦٢): پشتگیریکردن و هاندانی پڕۆژەکانی

بەرهەمهێنانی پەین و ئالیک و ئامێرەکانی کشتوکاڵ.

مادەی (١٦٣): پشتگیریکردنی یەکێتیی جووتیارانی کوردستان و هاندانی چالاکییەکانی بۆ زیاتر خزمەتکردنی جووتیاران.

دووەم: کەرتی پیشەسازی

پارتی بایەخێکی تایبەت بەپیشەسازی دەدات و کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (١٦٤): پشتگیریکردنی کەرتی پیشەسازیی تایبەت و هاندانی سەرمایەگوزاریی پیشەسازی لە ڕێی دابینکردنی کەشی سەرمایەگوزاریی گونجاو و پشت ئەستوور بەیاسا و ڕێسای چالاککەر و پەرەپێدەری پیشەسازیی ئێستا و داهاتوو کە پێویستیی بازاڕ دابین بکەن.

مادەی (١٦٥): پشتگیریکردن و هاندانی پڕۆژە بچووک و گەورەکانی پیشەسازی، کە پشت بەو کەرەستە سەرەتاییيانە دەبەستن لەلای خۆمان دەست دەکەون و هاندانی بەرهەمی خۆماڵی بەجۆرێک، کە توانای کێبەرکێکردنی نرخ و جۆری کاڵا هاوردەکانی هەبێ.

مادەی (١٦٦): پشتگیریکردن و هاندانی پیشەسازیی دەستکرد و پیشەوەری.

مادەی (١٦٧): بایەخدان بەسەرچاوەکانی بەرهەمهێنانی کارەبا و چاککردنەوەیان و بەستنەوەی تۆڕەکانی و نوێکردنەوەیان بەجۆرێک کە پێویستیی هەرێم دابین بکەن و هاوکات کار بکرێ بۆ دۆزینەوەی سەرچاوەی وزەی نوێ.

مادەی (١٦٨): کارکردن بۆ پەیڕەوکردن و جێبەجێکردنی پێوەرە نێودەوڵەتییەکان بۆ سەلامەتیی پیشەسازی لە هەرێمدا و کارکردن بۆ دروستکردنی شاری پیشەسازیی جۆراوجۆر بەپێی پلانێکی ستراتیجی.

سێیەم: کەرتی بازرگانی

بازرگانی سەرچاوەیەکی ئابووریی گرینگە، لە بووژاندنەوەی ئابووریدا بەشێوەیەکی کارا بەشداری دەکات، بۆیە پێوستە بایەخ بەم کەرتە بدرێ تا زیاتر ببووژێنرێتەوە و بزاوتی چالاکتر بکرێ. ئەمەش لە ڕێی:

مادەی (١٦٩): دامەزراندنی ناوچەی بازرگانیی ئازاد لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (١٧٠): کاراکردن و پەرەپێدانی فەرمانگەی چاودێریی بازرگانی و بوونی هاوئاهەنگی لەگەڵ دەزگاکانی ڕاگەیاندن و ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی، لە پێناو ئاشکراکردنی بەدکاری و سزادانی

بەدکاران بەشێویەکی یاسایی و بڵاوکردنەوەی کولتووری چاودێریی بازرگانی.

مادەی (١٧١): کاراکردنی دەزگای پێوانەکردن و کۆنترۆڵی جۆرێتی و پەیڕەوکردنی پێوەرە نێودەوڵەتییەکان لەم بوارەدا بەگوێرەی خۆراک و داوودەرمان و کەرەستەکانی نوژداری و ئامێرە کارەبایی و ئەلیکترۆنییەکان و هەموو شتومەکێک، کە لە ناوخۆ یان دەرەوەی هەرێم بەرهەم دەهێنرێن.

مادەی (١٧٢): چاوخشاندنەوە بەهەموو ئەو یاسا و ڕێسایانەی بە بازرگانیی ناوخۆ و دەرەوە پێوەندیدارن لەوانە: یاساکانی بازرگانی، کۆمپانیاکان، یەکێتیی گشتیی ژووری بازرگانی و پیشەسازی، هاوردەکردن و هەناردە.... تاد.

مادەی (١٧٣): پەیڕەوکردنی سیاسەتگەلێکی بازرگانیی گونجاو و پاڵپشتیکردنی بەرهەمە نیشتمانییەکان بۆ ئەوەی توانای کێبەرکێی هەبێت، بەجۆرێک هاوسەنگی لە تەرازووی بازرگانی و تەرازووی پێدراوەکان (کە کاریگەریی نێگەتیڤیان هەیە) بێنێتە دی بەتایبەتیش لەگەڵ وڵاتانی دراوسێدا.

بەشی شازدەم: لە بواری پەرەپێدانی بیناسازی و نیشتەجێبووندا

بە سەرچاوەگرتن لە پرەنسیپی دابینکردنی خانووی گونجاو مافی هەموو هاوولاتییەکە، پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (١٧٤): سەرلەنوێ بیناکردنەوەی گوندە وێرانکراوەکان بەشێوەیەکی هاوچەرخانە کە بەپێی دیزاینی هاوچەرخانە و پلانی دیراسەکراو هەموو خزمەتگوزارییەکیان پێ بگەیەنرێ.

مادەی (١٧٥): چارەسەرکردنی تەنگژەی نیشتەجێبوون لە ڕێی هاندانی سەرمایەگوزاری، پشتگیریکردنی سندووقی نیشتەجێکردن و بانکی خانووبەرە بە باشترناساندنی نیشتەجێبوونی شاقووڵی لە شار و شارۆچکەکاندا، کە بەپێی مەرج و خەسڵەتی ئەندازەیی دروست کرابن و خزمەتگوزارییە سەرەکییەکانیان بۆ دابین کرابێ.

مادەی (١٧٦): چاوخشاندنەوە بەیاساکانی بەکرێدان بەجۆرێک، کە هاوسەنگی لە نێوانی خاوەن ماڵ و کرێچیدا بەدی بهێنێت.

مادەی (١٧٧): لە دروستکردنی پڕۆژەکانی نیشتەجێبووندا مەرج و پێوەرە نێودەوڵەتییەکانی پێوەندیدار بە

بەرەنگاربوونەوەی بوومەلەرزە و کارەساتە سروشتییەکانی تر لە بەرچاو بگیرێ.

مادەی (١٧٨): پێشکێشکردنی ئاسانکاری و هاریکاری بۆ دابینکردنی خانووبەرەی گونجاو بۆ ئەوانەی داهاتیان دیاری کراوە، بۆ ئەو گەنجانەی تازە ماڵ پێک دەهێنن.

مادەی (١٧٩): هاندانی کردنەوەی پرۆژەکانی کۆمەڵەی هاریکاریی نیشتەجێبوون و پشتگیریکردنی هەوڵەکانی سەندیکا و ڕێکخراوە پیشەییەکانی ئەم بوارە.

مادەی (١٨٠): دانانی سنوور بۆ ئەو فراوانبوونە بێ سەروبەرەی لە شارەکاندا روو دەدات و پابەندبوون بەماستەرپلانی شار و شارۆچکەکانەوە.

مادەی (١٨١): پەیڕەوکردنی سیاسەتێک لە بیناکردندا، کە گونجانی کەرەستەکانی بیناکردن لەگەڵ کەشی جوگرافیی ناوچەکاندا لە بەرچاو بگرێ.

مادەی (١٨٢): لە بەرچاوگرتنی تایبەتمەندیی خاوەن پێداویستییە تایبەتەکان لە کاتی نەخشەدانانی پرۆژەکانی نیشتەجێبووندا.

بەشی حەڤدەم: لە بواری پەرەپێدانی شارەوانییەکان و خزمەتگوزارییە گشتییەکاندا

پارتی بایەخێکی تایبەت بە شارەوانییەکان دەدات، چونکە رۆڵیان لە پێشکێشکردنی خزمەتگوزارییە گشتییەکاندا سەرەکییە. بۆیە پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (١٨٣): چاوخشاندنەوەیەکی هاوچەرخانە بە سیستم و چەمکی شارەوانییەکاندا، کە دیاریکردنی دەسەڵاتە پێویستییەکان لە پێشکێشکردنی خزمەتگوزارییە گشتییەکاندا بۆ هاووڵاتیان مسۆگەر بکات.

مادەی (١٨٤): چاوخشاندنەوە بەماستەرپلانی شار و شارۆچکەکان بەپێی پێوەرە زانستییە هاوچەرخەکان و بەجۆرێک، کە لەگەڵ واقیعی مێژوویی شارەکاندا بگونجێن.

مادەی (١٨٥): کارکردن بۆ پەرەپێدانی چەندایەتی و چۆنایەتیی خزمەتگوزارییە گشتییەکان لەپێناوی پاراستنی پاکژی و جوانیی نیشتەنییەکان و ژینگەی کوردستان و فراوانکردنی دەڤەرە سەوزەکان.

مادەی (١٨٦): کارکردن بۆ بڵاوکردنەوەی کولتووری بەشاریبوون و پاراستنی کەلەپووری خۆجێیی و تەرزی بیناسازی لە ناوچە دێرینەکاندا.

بەشی هەژدەم: لە بواری پەرەپێدانی گەشتوگوزاردا

گەشتوگوزار یەکێکە لە کەرتە ئابوورییە پڕ بایەخەکان. کوردستانیش ناوچەیەکە بنەماکانی گەشتیاری لە سروشت و شوێنەوار و ئاسەواری ئاینیی تێدایە، بۆیە پارتی بۆ پەرەپێدانی ئەم بوارە کار دەکات بۆ:

مادەی (١٨٧): دانان و کارکردن بەپلانێکی ستراتیجیی زانستی بۆ پەرەپێدانی کەرتی گەشتوگوزار لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (١٨٨): پشتگیریکردن و هاندانی سەرمایەگوزاران، تا لە کەرتی گەشتیاریی هەرێمی کوردستاندا سەرمایە بخەنە گەڕ.

مادەی (١٨٩): ئامادەکردنی کادیری هونەری و پیشەیی پسپۆڕ لە بواری گەشتیاریدا.

مادەی (١٩٠): ڕووپێوکردن و پۆلینکردنی ناوچە گەشتیارییەکان لە هەرێمدا و سازکردنیان وەک سەرەتا بۆ بەکارهێنانیان.

مادەی (١٩١): بڵاوکردنەوەی کولتووری گەشتیاری لەناو هاووڵاتیاندا.

مادەی (١٩٢): گرینگیدان بەگەشتیاریی شوێنەوار لەهەرێمی کوردستان و پاراستنی شوێنەوارە دێرینەکانی.

بەشی نۆزدەم: لە بواری پەرەپێدانی ڕاگەیاندن و وەشاندندا

پارتی بڕوای بەئازادیی ڕاگەیاندن و وەشاندنە لە ڕێی هەموو کەناڵەکانی بینراو و بیستراو و نووسراو و ئەلیکترۆنییەوە. هەروەها بایەخ و ڕۆڵی کاریگەریی ئەم بوارە لە هۆشیارکردنەوەی کۆمەڵگە و دەرخستنی ڕاستییەکان و دیاریکردنی خاڵە لاوازەکان لە کارایی دامەزراوەکانی حکوومەت و غەیری حکوومەت و پێشنیازکردنی چارەسەر و چەسپاندنی بەهاکانی دیموکراسی و نیشتمانپەروەری و نەتەوەیی و پێوەندیی ڕاگەیاندنکاران لەگەڵ دەرەوەدا لە پێناوی ڕوونکردنەوەی دۆزە ڕەواکانمان دووپات دەکاتەوە. بۆیە پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (١٩٣): کاراکردنی ڕۆڵی دەزگا جۆراوجۆرەکانی ڕاگەیاندن و پەیڕەوکردنی بابەتێتی و شەفافیەت و ڕاستگۆیی و ڕەخنەی بنیاتنەرانە و دوورکەوتنەوە لە ناوزڕاندن و لەکەدارکردن.

مادەی (١٩٤): ڕاگەیاندن ئازادە و بەرپرسە. ئازادیی ڕاگەیاندنیش دەستوور دەیسەلمێنێ و دەیپارێزێ، کە بەیاسا ڕێک خراوە.

مادەی (١٩٥): ڕێکخستنی کەرتی ڕاگەیاندنی بینراو و بیستراو و نووسراو و ئەلیکترۆنی بەشێوەیەک، کە

لەگەڵ پرەنسیپەکانی دیموکراسی و مافەکانی مرۆڤ و ئازادیی ڕادەربڕیندا گونجاو بێ.

مادەی (١٩٦): پشتگیریکردن و بەهێزکردنی ئاژانسی کوردستان بۆ دەنگوباس، بۆ ئەوەی ببێتە سەرچاوەیەکی پشت پێبەستراو لەسەر ئاستی جیهان.

مادەی (١٩٧): ئامادەکردنی کادیری ڕاگەیاندنکاری پیشەییی پرۆفیشناڵ لە سەرجەم بوارەکانی ڕاگەیاندندا.

مادەی (١٩٨): کاراکردنی ڕۆڵی ڕاگەیاندنی پەروەردەیی لە پەروەردەکردنی منداڵان و لاواندا.

مادەی (١٩٩): دەرکردنی یاسایەک بۆ پاراستنی موڵکایەتیی فیکری.

بەشی بیستەم: لە بواری پەرەپێدانی کولتوور و کەلەپووردا

پارتی بایەخێکی مەزن بە کولتوور و کەلەپووری کوردی دەدات و کار دەکات لە پێناوی:

مادەی (٢٠٠): سەرلەنوێ ڕێکخستنەوە و پەرەپێدان و پشتگیریکردنی خانەکانی وەشاندن و چاپخانەکانی حزب.

مادەی (٢٠١): پەلەکردن لە دروستکردنی کتێبخانەی

نیشتمانی و بنکەی پاراستنی بەڵگەنامە و دەستنووسە کوردییەکان و هەوڵدان بۆ گەڕاندنەوەی دەستنووسە دێرین و بەبەهاکان و ئەو بەڵگەنامە مێژووییانەی گوازراونەتەوە یان دزراون.

مادەی (٢٠٢): بایەخێکی یەکجار زۆر بدرێ بە بووژاندنەوەی کەلەپووری کوردی، ئەمەش لە ڕێی دروستکردنی مۆزەخانەی نیشتمانیی کوردستانییەوە، هەروەها کاراکردنی پرۆسەی گەڕان بەدوای شوێنەوار و زۆرکردنی ئەو هەوڵانەی دەدرێن بۆ وەرگرتنەوەی شوێنەوارە گوازراوە و دزراوەکان. گەڕاندنەوەی ناسنامەی نەتەوەیی بۆ ئەو شوێنەوار و هونەر و بەرهەمە ئەدەبییانەی ناسنامەی کوردییان لێ سەنراوەتەوە.

مادەی (٢٠٣): پەرەپێدانی مۆزەخانەی بارزانیی نەمر، ئاسەوار و کەلەپوور و بەڵگەنامە و هەر شتێک پێوەندیی بە ژیانی بارزانیی نەمر و تێکۆشانی هەڤاڵەکانی و کەلەپووری پارتی و شۆڕش و ڕابوونەکانی گەلی کوردەوە هەبێ لەو مۆزەخانەیەدا دابنرێن.

مادەی (٢٠٤): دانانی مۆنۆمێنت و کردنەوەی مۆزەخانە بۆ قوربانییانی جینۆساید و دروستکردنی سەنتەر و

بنکە بۆ بە بەڵگەکردنی ئەو تاوانانە.

مـــادەی (٢٠٥): لە ڕێی پشـــتگیـریکردنی ڕۆشنبـیـران و نووسەران و هونەرمەندانی شانۆکار و سینەماکار و شێوەکار و وێنەکێش و موزیککار و پەیکەرتاشانەوە ناسنامەی هونەریی کوردستانی بەرچاو بخرێ.

مادەی (٢٠٦): پشتگیریکردنی هەموو هەوڵێکی ناوخۆیی و دەرەکی، کە دەیەوێت بەرهەمێکی ئەدەبی یان هونەری بەرهەم بهێنێت، کە مێژوو، کەلەپوور، نەبەردی و سەروەرییەکانی گەلەکەمان دەرببڕێت.

بەشی بیست و یەکەم: لەبواری پەرەپێدانی کاروباری ئاینیدا

لە ئاراستەکردن و ڕێکخستنی پێوەندییە مرۆییەکاندا ئاین بە یەکێک لە پێویستییە سەرەکییەکانی ژیان هەژمار دەکرێ، بۆیە لەسەر بناخەی بڕوابوون بە لێبووردەیی و پێکەوەژیان و دووپاتکردنەوەی ئازادیی پەیڕەوکردنی بەها و هەستی ئاینی و مەزهەبی، پارتی بایەخێکی سەرەکی بە ئاینەکان دەدات. لەم چوارچێوەیەشدا پارتی کار دەکات بۆ:

مـــادەی (٢٠٧): بایەخدان بەئاینی ئیسلامی پیرۆز و تیشکخستنە سەر ڕۆڵی بەرچاو و کارامەی کورد لە بیناکردنی شارستانیەتی ئیسلامدا.

مادەی (٢٠٨): ڕێزگرتن لە زانایان و پیاوانی ئاینی و پێگەی

کۆمـەڵایەتییـان و چاککردنی باری گـوزەرانییـان و دابینکردنی هەر شتێ، کە پێویستە بۆ جێبەجێکردنی چالاکـیی ئاینی و نیشـتـمـانییـان، کـە خـزمـەتی گـەلەکـەمـان و پرۆسـەی پێشکەوتنی دەکـات و ڕێ دەگـرێت لە بڵاوبوونەوەی هـزری تیـرۆر و تۆقـاندن و توندڕۆیی.

مـادەی (٢٠٩): پشـتگیـری و هاریکاریکردنی یەکـێـتـیی زانایانی ئـاینی ئیسـلامی لە کـوردسـتـاندا بۆ ئەوەی بەباشـترین شێوە ئەرکە ئاینی و نیشـتمانییەکانی جێبەجێ بکات.

مـادەی (٢١٠): پشـتگیـری و هاریکاریکردنی دەسـتـە و ئەنجوومەنی ئاینەکانی تر لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (٢١١): هەوڵدان بۆ سەرپەرشتیکردن و ڕێکخستن و پەرەپێدانی کۆلێج و پەیمانگە و قوتابخانە ئاینییەکان بەشێوەیەک، کـە لەگـەڵ سـەردەمـدا بگونجێن و ئەو مـزگـەوت و شـوێنە ئاینییـانەی وێران کـراون، سەرلەنوێ بینا بکرێنەوە.

مـادەی (٢١٢): ڕێزگـرتن لـە هەست و نەریت و سـرووتی گشت ئاین و ئاینزا و مـەزهـەبـەکـان و کـارکـردن بۆ پتەوکردنی گیانی لێبووردەییی ئاینی و بڵاوکردنەوەی کـولتـووری برایی و خـۆشـەویسـتی و هاریکاری و

ڕیسواکردنی توندوتیژی و توندڕۆیی و دەمارگریی ئاینی.

مادەی (٢١٣): پشتگیریکردن و هاندانی ئەو دامەزراو و کۆبەندانەی داوای چاکسازیی هاوچەرخانە لە ئایندا دەکەن و داواکەشیان لەگەڵ کۆمەڵگەکانی ئاینی ئیسلامی پیرۆزدا ناکۆک نییە و خزمەت بەدۆزی نەتەوەیی و نیشتمانی دەکات.

مادەی (٢١٤): چاککردنی سیستمی ئەوقاف، تا لەگەڵ گیانی سەردەم و خزمەتکردنی بەرژەوەندیی گشتی لە هەرێمدا دەگونجێنرێ.

مادەی (٢١٥): مزگەوت و شوێنە ئاینییەکان پەیامی پیرۆزیان هەیە، نابێت بۆ کاری سیاسی بەکار بهێندرێن.

بەشی بیست و دووەم: لە بواری کاروباری ئافرەتان، قوتابیان، لاوان و وەرزشدا

یەکەم: ئافرەتان

پارتی بڕوای بەو ڕاستییە هەیە، کە ڕۆڵ و کاریگەریی ئافرەتی کوردستان لە هەموو بوارەکانی ژیانی کۆمەڵایەتیماندا، هەر لە کۆنەوە تا هەنووکە، هیچی کەمتر نەبووە لە ڕۆڵی پیاوان، بۆیە پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (٢١٦): ڕەخساندنی کەشی لەبار بۆ ئافرەتان تا لە ژیانی سیاسی و سەرکردایەتیکردنی کۆمەڵدا بەشدار بن.

مادەی (٢١٧): بەردەوامبوون لەسەر جێبەجێکردنی سیستمی کۆتا بۆ ئەوەی لەم قۆناغەدا ئافرەتان پلە و پایەی سەرکردایەتی لە حزب و حکوومەتدا وەربگرن.

مادەی (٢١٨): ڕەتکردنەوەی هەموو شێوەکانی جیاکاریی ڕەگەزی کۆمەڵایەتیی و گشت جۆرەکانی توندوتیژی دژی ئافرەتان و پشت ئەستوورکردنی ئەم ڕەتکردنەوەیە بەیاسا و ڕێسای پێویست.

مادەی (٢١٩): دژایەتیکردنی ئەو داوونەریتە ناڕەوایانەی لەناو کۆمەڵی کوردستاندا بوونەتە کۆسپ لە بەردەم مافەکانی ئافرەتاندا.

مادەی (٢٢٠): هۆشیارکردنەوەی ئافرەتان بەمافە سیاسی و کۆمەڵایەتی و رۆشنبیری و ئابوورییەکانیان، کە لە دەستوور و یاسا نیشتمانییەکان و بەڵگەنامە و ڕێککەوتننامە نێودەوڵەتییەکاندا هەن و لەگەڵ واقیعی کوردستاندا دەگونجێن.

مادەی (٢٢١): بڵاوکردنەوەی کولتووری مافەکانی ئافرەتان و مسۆگەرکردنی سەلامەتیی کۆمەڵایەتییان لە شوێنی کارکردندا و گرینگیدان بەدروستکردن و

پەرەپێدانی سەنتەری پیشەییی تایبەت بەئافرەتان.

مادەی (٢٢٢): پشتگیریکردنی یەکێتیی ئافرەتانی کوردستان و هاندانی چالاکییەکانی، کە پێگەی ئافرەت لە کۆمەڵدا پتەو دەکات.

دووەم: قوتابیان

قوتابیان توێژێکی گرینگ و هەستیارن لە کۆمەڵدا و رۆڵێکی کارایان لە پێشکەوتنی کۆمەڵدا هەیە. لەبەرئەوەی سامانێکی نەتەوەیین و لە گشت شۆڕش و ڕاپەڕینێکدا سەری ڕمن، بۆیە پێویستە لە ڕووی گەشەپێدان و پەروەردەکردنی زانستی و ئاکاری و جەستەییەوە بایەخێکی گەورەیان پێ بدرێ. لەم ڕوانگەیەوە پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (٢٢٣): پاڵپشتیکردنی دانانی بەرنامەی زانستیی پەرەسەندوو بۆ بەرزکردنەوەی ئاستی زانستیی قوتابیان.

مادەی (٢٢٤): ڕەخساندنی بواری گونجاو بۆ قوتابییە بەهرەمەندەکان بۆ ئەوەی توانای داهێنانیان بخەنە کار.

مادەی (٢٢٥): پشتگیریکردن و سەرپەرشتیکردنی قوتابیان لە ڕۆڵەکانی شەهیدان و ئەنفالکراوان و قوربانییانی جینۆساید.

مـادەی (٢٢٦): باشــتـرکـردنی گــوزەران و باری خـوێندنی قوتابیان و دابینکردنی بەشی ناوخۆیی.

مـادەی (٢٢٧): دانانی سـیـسـتـمـێکی نوێ بۆ وەرگـرتنی قـوتابیـان لە زانکۆ و پەیمانگەکـان لەسـەر بـناغـەی ئەوەی، کە حـەزی قـوتابیـان و توانای زانستیـیان و پێویستیی بازاڕ لە بەرچاو بگرێ.

مـادەی (٢٢٨): پشـتـگیـریکردن و پـەرەپێـدانی ئـەزمـوونی هەڵبژاردنی قـوتابیان وەکو کرداریێکی دیموکراسی لە پێناوی چەسپـاندنی بەهای بـەشداریی قـوتابیـان لە پرۆسەی خوێندن.

مـادەی (٢٢٩): پشـتـگیـریکردنی یەکـێـتـیی قـوتابیـانی کـوردسـتـان و هاندانی چالاکیـیەکانی، کـە پـێگەی قوتابیان لە کۆمەڵدا بەهێز دەکات.

سێیەم: لاوان

پـارتی بـڕوای بەوەیـە، کـــە لاوان کـــۆڵـەگـــە و بـزوێنـەری سـەرەکیی کـۆمـەڵن و بەبازووی ئەوان داهـاتووی کوردسـتـان بنیـات دەنرێ و شــوورەی پۆڵاینی کــوردســتـــانن و لـەبەر بایەخی گـەورەی ئەم توێژە کۆمەڵایەتییـە و لەبەر پێویستیی گرێدانی نەوەکان پێکەوە. پارتی کار دەکات بۆ:

مادەی (٢٣٠): گـەشـەپێدانی گیـانی نەتەوەیی و نیشـتمـانی

لەلای لاوان و بڵاوکردنەوەی کولتووری دیموکراسی و گیانی لێبووردەیی و ڕیسواکردنی توندوتیژی و دەمارگیری لەناویاندا.

مادەی (٢٣١): دانانی پرۆگرام و پلانی پەرەسەندوو بۆ گەشەپێدانی تواناکانی لاوان.

مادەی (٢٣٢): ڕەخساندنی دەرفەت بۆ لاوانی بەتوانا، تا پلە و پایەی سەرکردایەتیکردن لەناو دامەزراوە حکوومی و حزبییەکاندا وەرگرن.

مادەی (٢٣٣): بەدواداچوونی بەردەوام بۆ کێشەکانی لاوان وەک: بێکاری، خانووبەرە، ئاستی گوزەران، کۆچی هەرەمەکی... تاد، ئەمەش لە ڕێی ڕاپرسی و لێکۆڵینەوە و توێژینەوەی زانستییەوە و کارکردن بۆ چارەسەرکردنیان.

مادەی (٢٣٤): بەدواداچوون و بایەخدان بەبارودۆخی لاوان لە هەندەران و پێوەندیی گرتنی بێ پچڕان لەگەڵیاندا.

مادەی (٢٣٥): هۆشیارکردنەوە و پاراستنی لاوان لە مەترسییەکانی مادە هۆشبەرەکان و چارەسەرکردنی ئەوانەیان، کە پێی ئاڵوودەبوون، لە ڕێی چاوخشاندنەوە بەو یاسایانەدا، کە ئەم بوارە ڕێک دەخەن و سزای یاسایی توند بەرامبەر بازرگانان و ئەوانە بکرێ، کە بڵاوی دەکەنەوە.

مـــادەی (٢٣٦): کـــردنـەوەی هـەرچـی زیاتری بـنکەکـــانـی ڕۆشنبـیـری، خـۆشگوزەراندن، وەرزش و هونـەر بۆ گەشـەپێدانی توانای فیکری و جەستـەیی و داهێنانی لاوان.

مـادەی (٢٣٧): چەسـپـانـدنـی کـولتـووری کـارکـردن وەکـو بەهایەکی باڵای کۆمـەڵایەتی لەناو کۆمەڵدا و پیرۆزی و بایەخی ئـەم بەهـایە لە بیـنـاکـردنی کـەســایەتـیی لاواندا دووپات بکرێتەوە.

مادەی (٢٣٨): پشـتگیریکردنی یەکێتیی لاوانی دیموکراتی کوردستان و هاندانی چالاکییەکانی، کە پێگەی لاوان لەناو کۆمەڵدا پتەو دەکات.

چوارەم: وەرزش

ئەمـــڕۆ وەرزش پانتـــاییـــیـــەکی یەکـــجـــار فـــراوانـی لە سـەرانسـەری جیـهـان گـرتووە و هەمـوو چین و توێژەکـانی کـۆمـەڵ دەگـرێتـەوە و تایبـەت نیـیـە بە ڕەگـەز و تەمـەنی دیاریکراو. لەم بوارەدا پارتی کار دەکات بۆ:

مـــادەی (٢٣٩): بەرپاکـــردنی بەهاکـــانی بزاڤی وەرزش و پەیڕەوکـردنی لەنـاو کـۆمـەڵدا لە هەمـوو بوارەکـانی ژیاندا بەبێ جیاوازیی ڕەگەز و تەمەن و ئاین.

مـــادەی (٢٤٠): هـەوڵدان بـۆ بڵاوکـــردنـەوەی کـــولتـــوور و

ڕۆشنبیریی وەرزشکردن لە کۆمەڵی کوردستاندا، لە ڕوانگەی وەرزش بۆ هەمووانە، بەمەبەستی بنیاتنانی کۆمەڵگەیەکی بیرساخ و لەشساخ.

مادەی (٢٤١): بۆ ئەوەی وەرزش ببێتە باڵیۆزی گەلی کوردستان لە جیهاندا پێویستە کار بکرێت بۆ پێگەیاندنی کادیری وەرزشی و بنیاتنانی ژێرخانی وەرزشی و ڕێزگرتن و پشتگیریی مادی و مانەوی لە دەستکەوتە وەرزشییەکان.

مادەی (٢٤٢): هەوڵدان بۆ شکاندنی ئاستەنگی کۆمەڵایەتی لە بەردەم هاتنی ئافرەت بۆ ناو بزاڤی وەرزشی.

مادەی (٢٤٣): بایەخدان بەوەرزشی خاوەن پێداویستییە تایبەتییەکان.

مادەی (٢٤٤): پشتگیریکردن و هاندانی هەڵبژاردە وەرزشییە نیشتمانییە کوردستانییەکان لە پێناوی بەرزکردنەوەی ئاڵا و ناوی کوردستان لە میهرەجانە وەرزشییە جیهانییەکاندا.

بەشی بیست و سێیەم: لە بواری کاروباری ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنیدا

ڕێکخراوە جەماوەری و پیشەییەکان: یەکێتی، سەندیکا، کۆمەڵە، ڕێکخراو، بنکە، سەنتەر و یانەکان... تاد ڕۆڵی

مێژووییـیـان لە خەباتی گەلەکەمان و بزاڤـە ڕزگاریخوازەکەی و لە داکۆکـیکردن لە مـاف و بەرژەوەنـدیی ئەندامـەکـانیـان و پتـەوکـردنـی بنەمـا دیموکراسـیـیـەکـاندا هەبووە و هـەیە. لە بڕوابوونـی پارتـی بەم رۆڵـە گــرینـگەی ئـەم رێکـخــراوانـە و رێکخــراوەکـانی تری کـۆمـەڵگەی مـەدەنی، کـار دەکـات بۆ کاراکردنی ئەو رۆڵە لە ڕێی ئەم خاڵانەی خوارەوە:

مـادەی (٢٤٥): پەیڕەوکـردنی پرەنسـیـپی دیموکـراسـی لە بەڕێوەبردنی رێکخـراوەکـانی کـۆمـەڵگەی مـەدەنی و هەڵبژاردنی سەرکردایەتییەکانیان.

مـادەی (٢٤٦): پشـتگیـریکردنی ئەو هەوڵانەی بۆ یـەکگرتنی یەکێتی و کۆمەڵە پیشـەیییـەکان لەسـەر بناغـەی یەک رێکخراو بۆ یەک کەرتی پیشەیی دەدرێن.

مـادەی (٢٤٧): دروسـتکردن و پتـەوکـردنی پێوەندیی نێـوان رێکخـراوەکانی کۆمەڵگەی مـەدەنی و هـاوکوفـەکانیـان لەنـاوەوە و دەرەوەی وڵات، بـە لـە بـەرچـاوگــــــرتـنـی بەرژەوەندییە باڵاکانی کوردستان.

مــــادەی (٢٤٨): هـاوئـاهـەنگی لە نێــــوان رێکخــــراوە لێکچووەکاندا و بۆ جێبەجێکردنی ئەرکەکانیان.

مادەی (٢٤٩): پشتگیریکردنی بەشداربوونی ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی لە کۆنگرە ناوخۆیی و هـەرێمایەتی و نێودەوڵەتییەکاندا.

مــادەی (٢٥٠): بەهـێــزکــردنی هەوڵی ڕێکخـــراوەکـــانی کـۆمــەڵگەی مــەدەنی بۆ جـێـبـەجـێکردنی ئامــانجـە پیــشـــەییـیــەکـــانیــان و قــووڵکردنەوەی ئەزمــوونی دیموکراسی لە هەرێمی کوردستاندا.

مادەی (٢٥١): بەهێزکردنی ڕۆڵی ڕێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مــەدەنی وەکــو ئەڵقــەیەکی تری گــەیەنەر لە نێــوان حکوومــەت و هاووڵاتیــاندا و ڕەخــســاندنی زەوینەی لەبار بۆ کاراکــردنی ڕۆڵیــان وەکــو چاودێر بەســەر حکوومەتەوە.

دەروازەی چوارەم

قوربانییانی تاوانەکانی جینۆساید و تاوانەکانی دژی مرۆڤایەتی

"شاڵاوەکانی ئەنفال و ڕاگواستن و کاولکردنی گوندەکان و بۆردمان بەچەکی کیمیایی"

ئەگەر بەخێرایی چاوێک بەمێژووی هاوچەرخی عێراقدا بخشێنین قەوارەی ئەو وێرانکاری و دارمان و کاولکارییە دەبینین، کە لە هەموو بوارەکانی ژیاندا ڕوویان داوە، لە پێشەوەی هەمووشیان بواری مافەکانی مرۆڤی کورد، کە ئازار و نەهامەتیی زۆری چەشتووە و ئەو زوڵمەی لێی کراوە تەنیا لەو ئاستەدا نەماوەتەوە، بەڵکو قووڵ بووەتەوە بۆ بوون و قەوارە و کۆڵەگەکانی ئەم گەلە و دواجار هەموو ئەو زوڵمە لە شاڵاوەکانی بۆردمانی کیمیاوی و کوشتارگەلەکانی ئەنفال و شاڵاوەکانی ئازاردان و ڕاگوێزان و عەرەباندن و تواندنەوەی نەتەوەیی و جۆرەها تاوانی تر، کە هەموویان دەچنە خانەی کۆمەڵکوژی و جینۆسایدەوە، هەر لە لەناوبردنی بەکۆمەڵی جەستەیییەوە تا دەگات بەلەناوبردنی

کولتووری، بەئاراستەی جێبەجێکردنی سیاسەتی لەناوبردنی یەکجاریی گەلی کورد و دەرکێشانی ڕەگ و ریشەی لە خاکی وڵاتەکەی. هەموو ئەمانە وایان کردووە پارتی ماندوونەناسانە کار بکات بۆ:

بەشی یەکەم: مافەکانی قوربانییان و خێزانەکانیان

مادەی (٢٥٢): ڕێکخستنی هەڵمەتێکی نیشتمانی و جیهانی بۆ ئاشکراکردنی چارەنووسی دەیان هەزار لە ڕۆڵەکانی گەلەکەمان لە بارزانییەکان و فەیلییەکان و قوربانییانی شاڵاوە بەدناوەکانی ئەنفال لە گەرمیان و تێکڕای ناوچەکانی تر و زیندانییە سیاسییەکان و بێ سەروشوێنان، کە تا ئێستا کەس نازانێ چارەنووسیان چییە و قەرەبووکرنەوەی ئەو قوربانییانە و خانەوادەکانیان بەرامبەر ئەو زیانە مادی و مانەوییانەی لێیان کەوتووە لەلایەن دەوڵەتی عێراقی فیدراڵ.

مادەی (٢٥٣): بەرپرسیاریەتی (گێڕانەوە، قەرەبووکردنەوە، ڕازیکردن) بکەوێتە ئەستۆی دەوڵەتی عێراقی فیدراڵ لە پای ئەو زیانانەی بەهۆی تاوانەکانی جینۆساید و تاوانەکانی دژی مرۆڤایەتییەوە لەسەر دەستی حکوومەتە زاڵمەکانی عێراق بەر ڕۆڵەکانی گەلەکەمان کەوتوون.

مادەی (٢٥٤): گەڕانـەوەی هـەموو ڕاگوێـزراوان و دەرکراوان بۆ ناوچە رەسـەنەکـانی خـۆیان و بەرپرسـیـاریـەتیی قـەرەبووکـردنەوەی ئـەو زیانانەی پێـیان کـەوتووە بە سـەرلەنوێ بیناکـردنەوەی گـوند و گـەڕەک و خـانووبەرەکـانیـان و بکـەوێتـە ئەسـتـۆی حکوومـەتی فیدراڵ.

مـادەی (٢٥٥): هـەمـوو هـەوڵێک بـدرێت بـۆ گـەڕاندنەوەی کوردە فەیلییە ڕاگوێزراوەکان و پێدانەوەی سـامـانی گواستراوە و نەگواستراوە بۆیان و قەرەبووکردنەوەی هـەموو ئەو زیانانەی پێیان کـەوتووە لەلایەن دەوڵەتی عـێـراقی فـیـدراڵ و لابردنی سـەرجـەم ئەو کـۆسپ و تەگەرانەی دەخرێنە بەردەم گەڕاندنەوەی ڕەگەزنامەی عێراقی بۆیان.

مادەی (٢٥٦): ڕاگـرتنی هـەموو ئەو هـەوڵانەی بۆ سـڕینەوەی ناسنامەی نەتەوەیی کوردیەتیی ئێزیدییەکان دەدرێن و لابردنـی ئاسـەواری هـەمـوو ئـەو کـار و کـردەوە ڕەگـەزپەرسـتـانەی لەم رووەوە دەرهـەقـیـان کـراوە و قـەرەبووکـردنەوەیان لـە پـای ئـەو زیانە مـادی و مانـەوییانەی پێیان کـەوتووە لەلایەن دەوڵەتی عێـراقی فیدراڵ.

مـادەی (٢٥٧): ڕاگـرتنی چەوسـانەوە و زوڵم و راگـواسـتن و

زەوتکردنی مـوڵکی کـوردی شـەبەک، بەو پێیـەی، کـە ئەوانە کار و کردەوەی ڕەگەزپەرستانەن و ئامـانجیان گۆڕینی واقیعی دیمـۆگرافیی ناوچەکانیانە و دەبێت دەوڵەتـی عـــێــــراقی فـــیـــدراڵ پابەند بکرێ بە قــەرەبووکــردنەوەیان بەرامــبــەر ئەو زیانـە مــادی و مانەوییانەی لێیان کەوتووە.

مادەی (٢٥٨): هـەوڵ بدرێت بۆ پێدانی ڕەگەزنامـەی عێراقی بۆ ئەو کوردانـەی نیشتـەجێی عێراقن، وکو ئۆمەریان و گۆیان و ئی تر.

مادەی (٢٥٩): گـەڕانـەوەی ئەو رۆڵانەی گـەلەکـەمـان، کـە لە پاش رێککەوتننامە نەگریسەکەی جەزائیر (١٩٧٥) لە ئێـــران بوونە پەنـاهـەندە، ئەوانەشـــیـــان کـــە لـە هـەشتاکانی سەدەی رابردوودا لە تورکیا و وڵاتانی تر بوونە پەنابـەر. قـەرەبووکردنەوەی مادی و مـانەوییـان لەلایەن دەوڵەتی عـێـراقی فـیـدراڵ بـەرامــبــەر ئەو زیانانەی بەدرێژاییی ئەو ساڵانە لێیان کەوتووە.

مـادەی (٢٦٠): بەرزڕاگرتنی یادی ڕاپەڕینی مـەزنی ئاداری ١٩٩١، هـەوڵدان بۆ قـــــەرەبـووکـــــردنـەوەی زیـان لێکەوتووانی قـوربانییانی ڕاپەڕین و کۆڕەوی ملیۆنی گــەلەکــەمــان لە ڕووی مــادی و مــانەوییـەوە لـەلایەن دەوڵەتی عێراقی فیدراڵ.

مادەی (٢٦١): بەرزڕاگرتنی ڕۆڵی دلێرانە و سەربەرزانەی زیندانییە سیاسییەکان و قەرەبووکردنەوەی زیانە مادی و مانەوییەکانیان و دابینکردنی بژێوی شایستە بۆیان.

بەشی دووەم: سەبارەت بە یاسادانان:

مادەی (٢٦٢): ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق یاسایەک دەربکات کۆمەڵکوژییەکان بەتاوان بناسێنێ و سزای توند بۆ ئەو کەسانە دابنێ، کە پێشیلکاریی قورسی برگەکانی ڕێککەوتننامە نێودەوڵەتییەکانی قەدەغەکردنی تاوانی جینۆساید و سزادانی ئەنجامدەرانی دەکەن وەکو جێبەجێکردنێکی ئەو پابەندبوونەی لە مادەی (٥)ی ڕێککەوتننامەکەدا هەیە و هەموو ئەو دەوڵەتانەی لایەنن لەو ڕێککەوتننامەیەدا پابەند دەکات بەوەوە، کە دەبێت یاسای پێویست بۆ سزادانی ئەو کەسانە دەربکات، کە ئەو پێشیلکارییانە دەکەن.

مادەی (٢٦٣): ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق یاسایەک دەربکات مافی قوربانییانی جینۆساید و تاوانەکانی دژی مرۆڤایەتی مسۆگەر بکات. بەجۆرێک یاساکە ئەم مافانەی خوارەوە بۆ قوربانییان و

خانەوادەکانیان دەستەبەر بکات:

- مافەکانیان بگێڕدرێتەوە.
- قەرەبووی مادی مانەوی بکرێنەوە.
- ڕاهێنان (دابینکردنی چاودێریی پزیشکی بەچارەسەرکردنی نوژداری جەستەیی و دەروونیشەوە).
- ڕازیبوون (ڕەدی ئیعتیباری قوربانییان و دانپێدانانی ئاشکرا بەو ئازار و زوڵمەی لێیان کراوە).

مادەی (٢٦٤): ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق یاسایەک دەربکات بەرهەمهێنان و بەکارهێنان و عەمبارکردنی چەکی کیمیاوی و بایۆلۆجی و هەموو جۆرەکانی چەکی قەدەغەکراو لەسەر ئاستی نێودەوڵەتی حەرام بکات و بەتوندی سزای ئەوانە بدات، کە ئەم یاسایە پێشێل دەکەن.

مادەی (٢٦٥): ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق یاسایەک دەربکات نکووڵیکردن لەو کار و کردەوە تاوانکارییانەی (کۆمەڵکوژی، تاوانەکانی دژی مرۆڤایەتی، تاوانەکانی جەنگ) کە لەسەر دەستی دەسەڵاتی زوڵم و زۆر دەرهەق بەگشت گەلی عێراق و

بەتایبەتیش دژی گەلی هەرێمی کوردستان کراون بەتاوان لە قەڵەم بدات.

بەشی سێیەم: سەبارەت بەمەسەلەگەلێکی تر لەسەر ئاستی نێودەوڵەتی و ناوخۆیی:

مادەی (٢٦٦): عێراق بچێتە ریزی سیستمی سەرەکیی دادگەی تاوانی نێودەوڵەتییەوە (سیستمی رۆما) لە پێناوی ڕوونەدانەوەی تاوانی نێودەوڵەتی بەرامبەر بەگەلی عێراق و بەتایبەتیش دەرهەق گەلی هەرێمی کوردستان.

مادەی (٢٦٧): پشتگیریکردنی ئەو هەوڵە نیشتمانی و نێودەوڵەتییانەی لە ئارادان بۆ کردنەوەی سەنتەری لێکۆڵینەوەی تایبەت بە بۆردمانی کیمیایی و ئاسەوارەکانی بەسەر گوند و شارەکانی کوردستانەوە.

مادەی (٢٦٨): دروستکردنی بنکەی نیشتمانی و مۆزەخانەی نێودەوڵەتیی تایبەت بەنووسینەوە و دیکۆمێنتکردنی ئەو بەڵگانەی دەیسەلمێنن تاوانی نێودەوڵەتی دەرهەق رۆڵەکانی گەلی کوردستان ئەنجام دراوە.

مادەی (٢٦٩): دانانی ڕۆژی (١٦)ی ئادار (ڕۆژی هەڵەبجە)

بەرۆژێکی جیهانی بۆ حەرامکردنی بەکارهێنانی چەکی کیمیایی.

مادەی (٢٧٠): ڕاوەدوونانی یاسایی و دادوەریی هەموو بەرپرسان، حکوومەتەکان، کۆمپانیا و کەسەکان، کە نەخشەیان بۆ تاوانە نێودەڵەتییەکان لە دژی گەلەکەمان کێشاوە، یان بەشدارییان تێدا کردووە، یان هانیان داون، یان جێبەجێیان کردوون.

مادەی (٢٧١): بەهەموو شێوە و توانایەک هەوڵی جیدی و بەردەوام بدرێت، تاوەکو کۆمەڵگەی نێودەوڵەتی بڕوا بهێنێ و دان بنێ بەجینۆسایدکردنی گەلی کورد و دڵنیایی بدات و جەخت بکاتەوە کە جارێکی تر ئەو تاوانانە بەرامبەر بەکورد ناکرێنەوە.

پەیڕەوی ناوخۆ

پێڕست

بەشی یەکەم: چەند پێناسەیەکی بنەڕەتی 85
بەشی دووەم: پرەنسیپە ڕێکخراوەییەکانی پارتی 87
بەشی سێیەم: هاتنە نێو پارتی 89
بەشی چوارەم: پێکهاتەی ڕێکخراوەیی پارتی 95
بەشی پێنجەم: لێژنە و دەستەکانی کۆنگرە 133
بەشی شەشەم: هەڵبژاردنی ئۆرگانەکانی پارتی و
نوێنەرانی کۆنگرە 137
بەشی حەوتەم: دارایی پارتی 138
بەشی هەشتەم: سیستمی دیسپلینی پارتایەتی 139

بەشی یەکەم

چەند پێناسەیەکی بنەڕەتی

مادەی (١): پێناسەی پارتی لە رووی رێکخراوەییەوە

پارتی دیموکراتی کوردستان پارتێکی دیموکراتی نیشتمانییە، لە یەکگرتنی ئارەزوومەندانەی ئەو تێکۆشەرە دیموکراتخوازانە پێکهاتووە، کە هاوئامانجی و هاوبڕوایی بەپەیڕەو و پرۆگرامی پارتی کۆی کردوونەتەوە و لە ریزەکانی پێشەوەی جەماوەردا بۆ بەدیهێنانی ستراتیجیای پارتی خەبات دەکەن، ئەویش بەپێی نەخشە و پلانێکی واقیعبینانە، کە لە مێژووی نەتەوەی کورد و ئەزموونەکانی بزاڤە رزگاریخوازەکەی و کەلەپووری نیشتمانی و خەباتکارانەی بارزانیی نەمرەوە سەرچاوە دەگرێ و سوودیش لە ئەزموونی گەلان دەبینێ بەجۆرێک، کە لەگەڵ واقیعی هەرێمی کوردستان و هیوا و ئاواتەکانی گەلەکەیدا بگونجێ.

مادەی (٢): ناوی پارتی و کورتکراوەی ناو:

بەزمانی کوردی: پارتی دیموکراتی کوردستان (پ. د. ک)

بەرێنووسی لاتینی: Partîya Dêmokrata Kurdistanê

بەزمـانـی ئینگلیـزی: P.D.K Kurdistan Democratic Party
K.D.P

بەزمانی عەرەبی: الحزب الديمقراطي الكوردستاني(ح. د. ك)

مادەی (٣): دروشم و هێمای پارتی

مادەی (٤): ئالای پارتی

رەنگی ئـالآکـە زەردە، لە نـاوەڕاسـتـیـدا و لەنێـو بازنـەیەکی سووردا کورتکراوەی ناوی پارتی (pdk) نووسراوە.

مادەی (٥): زمانحاڵی پارتی

پێکدێت لە دوو رۆژنـامــەی ناوەندی: (خــەبـات) بە زمـــانی کـوردی و (التـآخي) بە زمـانی عـەرەبی، هـەروەها مـاڵپـەڕی ئەلیکترۆنیی تایبەت بەخۆی دەبێت.

بەشی دووەم

پرەنسیپە ڕێکخراوەییەکانی پارتی

مادەی (٦): پارتی لەسەر ئەم پرەنسیپە ڕێکخراوەییانەی خوارەوە دامەزراوە:

١- پەیڕەوکردنی پرەنسیپی دەنگدانی نهێنی بۆ هەڵبژاردنی لێژنەکانی پارتی.

٢- ئۆرگانەکانی خوارەوە بۆ بڕیار و ڕێنوێنییەکانی ئۆرگانەکانی سەرەوە گوێڕایەڵ دەبن، کەمینە بڕیارەکانی زۆرینە قبووڵ و جێبەجێ دەکات بەڵام مافی ڕادەربڕین و سەرنجدانی هەیە و لە کۆنووسدا تۆمار دەکرێ.

٣- ئەو بڕیارانەی لە دەسەڵاتی ئۆرگان و لێژنە و ڕێکخراوەکاندان، تاکەکەس بۆی نییە بڕیاریان لەبارەوە بدات، بەڵام دەبێ پرەنسیپی بەرپرسیاریی تاکەکەسیش پێشێل نەکرێت.

٤- پەیڕەوکردنی پرەنسیپی ڕاوێژ و ڕاگۆڕینەوە لەنێو ئۆرگانەکانی پارتیدا.

٥- رەخنە و رەخنە لەخۆگرتن لەنێو ئۆرگانەکانی پارتیدا

پەیڕەو دەکرێ نەک لە دەرەوە، هەروەها دەبێت دوور بێت لە تانە و تەشەر و خراپگۆیی.

٦- پابەندبوون بە پرەنسیپی یەکسانیی دەرفەت.

بەشی سێیەم

هاتنە نێو پارتی

مادەی (٧): پاڵاوتن

یەکەم: ڕێوشوێن و مەرجەکانی پاڵاوتن بۆ هاتنە نێو ریزەکانی پارتییەوە.

پاڵێوراو دەبێ ئەم مەرجانەی تێدا بێ:

١- بڕوای بەپرەنسیپە گشتییەکانی پارتی هەبێ و تەمەنی لە شازدە ساڵ کەمتر نەبێ.

٢- ناوبانگی پاک و رەفتاری شیاو بێت.

٣- فۆرمی تایبەت بەهاتنە نێو ریزەکانی پارتییەوە پڕ بکاتەوە.

٤- فۆرمە پڕکراوەکە لە ڕێی بنکەی ڕێکخستنەوە بە راسپاردەوە بۆ لیژنەی ڕێکخراو بەرز دەکرێتەوە، بۆ ئەوەی بڕیاری لەسەر بدرێت.

٥- ئەگەر داواکە رەت کرایەوە، داواکار دەتوانێ لای لێژنەی ناوچە نارەزایی دەرببڕێ و دوا بڕیاریش لەم بارەیەوە بۆ لێژنەی ناوچەیە.

٦- ئەگەر داواکەی پەسند کرا، لە یەکێک لە بنکەکانی تایبەت بە پاڵێوراواندا ڕێک دەخرێت و هەموو ئەو مافانەی دەبێت، کە بەپێی ئەم پەیڕەوە ئەندامان هەیانە، جگە لە مافی خۆپاڵاوتن بۆ بەرپرسیارییە حزبییەکان و بەشداریکردن لە دەنگدانی ناوخۆیی.
٧- بەشدار دەبێت لە خولی ئامادەکردنی ئەندامان.

دووەم: ئەرک و مافەکانی پاڵێوراو
أ- ئەرکەکان:
١- دەبێ بە بەردەوامی بەشداریی کۆبوونەوەکان بکات.
٢- دەبێ لە پرۆگرام و پەیڕەوی ناوخۆ و مێژووی خەباتی پارتی تێ بگات.
٣- دەبێ نهێنییەکانی پارتی بپارێزێ.
٤- دەبێ ئابوونەی مانگانە بدات.
٥- دەبێ بەشداری لە چالاکییەکانی پارتی و کۆڕ و کۆبوونەوە گشتییەکاندا بکات، کە لە جێی نیشتەجێبوون و شوێنی کارکردنیدا دەبەسترێن.
٦- دەبێ ئەدەبیاتی پارتی بخوێنێتەوە.
ب- مافەکان:
١- مافی ڕادەربڕین و تێبینی و پێشنیاز و پرسیارکردنی هەیە.

٢- مافی بەشداربوونی لە خولەکانی ئامادەسازی و مەشقی تایبەت بەپاڵێوراوان هەیە.

مادەی (٨): ئەندامیەتی

یەکەم: مەرجەکانی ئەندامیەتی

١- بەلایەنی کەمەوە دەبێ شەش مانگ پاڵێوراو بووبێت.

٢- پێداویستییەکانی ماوەی پاڵێوراویەتیی سەرکەوتووانە تەواو کردبێت.

٣- تەمەنی لە هەژدە ساڵ کەمتر نەبێت.

٤- دەبێ لە یەکێک لە بنکە یاخۆ لێژنەکانی پارتیدا خۆی رێکخستبێت.

٥- دەبێ بە بەردەوامی ئابوونە بدات.

٦- بە تاوانەکانی کۆکوژی و دژ بە مرۆڤایەتی تاوانبار نەکرابێت.

٧- نابێ بەکرێگیراو یان سیخوڕ یان ئەندامی رێکخراوێکی تێکدەر بێت.

دووەم: ئەرک و مافەکانی ئەندام

أ- ئەرکەکان:

١- کار دەکات بۆ بەدیهێنانی پرۆگرامی پارتی و بەجێهێنانی بڕیارەکانی بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ.

٢- دەبێ پابەندی دیسپلینی پارتایەتی بێت و پارێزگاری لە یەکێتیی فیکری و ڕێکخراوەییی پارتی بکات و پارێزەری نهێنییەکانی بێت.

٣- کار بۆ بەرزکردنەوەی ئاستی رۆشنبیری و سیاسیی خۆی بکات تا بتوانێ رۆڵی پێشەنگانەی خۆی لە هۆشیارکردنەوە و پێشخستنی کۆمەڵدا ببینێت.

٤- دەبێ پێوەندییەکانی لەگەڵ جەماوەر توندوتۆڵ بێت و ڕێزی بەها و باوەڕەکانی تێکرای چین و توێژەکانی کۆمەڵ بگرێت، دەبێ داکۆکیکارانە سیاسەتی پارتی لەبارەی دۆزە جۆراوجۆرەکانەوە بۆ خەڵک روون بکاتەوە و هاوکات گرفتەکانی خەڵکیش بە پارتی بگەیەنێت بۆ چارەسەرکردنیان.

٥- دەبێ بایەخێکی تایبەت بە لایەنگران و دۆستانی پارتی بدات و پێوەندییان لەگەڵ پتەو بکات و هانیان بدات تا بێنە ریزی پارتییەوە.

٦- هەرکات شوێنی نیشتەجێبوون یاخۆ کارەکەی گۆڕا، دەبێ پارتی ئاگەدار بکاتەوە.

ب- مافەکان: ئەندام ئەم مافانەی خوارەوەی هەیە:

١- ڕادەربڕین و تێبینیدان و پێشنیازکردن لەبارەی سیاسەتی پارتییەوە لە چوارچێوەی ڕێکخستنەکانیدا.

٢- خۆپالاوتن و هەڵبژاردن لە هەموو ئۆرگانەکانی پارتیدا

بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ.

٣- داواکردنی هاوکاری لە پارتی لە کاتی پێویستدا و وەرگرتنی یارمەتی لە کاتی زیان لێکەوتنی مادی یان مانەوی بەهۆی خەباتی پارتایەتییەوە.

٤- دەربڕینی نارەزایەتی لە بەردەم لایەنی بەرزتر لە کاتی تووشبوونی بەهەر سزایەکی حزبی.

٥- بۆی هەیە دەست لە پارتی بکێشێتەوە.

مادەی (٩): کادیر

یەکەم: پێناسەی کادیر

کادیر ئەو ئەندامە کارا و هەڵسوڕاوەیە، کە توانا و چالاکییەکانی خۆی بۆ خزمەتی پارتی تەرخان دەکات، بەرپرسیاری و ئەرکەکانیشی بەپێی سیستمێکی تایبەت لەلایەن ئەنجوومەنی سەرکردایەتییەوە پێ دەسپێردرێت.

دووەم: مەرجەکانی

١- دەبێ ماوەی ئەندامیەتی لە پارتیدا لە پێنج ساڵ کەمتر نەبێت.

٢- دەبێ دەرچووی یەک لە خولەکانی ئامۆژگا، یان ئەکادیمیای حزبی بێت، یا بەلایەنی کەمەوە ئەندامی کارگێڕیی یەکێک لە لێژنە ڕێکخستنەکان بێت.

٣- دەبێ لە ئەندامە دیار و نموونەییەکان بێت لە ڕووی فیکری و رەفتار و پیادەکارییەوە.
٤- دەبێ توانا و چالاکییەکانی لە یەکێک لە ڕێکخراو و ئۆرگانەکانی پارتیدا تەرخان بکات.

سێیەم: ماف و ئەرکەکانی
١- مووچەیەکی دەبێت، کە بگونجێت لەگەڵ خزمەت و پلە و پایە و ئەرکەکانیدا، ئەمەش لەلایەن ئەنجوومەنی سەرکردایەتییەوە بەپێی سیستمێک رێک دەخرێت.
٢- لە کاتی پەککەوتەیی و پیربووندا پارتی لای لێ دەکاتەوە، هەروەها ئاوڕ لە میراتگرە شەرعییەکانی، یا ئەوانەی بەخێوی کردوون دەداتەوە.
٣- دەبێ هۆشیار بێت و لە رووداوەکانی دەوروبەر و کۆمەڵگەکەی بەئاگا بێت و هەمیشە رۆشنبیری و توانستە مرۆییەکانی خۆی گەشە پێ بدات.
٤- دەبێ ئەڵقەی پێوەندیی نێوان پارتی و جەماوەر بێت لەو ناوچەیەی کاری تێدا دەکات، یا لە سنووری بەرپرسیارییە حزبیەکەیدا.
٥- هەر ماف و ئەرکێکی تر، کە لە پەیڕەوی تایبەت بە کادیراندا هاتووە.

بەشی چوارەم

پێکهاتەی ڕێکخراوەیی پارتی

بنیات و پێکهاتەی پارتی لە خوارەوە بۆ سەرەوە بەم جۆرە دەبێت: بنکە، لێژنەی ڕێکخراو، لێژنەی ناوچە، لێژنەی لق، ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا، ئەنجوومەنی سەرکردایەتی، جێگری سەرۆک، سەرۆک، کۆنفرانس و کۆنگرە. وەک چۆن لەم هێڵکارییەی خوارەوەدا دیاری کراوە، ئەم پێکهاتەیە بەپێی پرەنسیپە ڕێکخراوەییەکانی مادەی شەشەمی ئەم پەیڕەوە داڕێژراوە.

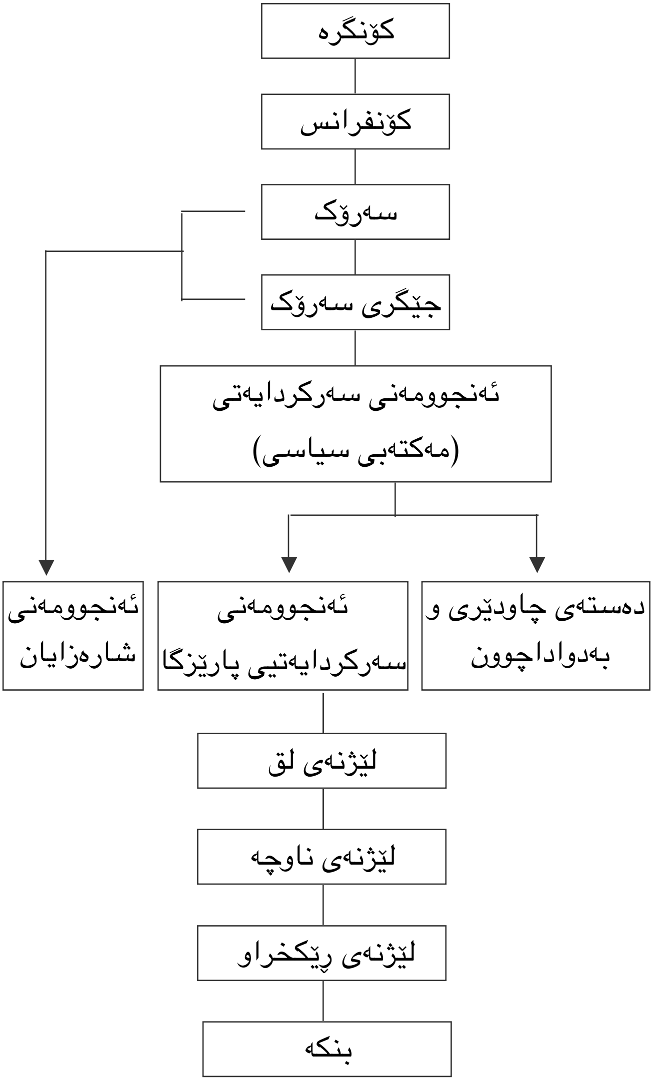
کۆنگرە
کۆنفرانس
سەرۆک
جێگری سەرۆک
ئەنجوومەنی سەرکردایەتی
(مەکتەبی سیاسی)
ئەنجوومەنی شارەزایان
ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا
دەستەی چاودێری و بەدواداچوون
لێژنەی لق
لێژنەی ناوچە
لێژنەی ڕێکخراو
بنکە

مادەی (١٠): بنکە

یەکەم: پێناسەی بنکە

ناوکەی بنچینەی ڕێکخستنەکانی پارتییە لە پانتاییەکی جوگرافی یان پیشەییی دیاریکراودا، بنکەی جەماوەریی پارتییە و سەرچاوەی شەرعیەت و دەسەڵاتەکانیەتی.

دووەم: پێکهاتەی بنکە

بنکە پێک دێت لە (١٠ تا ١٠٠) ئەندام لە ناوچەیەکی جوگرافییایی (گەڕەک یاخۆ گوند) یان پیشەییی دیاریکراودا، بەرپرس و هەردوو جێگرەکەی لەلایەن ئەندامانەوە هەڵدەبژێردرێن و لەلایەن لێژنەی ڕێکخراوەوە پەسند دەکرێن. بەرپرسیاری لە بنکەدا هاوکارانە دەبێت.

سێیەم: ئەرکەکانی بنکە

١- بەپێی ڕێنوێنییەکانی پارتی کار بۆ بەدیهێنانی ئامانج و پرەنسیپەکانی پارتی دەکات.

٢- بەرزکردنەوەی ئاستی هۆشیاریی ئەندامان بەشێوەیەکی بەردەوام و ئاشناکردنیان بەئەدەبیاتی پارتی و ڕۆشنبیرکردنیان.

٣- بەلایەنی کەمەوە مانگی جارێک بەسەرۆکایەتیی بەرپرسی بنکە یان جێگرەکەی کۆ دەبێتەوە و دەشتوانێ

بەپێی پێویست کۆبوونەوەی نائاسایی بەئەندامەکانی بکات.

٤- ئەرکی پارتایەتی بەسەر ئەندامانندا دابەش دەکات و چاودێریی چۆنیەتیی جێبەجێکردنیان دەکات.

٥- جەماوەر بەلای پارتیدا ڕادەکێشێ و داکۆکیکارانە بیروباوەڕەکانی پارتییان بۆ روون دەکاتەوە و ئەدەبیاتی پارتی بەناویاندا بڵاو دەکاتەوە.

٦- داواکاری و ڕاوبۆچون و گرفت و تێبینییەکانی هاووڵاتیان بە پێشنیازەوە بۆ ئۆرگانە باڵاکانی پارتی بەرز دەکاتەوە.

٧- ئۆرگانە باڵاکانی پارتی لە کێشە و ڕووداوەکانی سنووری چالاکیی خۆی ئاگەدار دەکاتەوە.

٨- ئابوونەی ئەندامان کۆ دەکاتەوە.

٩- بنکەکانی پاڵێوراوان پێک دەهێنێت و سەرپەرشتییان دەکات و پاڵێوراوان بەبیروباوەڕی پارتایەتی رۆشنبیر دەکات.

١٠- کۆنووسی کۆبوونەوەکان و ڕاپۆرتی چالاکییەکان و ئابوونەی مانگانە بۆ لێژنەی ڕێکخراو بەرز دەکاتەوە.

چوارەم: دەسەڵاتەکانی بنکە

١- فۆرمەکانی پالاوتن بۆ هاتنە نێو ریزی پارتی دەبینێ و

ڕای لەسەر دەدات و بۆ ئۆرگانە باڵاکانیان بەرز دەکاتەوە.

٢- ڕاسپاردەی بەخشینی مافی ئەندامیەتی بەو پاڵێوراوانەی مەرجەکانیان تێدایە بۆ ئۆرگانە باڵاکان بەرز دەکاتەوە.

٣- لە سنووره جوگرافی یان پیشەییەکەی خۆیدا بنکەی پاڵێوراوان دروست دەکات.

٤- سەرنجی ئەو پاڵێوراوانە رادەکێشێ، کە ئەرکەکانیان جێبەجێ ناکەن.

٥- ڕاسپاردە بۆ لێژنەی ڕێکخراو بەرز دەکاتەوە بۆ ڕێزلێنانی ئەندامانی نموونەیی.

٦- ڕاسپاردە بۆ لێژنەی ڕێکخراو بەرز دەکاتەوە بۆ سزادانی ئەندام لەو بارانەی سزادان پێویست بێت.

٧- داواکاری و نامەکانی ئەندام و پاڵێوراوان دەبینێ و بۆ لێژنەی ڕێکخراویان بەرز دەکاتەوە.

مادەی (١١): لێژنەی ڕێکخراو

یەکەم: پێناسەی لێژنەی ڕێکخراو

یەکەیەکی ڕێکخراوەیی پارتییە، سەرپەرشتیی (١٠ تا ٢٠) بنکە دەکات لە ناوچەیەکی جوگرافییایی یان پیشەییی دیاریکراودا، بەجۆرێک ژمارەی ئەندامەکانی لە (١٥٠)

ئەندام کەمتر نەبێ و لە (١٠٠٠) ئەندام زیاتر نەبێ.

دووەم: پێکهاتەی لێژنەی ڕێکخراو

پێک دێت لە دەستەی کارگێڕ و بەرپرسانی بنکەکانی سەر بەڕێکخراوەکە، سێ ئەندامی خۆتەرخانکردوو یا نیمچە خۆتەرخانکردوو لەگەڵ دوو ئەندامی یەدەگ، لەنێو بەرپرس و جێگرانی بنکەکاندا بەسەرپەرشتیی لێژنەی هەڵبژاردنی پسپۆڕ بۆ دەستەی کارگێڕی هەڵدەبژێرێ و دەستەی کارگێڕیی هەڵبژێردراو لە یەکەمین کۆبوونەوەیاندا بەرپرسی ڕێکخراوەکە هەڵدەبژێرن، ئەندامانی پێشووی دەستەی کارگێڕی بۆیان هەیە لە بازنەی هەڵبژاردنی خۆیاندا دووبارە خۆیان بپاڵێونەوە.

سێیەم: ئەرکەکانی لێژنەی ڕێکخراو

سەرکردایەتی و ڕێنوێنیی بنکەکانی سەر بەڕێکخراو دەکات و چالاکییەکانیان هەڵدەسەنگێنێ.

١- چالاکییە جەماوەرییەکانی سنووری ناوچە جوگرافیاییەکەی خۆی ڕێک دەخات.
٢- ئەو ئەرکانە جێبەجێ دەکات، کە لێژنەی ناوچە پێی دەسپێرێت.
٣- بەلایەنی کەمەوە مانگانە یەک کۆبوونەوەی ئاسایی دەکات، بەرپرسی ڕێکخراو دەتوانێ لە کاتی پێویستدا

کۆبوونەوەی نائاسایی بە ئەندامانی لێژنە بکات.

٤- کۆنووسی کۆبوونەوەکان و راپۆرتی چالاکییەکان و ئابوونەی مانگانە بۆ لێژنەی ناوچە بەرز دەکاتەوە.

٥- پێویستە بەخێرایی لێژنەی ناوچە لە رووداو و کێشەکانی سنوورەکەی ئاگەدار بکاتەوە و رای خۆی لە بارەیانەوە بدات و پێشنیازی پێویستیش بۆ چارەسەرکردنیان بخاتە روو.

٦- لە سنوورە جوگرافیایی و پیشەییەکەی خۆیدا هاوکاری و هاوئاهەنگی لەگەڵ رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنیدا دەکات.

٧- بەنووسراو وەڵامی ڕاپۆرتی بنکەکانی دەداتەوە.

٨- تۆمارەکانی رێکخستن و دارایی و ئەرشیفی کارگێڕی رێک دەخات.

٩- تۆماری ئامار رێک دەخات و بەلایەنی کەمەوە سێ مانگ جارێک نوێی دەکاتەوە.

چوارەم: دەسەڵاتەکانی لێژنەی رێکخراو

١- رای خۆی لەسەر داواکارییەکانی هاتنە نێو ریزی پارتی دەنووسێ و بۆ لێژنەی ناوچەی بەرز دەکاتەوە.

٢- بەپێی سیستمی دیسپلینی پارتایەتی، کە لە بەشی هەشتەمی ئەم پەیڕەوەدا هاتووە، دەسەڵاتی هەیە سزای

ئەندامەکانی بدات.

٣- دەتوانێ بنکەی نوێ لە سنووورە جوگرافیایی و پیشەییەکەی خۆیدا بەپێی پێویست زیاد بکات.

٤- ڕاسپاردە بۆ لێژنەی ناوچە بەرز دەکاتەوە بۆ ڕێزلێنان لە کادیر و ئەندامە نموونەییەکان.

٥- نامە و نووسراوەکانی بنکەکان دەبینێ و لێیان دەکۆڵێتەوە و ئەوەی بەپێویستی بزانێ بۆ لێژنەی ناوچەی بەرز دەکاتەوە.

مادەی (١٢): لێژنەی ناوچە

یەکەم: پێناسەی لێژنەی ناوچە

لێژنەیەکە نوێنەرایەتیی پارتی دەکات و سەرکردایەتیی چالاکییەکانی دەکات لە ناوچەیەکی جوگرافیایی (قەزا یان ناحیە) یان پیشەییی دیاریکراودا، کە ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا دیاریی دەکات. (٤ تا ١٢) ڕێکخراو لەخۆ دەگرێت.

دووەم: پێکهاتەی لێژنەی ناوچە

أ- لێژنەی ناوچە پێک دێت لە ئەندامانی دەستەی کارگێڕ و بەرپرسانی ڕێکخراوەکانی سەر بەناوچە.

ب- (٥ تا ٧) ئەندامی خۆتەرخانکردوو یا نیمچە خۆتەرخانکردوو لەگەڵ دوو ئەندامی یەدەگ لەنێو

ئەندامانی دەستەی کارگێڕیی ڕێکخراوەکان بەسەرپەرشتیی لێژنەی هەڵبژاردنی پسپۆڕ، بۆ دەستەی کارگێڕی هەڵدەبژێرێ، دەستەی کارگێڕیی هەڵبژێردراو لە یەکەمین کۆبوونەوەیاندا، بەرپرسی ناوچە هەڵدەبژێرن.

ج- ئەندامانی پێشووی دەستەی لێژنە بۆیان هەیە لە بازنەی هەڵبژاردنی خۆیاندا دووبارە خۆیان بپاڵێونەوە.

سێیەم: ئەرکەکانی لێژنەی ناوچە

١- سەرکردایەتی و ڕێنوێنیی ڕێکخراوەکانی دەکات و چالاکییەکانیان هەڵدەسەنگێنێ.

٢- بەلایەنی کەمەوە مانگانە جارێک کۆ دەبێتەوە و ئەگەر پێویست بوو بەرپرسی ناوچە بۆی هەیە کۆبوونەوەی نائاسایی بەئەندامانی لێژنە بکات، یان لەسەر داوای دوو لەسەر سێی ئەندامانی لێژنە کۆ دەبێتەوە.

٣- بەلایەنی کەمەوە سێ مانگ جارێک کۆبوونەوەی فراوان بەدەستەی کارگێڕیی ڕێکخراوەکانی دەکات.

٤- بەنووسراو وەڵامی راپۆرت و پرسیاری ڕێکخراوەکانی دەداتەوە.

٥- بەرنامەی چالاکییە جەماوەرییەکان لە سنووری ناوچە جوگرافیاییەکەیدا دادەڕێژێ.

٦- ئەو ئەرکانە جێبەجێ دەکات کە لێژنەی لق پێی دەسپێرێ.

٧- کۆنووسی کۆبوونەوەکان و راپۆرتی چالاکییەکان و

ئابوونەی مانگانە بۆ لێژنەی لق بەرز دەکاتەوە.

٨- ئەوەندەی بکرێ بەخێرایی لێژنەی لق لە رووداو و کێشەکانی ناوچە جوگرافیاییەکەی ئاگەدار دەکاتەوە و رای خۆی لەسەر دەدات و پێشنیازی پێویستیش بۆ چارەسەرکردنیان دەخاتە روو.

٩- هاوکاری و هاوئاهەنگی لەگەڵ پارتەکان و رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی لە ناوچە جوگرافیەکەیدا دەکات.

١٠- تۆمارەکانی رێکخستن و دارایی و ئەرشیفی کارگێڕی رێک دەخات.

١١- خول بۆ پاڵێوراوان دەکاتەوە و ئامادەیان دەکات بۆ ئەندامیەتیی پارتی.

١٢- هەر ئەرکێکی تر، کە لەم پەیڕەوەدا هاتووە و جێبەجێکردنی پرۆگرامی پارتی دەیخوازێ، یا لەلایەن لێژنەی لقەوە پێی دەسپێردرێت.

چوارەم: دەسەڵاتەکانی لێژنەی ناوچە

١- داواکاریی پاڵێوراوان بۆ هاتنە نێو ریزی پارتی دەبینێ و هەڵیان دەسەنگێنێ.

٢- شەرەفی ئەندامیەتی بە پاڵێوراوە شایستەکان لە رێورەسمێکی تایبەتدا دەبەخشێ.

٣- بە راوێژ لەگـەڵ لێـژنـەی لق و تەنیـا لـەبارەی رووداو و کێشـەکانی سنووری ناوچە جوگرافیاییـەکەی خۆیەوە، بۆی هەیە بەیاننامە دەربکات.

٤- بەپێـی سـیـسـتـمی دیسـپلینی پارتایەتی، کـە لـە بەشی هەشـتـەمی ئـەم پەیڕەوەدا هاتووە، دەسـەڵاتی سـزادانی ئەندامەکانی هەیە.

٥- دەتوانێ ڕاسپاردە بۆ لێژنەی لق بەرز بکاتەوە سەبارەت بەزیادکردن، یان بەیەکەوە لکاندن، یان هەڵوەشاندنەوەی ڕێکخـراوەکـان بەپێی پێـویست و لە سنووری ناوچە جوگرافیاییەکەی خۆیدا.

٦- دەتوانێ ڕاسـپاردە بۆ لێـژنەی لق بەرز بکاتەوە لەبارەی رێزلینان لـە ئەندامانی لێژنەی ناوچـە و رێکخـراوەکان و کـادیران و ئەندامـانی نموونەییـیـەوە لە سنوورەکـەی خۆیدا.

٧- بینینی نووسراو و راپۆرتی رێکخراوەکان و لێکۆڵینەوە و هەڵسـەنگاندنیـان و بەرزکـردنەوەی ئەوەی بەپێـویسـتی دەزانێت بۆ لێژنەی لق.

٨- بۆی هـەیە لای دەسـتـەی چاودێری و بـەدواداچوون نارەزایی دەربڕێ بەرامـبەر بەو سزایانەی لق بەسـەریدا دەسەپێنێ.

مادەی (١٣): لێژنەی لق

یەکەم: پێناسەی لێژنەی لق

لێژنەیەکە نوێنەرایەتیی پارتی دەکات و سەرکردایەتیی چالاکییەکانی دەکات لە ناوچەیەکی جوگرافیدا (قەزایەک یا کۆمەڵە قەزایەک) کە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی دیاری دەکات و لێژنەی ناوچەکانی سنوورەکەی دەگرێتە خۆی.

دووەم: پێکهاتەی لێژنەی لق

أ- پێک دێت لە دەستەی کارگێڕ و بەرپرسانی لێژنە ناوچەکانی سنوورەکەی و بەرپرسێکی دەبێت، کە لەلایەن ئەنجوومەنی سەرکردایەتییەوە دیاری دەکرێت.

ب- دەستەی کارگێڕیی لق لە (٦ تا ٨) ئەندامی خۆتەرخانکردوو پێک دێت، کە لە نێوان دەستەی کارگێڕیی لێژنە ناوچەکانی سەر بە لق هەڵدەبژێردرێت بە سەرپەرشتیی لێژنەی پسپۆڕی هەڵبژاردنەکان و بۆ ماوەیەک، کە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی دیاریی دەکات.

ج- ئەندامانی پێشووی لێژنەی لق بۆیان هەیە لە بازنەی هەڵبژاردنی خۆیاندا دووبارە خۆ بپاڵێونەوە.

د- ئەگەر بەهەر هۆکارێک جێگەی ئەندامێک یا زیاتر لە ئەندامێکی دەستەی کارگێڕ بەتاڵ بوو، لێژنەی لق بەپێی بڕگەی (ب)ی سەرەوە جێگە بەتاڵەکان پڕ دەکاتەوە.

هـ- ئەندامانی دەستەی کارگێڕ دەبنە بەرپرسی مەکتەبەکانی لق، کە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی دیارییان دەکات.

سێیەم: ئەرکەکانی لێژنەی لق

١- سەرکردایەتیی چالاکییەکانی لێژنە ناوچەکان و مەکتەبەکانی سەر بە لق دەکات.

٢- مانگانە کۆبوونەوە دەکات بە بەشداریی تێکڕای ئەندامەکانی.

٣- بەلانی کەمەوە سێ مانگ جارێک کۆبوونەوەی فراوان لەگەڵ دەستەی کارگێڕیی لێژنە ناوچەکان و مەکتەبەکانی سەر بە لق دەکات.

٤- بە نووسراو وەڵامی نووسراو و ڕاپۆرتەکانی لێژنە ناوچەکان و مەکتەبەکانی سەر بە لق دەداتەوە.

٥- کۆنووسی کۆبوونەوەکان و ڕاپۆرتی چالاکییەکان و ئابوونەی مانگانە بۆ ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا بەرز دەکاتەوە.

٦- لێکۆڵینەوە و پێشنیاز لەبارەی پرس و ڕووداوە سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابوورییەکانی سنووره جوگرافیاییەکەیەوە گەڵاڵە دەکات بۆ پێشکێشکردنیان لە کۆبوونەوەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتیدا.

٧- سیاسەتێکی گشتی بۆ چالاکییە جەماوەرییەکانی سنووری ناوچە جوگرافیاییەکەی دادەڕێژێت.

٨- ئەو ئەركانە جێبەجێ دەكات، كە ئەنجوومەنی سەركردایەتیی پارێزگا پێی دەسپێرێت.

٩- ئەوەندەی دەكرێ بەخێرایی ئەنجوومەنی سەركردایەتیی پارێزگا لە رووداو و كێشەكانی ناوچە جوگرافیاییەكەی ئاگەدار دەكاتەوە و رای خۆی لەبارەیانەوە دەدات و پێشنیاز بۆ چارەسەركردنیان دەخاتە روو.

١٠- هاوئاهەنگی و هاوكاری و پتەوكردنی پێوەندی لەگەڵ پارتەكان و رێكخراوەكانی كۆمەڵگەی مەدەنی و نێوەندە رۆشنبیری و كۆمەڵایەتییەكانی ناوچە جوگرافیاییەكەی.

١١- رێكخستنی تۆمارەكانی رێكخستن و دارایی و ئەرشیفی كارگێڕی.

١٢- ڕێكخستنی خولی رۆشنبیری بۆ ئەندامانی پارتی و سازدانی كۆڕ و ئەڵقەی دیراسیی پسپۆڕ بەشێوەیەكی بەردەوام.

١٣- بەدواداچوونی ئاستی پابەندیی لێژنە ناوچەكان بە پەیڕەوی ناوخۆ و جێبەجێكردنی پرۆگرامی پارتی.

چوارەم: دەسەڵاتەكانی لێژنەی لق

١- دەركردنی بەیاننامە لەبارەی پرس و رووداوەكانی ناوچە جوگرافیاییەكەی خۆیەوە بە راوێژ لەگەڵ ئەنجوومەنی سەركردایەتیی پارێزگا.

٢- پیادەکردنی دەسەڵاتی سزادانی ئەندامانی لق و لێژنە ناوچە و لێژنە ڕێکخراوەکان بەپێی سیستمی دیسپلینی پارتایەتی، کە لە بەشی هەشتەمی ئەم پەیڕەوەدا هاتووە.

٣- بەرزکردنەوەی ڕاسپاردە بۆ ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا بۆ زیادکردن یان بەیەکەوە لکاندن یان هەڵوەشاندنەوەی ڕێکخراو و لێژنە ناوچەکانی سنووری ناوچە جوگرافیاییەکەی خۆی بەپێی پێویست.

٤- ڕێزلێنان لە ڕێکخراو و لێژنە ناوچە و مەکتەبەکان و کادیر و ئەندامە نموونەییەکانی سنوورەکەی خۆی.

٥- مامەڵەکردن لەگەڵ داواکاری و نووسراوی لێژنە ناوچەکان و مەکتەبەکان و بەرزکردنەوەی ئەوەی بەپێویستی دەزانێت بۆ ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا.

٦- بەپێی پێویست و بە ئاگاداریی ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا، دەتوانێ جێگۆڕکێ بەکادیرەکانی بکات لە نێوان لێژنە ناوچە و مەکتەبەکانی سنوورەکەیدا.

مادەی (١٤): ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا

یەکەم:

- ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بۆی هەیە ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگاکان دابمەزرێنێت.
- ئەنجوومەنێکی سەرکردایەتییە، بەرپرسە لە تێکڕای

کـاروبـارەکـانی پـارتـایـەتی لـە سنووری پـارێزگـاکــەیدا، ئەندامـێکی مـەکـتـەبی سیـاسـیی پارتی سـەرۆکـایـەتیی دەکــات و ئەنـدامــێکی ئەنجـوومــەنی ســەرکــردایـەتی یاریدەدەری دەبێت و بەرپرســانی لقــەکــانی سنووری پارێزگاکە دەگرێتە خۆی.

دووەم: پێکهاتەی ئەنجوومەن

ئەنجوومـەن لەم مـەکتـەب و دەزگا و دەسـتـانەی خـوارەوە پێک دێت کــە ئـەرکی بەڕێوەبردنیــان لەلایەن مــەکــتــەبی سیاسییەوە بەکادیرانی پێشکەوتووی پارتی دەسپێردرێت:

- مەکتەبی ڕێکخستن.
- دەزگای رۆشنبیری و ڕاگەیاندن.
- مەکتەبی پێوەندییەکان.
- دەستەی ڕێکخراوە جەماوەری و پیشەییەکان.
- دەزگای هەڵبژاردن.
- مەکتەبی کارگێڕی و دارایی.

سێیەم: ئەرکەکانی ئەنجوومەن

١- بەرنامــەڕێژی بۆ پیـادەکـردنی سـیـاسـەت و بـەرنامـەی پارتی بـەڕەچاوکـردنی تایبـەتمەندیی هـەر پارێزگـایەک و بەشداریکردن لە داڕشتنی سیاسەتە ستراتیجییەکانی پارتیدا لە ڕێگەی دەربڕینی ڕاوبۆچوون و پێشنیازەوە.

٢- هەڵسەنگاندنی کاری لقەکانی سنووری پارێزگا و پشتگیریی چالاکییەکانیان بۆ بەهێزکردنی ڕێکخستنەکان و ڕاستکردنەوەی کارەکانیان هەرکات پێویست بوو.

٣- پێگەیاندن و ئامادەکردنی کادیری لێوەشاوەی پێویست بەپێی تایبەتمەندی و پێداویستیی ناوچەکە.

٤- پێشخستن و چالاککردنی ڕاگەیاندنی پارتی بەپێی تایبەتمەندیی پارێزگا.

٥- وەڵامدانەوەی کۆنووسەکان و نووسراوی لقەکان.

٦- ئەنجوومەن مانگانە جارێک کۆبوونەوەی ئاسایی ئەنجام دەدات، بەپێی پێویستیش کۆبوونەوەی نائاسایی ئەنجام دەدات.

٧- هەرسێ مانگ جارێک کۆبوونەوەی فراوان ئەنجام دەدات کە گشت ئەندامانی دەستەی لقەکان و بەرپرسی لێژنە ناوچەکانی سنوورەکەی تێدا بەشدار دەبن.

٨- بۆ هاوئاهەنگی دروستکردن لەگەڵ نوێنەرانی هەڵبژێردراوی حزب لە پارێزگاکەی خۆی بۆ ئەنجوومەنی پارێزگا و پەرلەمانی کوردستان و ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق کۆ دەبێتەوە.

٩- کۆنووسی کۆبوونەوەکان بۆ مەکتەبی سیاسی بەرز دەکاتەوە.

١٠- ئەرک و راسپاردەکانی، کە لە مەکتەبی سیاسییەوە پێی ڕاسپێردراون جێبەجێ دەکات.
١١- ڕاپەڕاندنی هەر ئەرکێک، کە لەم پەیڕەو و پرۆگرامەدا هاتووە، یان لەلایەن مەکتەبی سیاسییەوە پێی دەسپێردرێت.

چوارەم: دەسەڵاتەکانی ئەنجوومەن

١- هەڵسەنگاندنی کاندیدەکانی لقەکانی سنووری بۆ پەرلەمانی کوردستان و ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق و بەرزکردنەوەیان بۆ مەکتەبی سیاسی.
٢- لێکۆڵینەوە و بڕیاردان لەسەر دیاریکردنی کاندیدی لقەکان بۆ ئەندامیەتیی ئەنجوومەنی پارێزگا و شارەوانییەکان.
٣- دروستکردن یان تێکەڵکردن یان هەڵوەشاندنەوەی لێژنە ڕێکخراو و لێژنە ناوچەکان لەسەر پێشنیازی لقەکانی سنووری پارێزگاکە.
٤- پێشنیازکردن بۆ مەکتەبی سیاسی بۆ دروستکردن یان هەڵوەشاندنەوەی لقەکان لە سنووری پارێزگاکەی.
٥- بەرزکردنەوەی راسپاردە بۆ مەکتەبی سیاسی لەبارەی پەسندکردنی ئەنجامی هەڵبژاردنەکانی لێژنەی لقەکانی سنوورەکەوە.

٦- پەسندکردنی ئەنجامی هەڵبژاردنەکانی ڕێکخراو و لێژنە ناوچەکانی سنوورەکە.

٧- ڕێزلێنان لە هەوڵ و ماندووبونی کادیر و ئەندامە نموونەییەکان.

٨- بەرزکردنەوەی ڕاسپاردە بۆ مەکتەبی سیاسی بۆ ڕێزلێنانی ئەندامانی پارتی و کەسایەتی و ڕێکخراوە سیاسی و کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیرییەکانی پارێزگاکە بەرامبەر هەوڵ و ماندووبوونی کەموێنەیان لەسەر ئاستی پارێزگادا.

٩- دامەزراندنی دەستەیەکی ڕاوێژکاری لە شارەزایانی بوارە جیاجیاکان.

١٠- پیادەکردنی دەسەڵاتی سزادانی ئەندامان بەپێی سیستمی دیسپلینی پارتایەتی کە لە بەشی هەشتەمی ئەم پەیڕەوەدا هاتووە.

مادەی (١٥): ئەنجوومەنی شارەزایان

یەکەم: پێناسەی ئەنجوومەنی شارەزایان

یەکەیەکی ڕێکخراوەییە لەنێو پێکهاتەی پارتیدا و سەر بەسەرۆکایەتییە، پێک دێت لە کادیرانی پێشکەوتوو یان ئەوانەی پێشتر پلەی بەرپرسیارییان لە پارتی، پەرلەمان حکوومەتدا هەبووە.

دووەم: پێکهاتەی ئەنجوومەنی شارەزایان

پێک دێت لە شارەزایان و پسپۆڕانی بواری سیاسی، ئابووری، یاسایی، کۆمەڵایەتی، کارگێڕی، تێکۆشەرە دێرینەکان و بوارەکانی تر، کە ژمارەیان لە ٢٥ ئەندام کەمتر نەبێ و لەلایەن سەرکردایەتیی پارتییەوە دەستنیشان دەکرێن.

سێیەم: کۆبوونەوەکانی ئەنجوومەنی شارەزایان

ئەنجوومەن مانگانە جارێک، یان بەپێی پێویست کۆ دەبێتەوە.

چوارەم: ئەرکەکانی ئەنجوومەنی شارەزایان

١- ڕاسپاردە و ڕاوێژەکانی دەداتە سەرۆکایەتیی پارتی.

٢- پێشنیاز دەداتە سەرکردایەتی لەبارەی پرسە سیاسی، ئابووری، کۆمەڵایەتی، کارگێڕییەکان و هەر پرسێکی ترەوە.

٣- ئەو ئەرکانە جێبەجێ دەکات، کە سەرکردایەتی پێی دەسپێرێت.

مادەی (١٦): دەستەی چاودێری و بەدواداچوون

یەکەم: پێناسەی دەستە

دەستەیەکی باڵای پارتییە، پێوەندیدارە بەدڵنیابوون

لەوەی، کــە تا چەند هەنگاو و ڕێوشــوێنە حــزبیــیــەکــان بەدروســـتی بەڕێوە دەچن و تا چەند پرۆگــرام و پەیڕەوی ناوخۆ و بڕیارەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی جێبەجێ دەکرێن، هاوکات ئەم دەستەیە ئەرکی دەستنیشانکردنی هەر لادانێکە لە پرەنسیپە ڕێکخراوەییەکانی پارتی و پیادەکردنی دادپەروەریی پارتایەتی لە نێوان ئەنداماندا، هەروەها دڵنیابوون لەوەی مامەڵەی دروست بەموڵک و سامانی پارتییەوە دەکرێت.

دووەم: پێکهاتەی دەستە

دەســـتـــە لە (٧ تا ١١) ئەندام پێک دێت، ئەندامـــێکی مەکتەبی سیاسی سەرۆکایەتیی دەکات و ئەنجوومەنی ســـەرکــردایەتی دوو لە ئەندامـــانی و چەند کـــادیرێکی پێشکەوتووی پارتی بۆ دەستنیشان دەکات و لەلایەن سەرۆکی پارتییەوە پەسند دەکرێت بۆ ماوەی دوو ساڵ، کە دەکرێ یەک جار نوێ بکرێتەوە.

سێیەم: ئەرک و دەسەڵاتەکانی دەستە

ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بەسیستمێکی تایبەت ئەرک و دەسەڵاتەکانی ئەم دەستەیە دیاری دەکات.

مادەی (١٧): ئەنجوومەنی سەرکردایەتی

یەکەم: پێناسەی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی

بەرزترین دەستەی راپەڕاندنە لە ماوەی نێوان دوو کۆنگرەدا، سەرکردایەتیی پارتی دەکات لە رووی رێکخراوەیی، سیاسی و فیکرییەوە بەرەو بەدیهێنانی ئامانجەکانی، بەپێی پرۆگرام و پەیڕەوی ناوخۆ.

دووەم: پێکهاتەی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی:

١- ئەنجوومەنی سەرکردایەتی پێک دێت لە (٥١) ئەندام و (٩) ئەندامی یەدەگ، بەدەنگدانی نهێنی لەلایەن کۆنگرەوە هەڵدەبژێردرێن، تێکڕای ئەندامانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی چ وەک ئەنجوومەن چ وەک تاکەکەس لە بەردەم کۆنفرانس یان کۆنگرەدا راستەوخۆ بەرپرسیارن لە جێبەجێکردنی سیاسەتەکانی پارتی و ئەو ئەرکانەی پێیان سپێردراوە.

٢- دەبێ کۆتای ئافرەتان لە ئەنجوومەنی سەرکردایەتیدا لە (١٠٪) کەمتر نەبێ.

٣- ئەگەر بەهەر هۆیەک جێگەی ئەندامێکی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی چۆڵ بوو، ئەندامێکی یەدەگ جێی دەگرێتەوە.

سێیەم: مەرجەکانی خۆپالاوتن بۆ ئەنجوومەنی سەرکردایەتی:

١- دەبێ (١٠) ساڵی بەردەوام بەسەر ئەندامیەتیدا لەنێو پارتی تێپەڕی بێت.

٢- دەبێ ئەندامێکی کارا و رابردوو پاک بێت.

٣- دەبێ کەسێکی پێشەنگ بێت لە رەفتاردا و خەسڵەتەکانی سەرکردایەتیی تێدابێ و ئەرک و پلە و پایەی سەرکردانەی وەرگرتبێ.

٤- نابێ لەو کەسانە بێت، کە پێشتر لە ریزی لایەنێکی دژ بە بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد، یاخۆ دەزگا سەرکوتکەر و تیرۆریستییەکاندا بووبێت یان هاوکاریی کردبن.

٥- دەبێ خاوەن فیکری ئازاد و دیموکراسیخواز بێت.

٦- نابێ لەو کەسانە بێ کە پێشتر بەتاوانی شەرەف سزا درابێت.

چوارەم: ئەرکەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی:

١- هەڵبژاردنی ئەندامانی مەکتەبی سیاسی لە یەکەمین کۆبوونەوەیدا .

٢- دارشتنی سیاسەت و بەرنامەی پێویست بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکانی پارتی و بەدواداچوونی جێبەجێکردنیان.

٣- دیاریکردنی هەڵوێستی پارتی لەسەر هەموو ڕووداو و پێشهاتەکان.

٤- پیادەکردنی پەیڕەوی ناوخۆ و پرۆگرامی پارتی و بڕیارەکانی کۆنفرانس و کۆنگرە لە هەموو ئاستەکانی پارتیدا.

٥- پتەوکردنی یەکڕیزیی پارتی و پاراستنی نهێنییەکانی.

٦- پارێزگاریکردنی موڵک و سامانی پارتی و وەبەرهێنانی و ڕێکخستنی داهات و خەرجییەکانی.

٧- بەرنامەڕێژی بۆ پەروەردە و پێگەیاندنی کادیرانی پارتی و بەرزکردنەوەی ئاستی هۆشیاری و ئاگاییی تیۆری و سیاسییان.

٨- داڕشتنی سیاسەتی گشتیی ڕاگەیاندنی پارتی و بەڕێوەبردنی و ڕێنوێنیکردنی بەپێی ڕێبازێکی دیاریکراو و دابینکردنی پێداویستییەکانی و بەدواداچوونی.

٩- وردبوونەوە لە رەخنە و پێشنیاز و پرسیار و سکاڵای ئەندامان و ڕێکخستنەکانی پارتی و کارکردن بۆ چارەسەرکردنی کێشەکانیان.

١٠- ئامادەکردنی راپۆرتی گشتی بۆ کۆنفرانس و کۆنگرە.

١١- دیاریکردنی پانتاییی جوگرافیایی و سنووری چالاکیی لێژنەی لقەکان.

١٢- دیاریکردنی کات و شوێنی بەستنی کۆنفرانس و کۆنگرە و دیاریکردنی ڕێژەی نوێنەرایەتی تیایاندا.

١٣- بانگەواز بۆ بەستنی کۆنفرانس و کۆنگرە بەشێوەی

نائاسایی لەسەر داوای:

أ- زۆرینەی ئەندامانی پارتی لە ڕێی ڕێکخستنەکانیەوە.

ب – دوو لە سێی ئەندامانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی.

١٤- ئەنجوومەنی سەرکردایەتی هەرسێ مانگ جارێک کۆ دەبێتەوە، بۆی هەیە بەپێی پێویست کۆبوونەوەی نائاسایی بکات، ڕێژەی یاسایی بەئامادەبوونی زۆرینەی ئەندامان تەواو دەبێ، بڕیارەکانی بەزۆرینەی سادە دەردەچن و دەبێ هەموو ئۆرگانەکانی پارتی پێیانەوە پابەند بن.

١٥- ئەنجوومەنی سەرکردایەتی ساڵی جارێک کۆبوونەوەی فراوان دەکات، تیایدا سەرباری ئەندامانی یەدەگ، ستافی لقەکان و ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگاکان و بەرپرس و ستافی مەکتەب و دەزگا و دەستەکانی حزب ئامادەی دەبن.

١٦- هەر ئەرکێکی تر کە لەم پەیڕەوەدا هاتبێ و بۆ پیادەکردنی پرۆگرامی پارتی پێویست بێت، یاخۆ لەلایەن کۆنگرە رابسپێردرێت.

١٧- دارشتنی سیستمی تایبەت بە کادیران و ئەکادیمیای حزبی و مەکتەبەکان و دەزگا و دەستە و ناوەندە سەرەکییەکان و هەر ئۆرگان و دەستەیەکی تر، کە لەم پەیڕەوەدا هاتبێ و دەسەڵاتی درابێتە ئەنجوومەنی

سەرکردایەتی و دەستەکانی خوارەوە.

پێنجەم: دەسەڵاتەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی:

١- دیاریکردنی ئەرک و کارەکانی مەکتەبی سیاسی و هەڵسەنگاندنی کارڕاپەڕاندنی.

٢- پێدانی بەشێک لە دەسەڵاتەکانی بەمەکتەبی سیاسی و لەنێو ئەو دەسەڵاتانەشدا دامەزراندن یان لێکدان یان هەڵوەشاندنەوەی مەکتەب و دەزگا پسپۆڕییەکان.

٣- ستاندنەوەی متمانە لە یەک یەکی ئەندامان یان کۆی ئەندامانی مەکتەبی سیاسی بەزۆرینەی دەنگی دوو لە سێی ئەندامان.

٤- گرتنەبەری هەر ڕێوشوێنێکی پێویست، کە یەکڕیزیی پارتی و راستکردنەوەی رەوشی رێکخراوەیی و پاککردنەوەی پارتی لە رەوتی زیانبەخش بە یەکیەتیی ریزەکانی بیخوازێ، بەمەرجێک پێشتر دەستەی چاودێری و بەدواداچوون لێکۆڵینەوەی لەو حاڵەتەدا کردبێ، ئەوانەی ئەم رێوشوێنانە دەیانگرێتەوە بۆیان هەیە لەلای کۆبوونەوەی فراوانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی نارەزایی دەرببڕن.

٥- سەپاندنی سزای گونجاو بەسەر ئەندامەکانیدا بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ و بەزۆرینەی دەنگی دوو لەسەر سێی ئەندامەکان.

٦- ئەگەر ئەندامێکی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی رەفتارێکی ئەوتۆی کرد کە بەهۆیەوە شیاوی دەرکردن بێت لە پارتی، ئەنجومەنی سەرکردایەتی بەدەنگی زۆرینەی دوو لەسەر سێی ئەندامەکانی بۆی هەیە بەرپرسیاریی لێ وەربگرێتەوە و ئەندامێتی هەڵپەسێرێت و بیداتە کۆنفرانس، یان کۆنگرە تا سزای پێویست بدرێت.

٧- دەرچوواندنی رێنوێنی و ئاراستەکاریی تایبەت بەرێکخستنەکانی پارتی لە دەرەوە.

٨- دەرچوواندنی رێنوێنیی تایبەت بەچۆنێتیی وەرگرتنی ئەندامانی پارتە سیاسییەکانی تر لە ریزەکانی پارتیدا.

٩- وردبوونەوە لە داواکاریی کادیرانی پارتە سیاسییەکان بۆ هاتنە نێو ریزی پارتییەوە.

١٠- سەرنجدانی داواکاریی ئەو کادیرانەی ماوەیەک وازیان لە پارتی هێناوە و داوای گەڕانەوە دەکەن.

١١- رەزامەندی لەسەر هاتن و تێکەڵبوونی پارت و رێکخراوی سیاسیی کوردستانی لەگەڵ پارتیدا.

١٢- هەڵوەشاندنەوەی بڕیارەکانی ئەنجوومەن و لێژنەکانی خوارتر.

١٣- دامەزراندن یان بەیەکەوە لکاندن یان هەڵوەشاندنەوەی لێژنەی لقەکان و لێژنە ناوچەکان و رێکخراوەکان بەپێی پێویست.

١٤- بەستنی ڕێککەوتننامە و یاداشتنامەی لەیەک گەیشتن لەگەڵ پارت و ڕێکخراوە نێوخۆیی و ناوچەیی و نێودەوڵەتییەکان.

١٥- داڕشتنی بەرنامەی پارتی بۆ هەڵبژاردنەکان لەسەر ئاستی هەرێم و عێراقدا.

١٦- دەستنیشانکردنی ئەندامانی دەستەی چاودێری و بەدواداچوون.

١٧- دۆزینەوەی شێوازی ڕێکخراوەیی نوێ بەپێی پێشهاتەکان و بەو گوێرەی هەلومەرج دەیخوازێت.

١٨- دیاریکردنی ڕێژەی هەڵبژاردن بۆ نوێنەرانی کۆنگرە و دیاریکردنی ناوی کادیرانی پێشکەوتوو بۆ کۆنفرانسەکان و کۆنگرە.

شەشەم: مافەکانی ئەندامی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی

١- مافەکانی کادیری پارتی هەیە لە پاڵ ئەو مافانەی کە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بڕیاری بۆ دەدات.

٢- لە کاتی زیندانیکردن یان بزربوونی بەهۆی خەباتی سیاسییەوە، ئەندامیەتیی لە ئەنجوومەنی سەرکردایەتیدا بەردەوام دەبێت.

مادەی (١٨): مەکتەبی سیاسی

یەکەم: پێناسەی مەکتەبی سیاسی

دەستەیەکی سەرکردایەتیی هەڵبژێردراو و ڕێگەپێدراوە لەلایەن ئەنجوومەنی سەرکردایەتییەوە بۆ جێبەجێکردنی بڕیارەکان و هاوئاهەنگی لە نێوان ئۆرگانەکان و ڕاپەڕاندنی کاروباری رۆژانەی پارتی.

دووەم: پێکهاتەی مەکتەبی سیاسی:

١- مەکتەبی سیاسی لە (١٥-١٧) ئەندام پێک دێت، یاریدەی سەرۆکی پارتی و جێگرەکەی دەدەن هەر یەکێک لە بواری کاری خۆیدا، هاوبەشن لە بەرپرسیاریەتیدا لەگەڵ سەرۆک و جێگرەکەیدا.

٢- مەکتەبی سیاسی لەنێو ئەندامەکانیدا سکرتێرێک هەڵدەبژێرێ بۆ ڕاپەڕاندنی کاروباری رۆژانە و هاوئاهەنگی لە نێوان ئۆرگانەکان و ئامادەکاریی کۆبوونەوەی رۆژانە و دەورییەکانی و ئەندامانی تر هاوکاریی دەکەن.

٣- سکرتێر و چەند ئەندامێک خۆیان بۆ کاری پارتایەتی تەرخان دەکەن و دەبنە کارگێڕی مەکتەبی سیاسی.

سێیەم: ئەرک و دەسەڵاتەکانی مەکتەبی سیاسی:

١- ئەم مەکتەب و دەزگا و دەستانەی خوارەوە دادەمەزرێنێ و بەپێی سیستمێکی تایبەتی ئەرکەکانیان دیاری دەکات:

* مەکتەبی رێکخستن. (بەڕێوەبردنی سامانی مرۆیی بەشێک دەبێ لە ئەرکەکانی ئەم مەکتەبە)
* سەنتەری دیراسات و تۆژینەوە و ئەکادیمیای پارتی.
* دەزگای رۆشنبیری و راگەیاندن.
* مەکتەبی پێوەندییەکان.
* دەستەی رێکخراوە جەماوەری و پیشەییەکان.
* دەزگای هەڵبژاردن.
* مەکتەبی کارگێڕی و دارایی.

٢- بریارەکانی نێوان دوو کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی جێبەجێ دەکات و کاری رۆژانەی پارتی رادەپەڕێنێ.

٣- کات و شوێنی کۆبوونەوەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی دیاری دەکات و خشتەی کاری کۆبوونەوەکان ئامادە دەکات.

٤- کادیر و پێداویستی بۆ ئەنجوومەن و مەکتەب و دەزگاکانی پارتی دابین دەکات.

٥- بە بەردەوامی بەدواداچوون و هەڵسەنگاندن بۆ ئاستی

کارکردنی کادیران و نوێنەرەکانی پارتی دەکات کە ئەرکی پەرلەمانی و حکوومییان پێ سپێردراوە.

مادەی (١٩): جێگری سەرۆک

١- لەلایەن سەرۆکەوە دەپاڵێورێ و لەلایەن کۆنگرەوە ڕاستەوخۆ هەڵدەبژێردرێت.

٢- یارمەتیی سەرۆک دەدات لە هەموو کارەکانی پارتیدا.

٣- ئەو ئەرک و دەسەڵاتانە پیادە دەکات، کە سەرۆک پێی دەسپێرێت.

٤- سەرپەرشتیی فراکسیۆنی پارتی دەکات لە پەرلەمان و حکوومەت لەسەر هەردوو ئاستی هەرێم و عێراق و بەدواداچوون بۆ کارەکانیان دەکات.

٥- سەرپەرشتیی کاری ئۆرگانەکانی پارتی دەکات بەهاوئاهەنگی و هاوکاریی هاوبەش لەگەڵ مەکتەبی سیاسیدا.

٦- بەشداری لە کۆبوونەوەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی و مەکتەبی سیاسی دەکات و لە کاتی ئامادەنەبوونی سەرۆکدا، سەرۆکایەتیی کۆبوونەوەکان دەکات.

٧- نووسینگەیەکی تایبەتی و کۆمەڵێک راوێژکاری دەبن بۆ ڕێکخستنی کاروبارەکانی.

٨- لە کاتی ئامادەنەبوونی سەرۆک، جێگەی دەگرێتەوە.

مادەی (٢٠): سەرۆکی پارتی

١- سەرۆکایەتیی پارتی و ئەنجوومەنی سەرکردایەتی و مەکتەبی سیاسی دەکات، زامنی یەکیەتیی ریزەکانی پارتی و بەرنامە سیاسی و فیکرییەکەیەتی و سەرپەرشتیاری بەرژەوەندییە باڵاکانی دەکات، راستەوخۆ لەلایەن کۆنگرەوە هەڵدەبژێردرێت.

٢- سەرۆکایەتیی کۆبوونەوەکانی مەکتەبی سیاسی، ئەنجوومەنی سەرکردایەتی، کۆبوونەوە فراوانەکان و کۆنفرانس دەکات.

٣- لە هەر دەنگدانێکدا لە ئۆرگانەکانی پارتی کە لە بڕگەی (٢) لە سەرەوە ناویان هاتووە، دەنگەکان یەکسان بوون، دەنگی سەرۆک یەکلاکەرەوەیە.

٤- دەتوانێت لە کاتی پێویستدا بانگهێشتن بۆ بەستنی کۆنگرە و کۆنفرانس بکات.

٥- ڕەزامەندی و ئیمزاکردنی هەموو نووسراو و ڕێنوێنییە گرینگەکانی پارتی (بۆی هەیە جێگرەکەی یان یەک لە یاریدەدەرەکانی بۆ ئەو کارە سەرپشک بکات).

٦- سەرۆک مەکتەبێکی دەبێت پێکهاتە و ئەرکەکانی بەسیستمێکی تایبەت ڕێک دەخرێن.

٧- سەرۆک راوێژکار لە بوارە جیاجیایەکاندا بۆ خۆی دەستنیشان دەکات.

مادەی (٢١): کۆنفرانس

یەکەم: کۆنفرانسی خۆجێیی

١- لقەکان دوو ساڵ جارێک کۆنفرانسی خۆجێیی ئاسایی دەبەستن، یاخۆ لەسەر داوای زیاتر لە نیوەی ئەندامانی پارتی لەسەر ئاستی لق یان دوو لەسەر سێی ئەندامانی لێژنە ناوچەکانی سەر بەو لقە دەبەسترێت بەڕەزامەندیی مەکتەبی سیاسی و لەژێر چاودێریی ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگادا.

٢- لێژنە ناوچەکان دوو ساڵ جارێک کۆنفرانسی خۆجێییی ئاسایی دەبەستن، یاخۆ لەسەر داوای زیاتر لە نیوەی ئەندامانی پارتی لەسەر ئاستی ڕێکخراوەکان یان دوو لەسەر سێی ئەندامانی لێژنەی ڕێکخراوەکان دەبەسترێت بەڕەزامەندیی مەکتەبی سیاسی و لەژێر چاودێریی ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا و لقدا.

٣- کۆنفرانسی خۆجێیی کار دەکات بۆ داڕشتنی بەرنامەکارێکی زەمەنیی گونجاو بۆ کاراکردنی چالاکیی پارتایەتی و پتەوکردنی پێوەندییە جەماوەرییەکان و چارەسەری کێشە و ناکۆکییەکان بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ.

دووەم: کۆنفرانسی گشتی

١- لەسەر داوای زیاتر لە نیوەی ئەندامانی پارتی یاخۆ دوو

لەسەر سێی ئەندامانی لێژنە ناوچەكان لە كاتی روودانی گۆڕانكاریی سیاسیی گرینگدا، یان لە حاڵەتی پێویستدا، كە بخوازێ كۆنفرانسی گشتی دەبەسترێت.

٢- كۆنفرانسی گشتی پێك دێت لە سەرۆك و جێگرەكەی و ئەندامانی ئەنجوومەنی سەركردایەتی و یەدەگ و ئەندامانی مەكتەبەكان و دەزگا سەرەكییەكان و ئەندامانی لێژنەی لقەكان و كادیرانی پێشكەوتوو كە ئەنجوومەنی سەركردایەتی دەستنیشانیان دەكات.

سێیەم: ئەركەكانی كۆنفرانسی گشتی

أ- گوێگرتن لە ڕاپۆرتی ئەنجوومەنی سەركردایەتی و گفتوگۆ لەسەركردن و پەسندكردنی.

ب- دیاریكردنی هەڵوێستی پارتی لە گۆڕانكاری و پێشهاتە نوێیەكاندا.

ج- بینین و مامەڵەكردن لەگەڵ سكاڵا و ناڕەزایییەكانی ئەندامانی كۆنفرانس.

چوارەم: دەسەڵاتەكانی كۆنفرانسی گشتی

أ- هەڵسەنگاندنی ئاستی كاری ئەنجوومەنی سەركردایەتی و سزادانی ئەندامە كەمتەرخەمەكانی پاش لێكۆڵینەوەیەكی دادپەروەرانە.

ب- لادانی ئەندامانی کەمتەرخەمی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بەمەرجێک کۆی ژمارەی لادراوان بە یەکجار یان چەند جارێک لە سێیەکی ئەندامانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی زیاتر نەبن.

ج- هەمووارکردنی پێکهاتەی ڕێکخراوەییی پارتی ئەگەر پێویست بێت.

د- بانگهێشتن بۆ بەستنی کۆنگرە بەزۆرینەی دوو لەسەر سێی دەنگی بەشداران لە ماوەیەکدا، کە لە شەش مانگ زیاتر نەبێت و ئامادەکردنی هەلومەرجی لەبار بۆ بەستنی کۆنگرەکە.

مادەی (٢٢): کۆنگرە

یەکەم: پێناسەی کۆنگرە

کۆنگرە بالاترین دەسەڵاتە لە پارتیدا.

دووەم: پێکهاتەی کۆنگرە

پێک دێت لە سەرۆک و جێگرەکەی و ئەندامانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی و ئەندامانی یەدەگ و ئەندامانی هەردوو لێژنەی هەڵبژاردنی نوێنەران بۆ کۆنگرە و لێژنەی ئیدارە و ئامادەکاری کۆنگرە و نوێنەرە هەڵبژێردراوەکانی سەرجەم ڕێکخراوەکانی پارتی بەو ڕێژەیەی، کە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی دیاریی کردووە.

سێیەم: بەستنی کۆنگرە

١- تەمەنی یاسایی نێوان دوو کۆنگرە چوار ساڵ دەبێت. لە حاڵەتی زۆر پێویستدا ئەنجوومەنی سەرکردایەتی مافی درێژکردنەوەی تەنیا یەک ساڵ تەمەنی یاسایی کۆنگرەی هەیە.

٢- کۆنگرەی نائاسایی لەم حاڵەتانەی خوارەوەدا دەبەسترێت:

أ- بانگهێشتنی سەرۆکی پارتی بەپێی مادە (٢٠)ی ئەم پەیڕەوە.

ب- بانگهێشتنی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی لەسەر داوای دوو لەسەر سێی ئەندامەکانی بەپێی مادە (١٧) بڕگە (چوارەم -١٣- ب)ی ئەم پەیڕەوە.

ج- بانگهێشتنی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی لەسەر داوای زۆرینەی ئەندامانی پارتی لە رێگەی رێکخراوەکانیان بەپێی مادە (١٧) بڕگە (چوارەم - ١٣- أ)ی ئەم پەیڕەوە.

د- بانگهێشتی کۆنفرانسی گشتی لەسەر داوای دوو لەسەر سێی بەشداران بەپێی مادە (٢١) بڕگە (چوارەم-د)ی ئەم پەیڕەوە.

چوارەم: ئەرکەکانی کۆنگرە

١- گوێگرتن لە راپۆرتی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی و

گفتوگۆ لەسەرکردن و پەسندکردنی.

٢- هەڵسەنگاندنی کارەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی لە ماوەی نێوان دوو کۆنگرەدا و لێپێچینەوە و سزادانی ئەندامە کەمتەرخەمەکانی.

٣- لێکدانەوە و هەڵسەنگاندنی رەوشی ناوخۆیی و ناوچەیی و جیهانی.

٤- دارشتنی سیاسەتی گشتیی پارتی (ستراتیجی و تەکتیکی) و دیاریکردنی ئاراستە سیاسی و کۆمەڵایەتی و فیکرییەکانی و گوتارە سیاسییەکەی و دانانی بەرنامە و میکانیزم لە بەر رۆشناییی ئەو ئاراستانەدا.

٥- وردبوونەوە لە سکاڵا و نارەزاییەکانی نوێنەرانی کۆنگرە و کار لەسەرکردنیان.

پێنجەم: دەسەڵاتەکانی کۆنگرە

١- هەڵبژاردنی سەرۆکی پارتی و جێگرەکەی و ئەندامانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی و ئەندامانی یەدەگی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی.

٢- بۆ ئەندامیەتیی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی پێویستە هەر پاڵێوراوێک متمانەی (٢٥٪)ی دەنگەکانی دروستی ئەندامانی کۆنگرە مسۆگەر بکات، ئەگەر ژمارەی تەواوی ئەندامانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بەپێی رێژەی

دیاریکراو پێک نەهات، ئەوا گەڕێکی تری هەڵبژاردن دەکرێت و تەنیا دوو ئەوەندەی ئەو ژمارەی، کە بۆ ئەنجوومەنی سەرکردایەتی ماوە، بەپێی ریزبەندیی دەنگەکان مافی خۆکاندیدکردنیان هەیە و سەرکەوتن بەزۆرینەی سادە دەبێت.

٣- هەڵوەشاندنەوەی پارتی یان گۆڕینی ناوەکەی یان هەڵپەساردنی چالاکییەکانی یاخۆ یەکگرتنی لەگەڵ حزبێکی تردا.

٤- پەسندکردن یان هەموارکردنی پرۆگرام و پەیڕەوی ناوخۆ.

بەشی پێنجەم

لێژنە و دەستەکانی کۆنگرە

مادەی (٢٣): لێژنەی هەڵبژاردنی نوێنەران بۆ کۆنگرە

یەکەم: پێناسەی لێژنە

لەلایەن ئەنجوومەنی سەرکردایەتییەوە بەهاوئاهەنگیی لقەکان بەرەچاوکردنی ژمارەی ئەندامانی سنووری لقەکە بۆ سەرپەرشتیی هەڵبژاردنەکانی نوێنەرانی کۆنگرە پێک دەهێنرێت.

دووەم: پێکهاتەی لێژنە

١- لە کادیرانێکی پێشکەوتوو پێک دێت، کە بە شارەزاییی پارتایەتی و سەرڕاستی و خۆنەویستی ناسراون.

٢- ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بەرپرس و یاریدەدەر و ژمارەی ئەندامەکانی دیاری دەکات.

٣- ئەندامانی لێژنە بۆیان نییە خۆ بۆ ئەندامییەتیی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی هەڵبژێرن.

٤- لێژنە بۆی هەیە لێژنەی لاوەکی بەپێی پێویست و بەرەزامەندیی مەکتەبی سیاسی پێک بێنێت.

سێیەم: ئەرکەکانی لێژنە:

١- ئامادەکردن و سەرپەرشتیی هەڵبژاردنەکانی نوێنەرانی کۆنگرە بەپێی ئەو لیستانەی لەلایەن مەکتەبی ڕێکخستنەوە ئامادە کراون و لە کۆبوونەوەی ئەنجوومەنی سەرکردایەتیدا پەسند کراون.

٢- پابەندبوون بەجێبەجێکردنی بڕیار و ڕێنوێنییەکانی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی لەبارەی کۆنگرەوە.

٣- ئامادەکردنی ناسنامە و لیستی تایبەت بەناو و ژمارەی نوێنەران.

٤- ئامادەکردنی ڕاپۆرتێکی گشتگر لەبارەی ئەنجامی هەڵبژاردنەکان و تێبینییەکان لەسەر چۆنیەتیی بەڕێوەچوونیان.

مادەی (٢٤): لێژنەی ئیدارە و ئامادەکاریی کۆنگرە

یەکەم: پێناسەی لێژنە

لەلایەن ئەنجوومەنی سەرکردایەتییەوە پێک دەهێنرێت بۆ ئامادەکردن و دابینکردنی پێداویستییەکانی کۆنگرە.

دووەم: پێکهاتەی لێژنە

١- پێک دێت لە کۆمەڵێک کادیری پێشکەوتووی بەتوانا لەم بوارەدا.

٢- ئەنجـوومـەنی سـەرکـردایەتی بـەرپرس و یاریدەدەر و ژمارەی ئەندامەکانی دیاری دەکات.

٣- ئەندامـانی لێـژنەی ئـیدارە و ئامـادەکاری بۆیان نـیـیە خـۆیـان بۆ ئەندامـیـەتیی ئەنجـوومـەنی سـەرکـردایەتی بپاڵێون.

سێیەم: ئەرکەکانی لێژنە

١- دەسنیشانکردنی شوێنی بەستنی کۆنگرە.

٢- پێکهـێنانی لێـژنە پسـپـۆڕییـەکـان بۆ کـاروبارەکـانی کۆنگرە.

٣- هـاوئاهەنگی لەگـەڵ لێـژنەی هـەڵبـژاردنی نوێنـەرانی کـۆنگرە بـۆ دابینـکردنـی پێـداویسـتی و خزمەتگوزارییەکانی کۆنگرە.

مادەی (٢٥): دەستەی سەرۆکایەتیی کۆنگرە

١- دەسـتەیەکە بەدرێژاییی ماوەی کۆنگرەکە سـەرپەرشـتـیی بەڕێوەچوونی کـۆنگرە دەکـات، لە یەکـەم دانیـشـتندا و لەلایەن ئەندامانی کۆنگرەوە هەڵدەبژێردرێت.

٢- دەسـتـەی سـەرۆکایەتیی کـۆنگرە سیسـتمێکی تایبەتی بۆ بەڕێوەبردنی دانیـشـتـنەکـان دادەنێ، کـە ڕێـوشـوێن و شێوازی ڕێکخستنی گفتوگۆکان لەخۆ دەگرێت.

٣- ئەندامانی دەسـتـەی سـەرۆکایەتی بۆیان نـییە خـۆیان بۆ

ئەندامیەتیی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی بپاڵێون.

٤- هەموو بەڵگەنامەکانی کۆنگرە و بڕیار و راسپاردەکانی دوای تەواوبوونی کـــۆنگرە دەداتە ئەنجـــوومـــەنی سەرکردایەتی.

٥- بەپێی ڕێوشوێنی گونجاو و یاسایی و بە سوودوەرگرتن لە تەکنۆلۆجـــیـــای نوێ، پرۆســـەی هەڵبـــژاردنی ســـەرکـــردایەتی بەچاودێریی دادوەران ســـەرپەرشـــتی دەکات.

بەشی شەشەم

هەڵبژاردنی ئۆرگانەکانی پارتی و نوێنەرانی کۆنگرە

مادەی (٢٦): هەڵبژاردنی ئۆرگانەکانی پارتی

هەڵبژاردنی ئۆرگانەکانی پارتی لە خوارەوە بۆ سەرەوە ئەنجام دەدرێن، واتە: بنکە، لێژنە، ڕێکخراو، لێژنەی ناوچە، لێژنەی لق، هەر ئۆرگانە و لە بازنەکەی خۆیدا.

مادەی (٢٧): هەڵبژاردنی نوێنەرانی کۆنگرە

هەڵبژاردنی نوێنەرانی کۆنگرە بەم جۆرەی خوارەوە دەبێت:

١- لێژنەی ڕێکخراو بە بازنەی هەڵبژاردن دادەنرێت بەپێی ئەو ڕێژەیەی، کە ئەنجوومەنی سەرکردایەتی دیاریی دەکات.

٢- ئەندامانی ناوچە و لق و مەکتەبەکان و دەستە و دەزگاکانی تری پارتی بۆیان هەیە لە سنووری یەک لە لێژنە ڕێکخراوەکاندا خۆیان بپاڵێون.

بەشی حەوتەم

دارایی پارتی

مادەی (٢٨): دارایی پارتی

١- دارایی پارتی بریتییە لە:

أ- ئابوونەی مانگانە، کە مەکتەبی سیاسی رێژەکەی و چۆنیەتیی وەرگرتنی دیاری دەکات. ب- بەخشینی حکوومەت. ج - کۆمەک و پیتاک. د- قازانجی چاپەمەنییەکانی پارتی. هـ - داهاتی چالاکییە رۆشنبیری و هونەری و کۆمەڵایەتییەکان کە حزب ئەنجامیان دەدات. و- قازانجی پرۆژەکانی وەبەرهێنان کە پارتی ئەنجامیان دەدات.

٢- پێویستە هەموو رێکخراو و ئۆرگانەکانی پارتی تۆماری تایبەت بەداهات و خەرجییان هەبێت بەپێی نەریت و رێساکانی ژمێریاریی بەرکار بەشێوەیەکی روون و لەژێر چاودێریی داراییشدا بن.

٣- مەکتەبی سیاسی نەسرییەی رێکخراو و ئۆرگانەکان دیاری دەکات و رێنوێنیی پێویستیش لەبارەی چۆنیەتیی خەرجکردنیەوە دەردەکات.

بەشی هەشتەم

سیستمی دیسپلینی پارتایەتی

ئامانج لە هەموو سزاکان راستکردنەوەی رەفتار و پەروەردەکردنی گیانی دیسپلین و کاری بەکۆمەڵە لای ئەندامان، هەروەها لە پێناو پیادەکردنی پەیڕەوی ناوخۆ و جێبەجێکردنی بڕیارەکانی پارتییە بەشێوەیەکی دروست.

مادەی (٢٩): سزادان لەسەر هەر کارێک یان پابەندنەبوون بەهەر کارێک تەنیا بەپێی ئەم پەیڕەوە دەبێت و پێویستە لە پەیڕەودا هاتبێت کە ئەو هەڵسوکەوتە سەرپێچییە.

مادەی (٣٠): ئەوانەی سەرپێچی لە پەیڕەوی ناوخۆ و بنەماکانی کاری پارتایەتی دەکەن، بەپێی جۆر و ئاستی سەرپێچییەکەیان دەکەونە بەر لێپرسینەوە، سزاکانیش لە سووکەوە بۆ قورس ئەمانەی خوارەوەن:

یەکەم: سەرنج ڕاکێشان

ئەم سزایە لە دەسەڵاتی هەموو ئۆرگانەکانی پارتیدایە و

بەسەر ئەندامەکانیدا دەسەپێنێ، ئەگەر یەک لەم سەرپێچییانەی خوارەوەیان کرد:

١- ئەگەر بەبێ پاساوێکی رەوا سێ جار لەسەر یەک لە کۆبوونەوەدا ئامادە نەبوو.

٢- ئەگەر بەبێ پاساوێکی رەوا سێ مانگ لەسەر یەک ئابوونەی نەدا.

٣- ئەگەر ئەو ئەرک و فەرمانانەی جێبەجێ نەکرد کە پێی دەسپێردرێن.

٤- ئەگەر بێ مەبەست خەمساردییەکی نواند.

دووەم: ئاگەدارکردنەوە

ئەم سزایە لە دەسەڵاتی هەموو ئۆرگانەکانی پارتیدایە و بەسەر ئەندامدا دەیسەپێنێ، ئەگەر سزای سەرنج راکێشان دادی نەدا و ئەو سەرپێچییانەی دووبارە کردەوە کە پێشتر بەهۆیانەوە سەرنجی راکێشرابوو.

سێیەم: ئینزار

بێجگە لە بنکە، ئەم سزایە لە دەسەڵاتی هەموو ئۆرگانەکانی پارتیدایە و بەسەر ئەندامدا دەسەپێ، ئەگەر سزای سەرنج راکێشان و ئاگەدارکردنەوە دادی نەدا و ئەو سەرپێچییانەی دووبارە کردنەوە.

چوارەم: سڕکردن

لە دەسەڵاتی لێژنەی ناوچە و ئۆرگانەکانی باڵاتردایە و بەسەر ئەندامە سەرپێچیکارەکانی ئۆرگانەکانی نزمتردا دەسەپێنرێت لەم بارانەی خوارەوەدا:

١- ئەگەر سزا سووکترەکان دادی نەدا.

٢- بەئەنقەست ئەو ئەندامە بە کارە حزبییەکانی هەڵنەستا.

٣- ئەگەر لەو ڕێنوێنییانە لایدا کە بەپێی پەیڕەوی ناوخۆ دەرچوون و ئەو بڕیارانەی جێبەجێ نەکرد، کە لە سەرکردایەتیی پارتییەوە دەرچوون.

٤- ئەگەر ڕەفتارێکی نواند، کە زیان بە بنەما ڕێکخراوەییەکان یان بە ناوبانگی ڕێکخراوەیی و خەباتی پارتی بگەیەنێت.

پێنجەم: دابەزاندنی پلەی پارتایەتی

ئەم سزایە لەلایەن مەکتەبی سیاسییەوە دەسەپێنرێت، ئەگەر هاتوو ئەندامی سزادراو لە ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا یان ئەندامی لێژنەی لق بوو، بەڵام ئەگەر پلەی ئەندامی سزادراو لەوە نزمتر بوو، ئەوا سزاکە لەلایەن ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی پارێزگاوە دەسەپێنرێت، ئەویش لەم بارانەی خوارەوە:

١- ئەگەر سزا سووکترەکان سوودیان نەبوو.

٢- کەمتەرخەمییەکەی بووە مایەی شکست لە بەجێهێنانی ئەرکە پێ سپێردراوەکاندا.

٣- بەردەوام بوو لە رەفتاری زیانبەخش بە پارتی.

شەشەم: لادان

یەکەم: سزای لادان لەلایەن لێژنەی لقەوە دەسەپێنرێ و لەم بارانەی خوارەوەدا:

١- ئەگەر سزاکانی سووکتر بێ سوود بوون.

٢- نەمانی مەرجێک یان چەند مەرجێکی ئەندامیەتی.

٣- ئەگەر سەلمێنرا، کە ئەو ئەندامە چووەتە ریزی رێکخراوێکی سیاسیی ترەوە.

٤- دەرچوون لە ئامانجە بنەڕەتییەکانی پارتی.

٥- بانگەواز بۆ دروستکردنی دەستەگەری لەنێو پارتیدا یاخۆ هەستان بە کاری ئەوتۆ، کە زیان بە ناوبانگی پارتی بگەیەنێت.

٦- ناوزڕاندنی سەرکردایەتی.

دووەم: ئەندامی لادراو ئەندامیەتیی بۆ ناگێڕدرێتەوە، تاکو داوایەکی نووسراو پێشکێش دەکات، گەڕاندنەوەکەشی بە بڕیارێک دەبێت لەو ئۆرگانەوە،

کە پێشتر لادراوە و لە بڕیارەکەدا هۆکاری گەڕاندنەوەی ڕوون دەکاتەوە بەمەرجێک بەلایەنی کەمەوە ساڵێک بەسەر دەرکردنیدا تێپەڕی بێت.

حەوتەم: دەرکردن

أ- ئەم سزایە لەلایەن لێژنەی لقەوە دەسەپێنرێت و ئەنجومەنی سەرکردایەتیی پارێزگا پەسندی دەکات لەم بارانەی خوارەوەدا:

١- ئەگەر سزا سووکترەکان بێ سوود بوون.

٢- دەرچوون لە هێڵی فیکری و سیاسیی پارتی.

٣- دووفاقی لە پابەندبوونی پارتایەتیدا.

٤- پێوەندیی دەرەکی بە هەر ڕێکخراوێک یا حزبێک یان دەستەیەکی نانیشتمانی.

٥- خستنەڕوو و بڵاوکردنەوەی بیروڕای دژ بەئاسایشی نەتەوەییمان.

ب - ئەندامی دەرکراو ئەندامیەتیی بۆ ناگێڕدرێتەوە تا سێ ساڵ بەسەر دەرکردنیدا تێ دەپەڕێت، ئەوساش دەبێت تکانامەیەک بنووسێت و باسی هۆکارەکانی سەرپێچییەکەی بکات، ئەوجا تکانامەکەی بۆ کۆبوونەوەی ئەنجومەنی سەرکردایەتی دەنێردرێت تا قسەی لەسەر بکرێت.

مادەی (٣١): دەکرێ بەبێ ڕەچاوکردنی ریزبەندیی سزاکان لە سووکەوە بۆ قورس، بەپێی پێویست سزای گونجاو بدرێت بەمەرجێک لەگەڵ قەبارەی سەرپێچییەکە بگونجێت و لەلایەن ئەو ئۆرگانەوە بدرێت، کە دەسەڵاتی سەپاندنی ئەو سزایەی هەیە.

مادەی (٣٢): لە سەپاندنی سزاکانی ئەم پەیڕەوەدا دەبێ ڕەچاوی ئەوە بکرێت کە سزا بەپێی لێکۆڵینەوەیەکی ئوسولی دەبێت لە رێی لێژنەیەکی پێکهێنراو بۆ ئەو مەبەستە.

مادەی (٣٣): لە کاتی وەرگرتنی سزاکەوە تا ماوەی مانگێک ئەندامی سزادراو بەسزاکانی سەرەوە، بۆی هەیە لای دەستەی چاودێری و بەدواداچوون نارەزایی دەرببڕێت.